

**MINISTER
INWESTYCJI I ROZWOJU**

Ministerstwo Infrastruktury
RPW/20810/2019 N
Data: 2019-05-31

data: 29 maja 2019 r.

znak sprawy: DPR-II.0520.2.2019.BŚ

telefon: 22 522 56 00

e-mail: sekretariatDPR@miir.gov.pl;

1. Pan
Henryk Kowalczyk
Minister Środowiska
2. Pan
Andrzej Adamczyk
Minister Infrastruktury
3. Pan
Jan Krzysztof Ardanowski
Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Dotyczy: petycji złożonej przez Pana Bogdana Żmijewskiego w interesie publicznym w sprawie koniecznych zmian w ustawodawstwie w celu zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego kraju, w tym wprowadzenia ułatwień w uzyskaniu koncesji na wydobycie nowych złóż.

Szanowni Panowie Ministrowie,

na podstawie art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870), odpowiednio do właściwości przesyłam petycję Pana Bogdana Żmijewskiego z dnia 12 kwietnia 2019 r., przekazaną w dniu 9 maja 2019 r. Ministerstwu Inwestycji i Rozwoju przez Senat Rzeczypospolitej Polskiej, w sprawie wprowadzenia ułatwień w uzyskiwaniu koncesji na wydobycie nowych złóż, w części dotyczącej zawartych w niej następujących projektów zmian ustaw:

- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2019 r. poz. 868),
- ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2018 r. poz. 2081, z późn. zm.),

Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju, Wspólna 2/4, 00-926 Warszawa,
tel. 22 273 70 10, fax 22 273 70 11, www.miir.gov.pl, www.funduszeuropejskie.gov.pl
Pismo spełnia zasady dostępności.

- ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2018 r. poz. 799, z późn. zm.),
- ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1161),
- ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 2068, z późn. zm.),
- ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1474),

jako podmiotu właściwego do oceny ww. projektów ustaw.

Ponieważ proponowane przez autora petycji zmiany ustaw pozostają w związku z przedstawionym również projektem zmiany ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1945, z późn. zm.), zwracam się z prośbą o poinformowanie o zajęтым stanowisku.

W załączeniu petycja Pana Bogdana Żmijewskiego.

Z poważaniem

MINISTER
Z UP.

Artur Soboń
Sekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/

Załączniki

Petycja Pana Bogdana Żmijewskiego

z dnia 12.04.2019 r. – 147 str.

Do wiadomości

Pan Bogdan Żmijewski

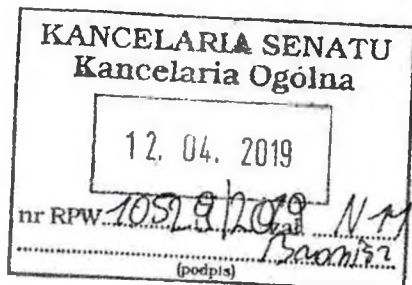
Warszawa, dn. ....04.2019 r.

Bogdan Żmijewski
ul. Malawskiego 7 m 93
02-641 Warszawa

dane do korespondencji
ul. Syta 127
02-987 Warszawa
zmijewski.bogdan@gmail.com
tel. 602-485-137

03980200167932
RPW/10529/2019 N
2019-04-15

Kancelaria Prezydenta RP
Biuro Dialogu i Inicjatyw
Obywatelskich
ul. Wiejska 10,
00-902 Warszawa

Prezes Rady Ministrów
ul. Wiejska 4/6/8,
00-902 Warszawa

Kancelaria Senatu
Biuro Komunikacji Społecznej
Dział Petycji i Korespondencji
ul. Wiejska 6,
00-902 Warszawa

Kancelaria Sejmu
ul. Wiejska 4/6/8,
00-902 Warszawa

Agencja Bezpieczeństwa
Wewnętrznego
ul. Rakowiecka 2A,
00-993 Warszawa

PETYCJA

Pismo w trybie ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2014 r. poz. 1195 z późn. zm.).

Wstęp

Ponad 3 lata temu skierowałem do Państwa petycję (BKS/DPK-131-30620/15/MK) w sprawie koniecznych zmian w ustawodawstwie górniczym i około górniczym, wieszcząc że bez tych zmian nastąpi załamanie wydobycia węgla i jego braki na rynku, nie tyle z powodów bezpośrednio ekonomicznych, ale formalno prawnych tj. z powodu trudności (wieloletnich zmagania) przy pozyskaniu koncesji na poszukiwanie i wydobycie węgla (i innych kopalin), a szczególnie z powodu kończenia się koncesji, w tym koncesji z niewybranym złożem i trudności z ich przedłużaniem.

3 lata temu Państwo w znakomitej większości zgodzili się z tezami i dezyderatami zawartymi w mojej petycji. Senat nie podjął jednak inicjatywy ustawodawczej, bo rząd zadeklarował, że też widzi ten problem i już pracuje nad zmianami ustawowymi. Miał je przedstawić po wakacjach w 2015 r.

Nic takiego się jednak nie zdarzyło, mimo iż przestałem do Państwa i do Ministerstwa (DPP.053.6.2016.JKo.TT.1; NNL 55679/16) kolejny materiał tj. szczegółowe założenia do zmian ustawowych, a nawet konkretne teksty propozycji zmian stosownych ustaw.

W istocie był to prawie kompletny projekt zmiany ustawy Prawo geologiczne i górnicze i innych ustaw, głównie w obszarze planowania przestrzennego i gospodarki nieruchomościami oraz ustawy ocenowej.

Sprawa jest nadal aktualna, bo sytuacja prawna uległa zmianie tylko w niewielkim zakresie, a braki węgla zaczynają być krytyczne. Mamy import węgla z Rosji. Spodziewamy się z Ameryki, RPA i Australii.

Faktem jest, że parlament uchwalił nowelizację ustawy prawo geologiczne i górnicze w zakresie ułatwień w przedłużaniu koncesji, ale to problemu nie załatwia.

Potrzebujemy bowiem otwierać nowe złoża, bo stare są nieekonomiczne. Przedłużenie koncesji to w istocie jedynie pomysł na krótkotrwałe przetrwanie, a nie na utrzymanie górnictwa jako istotnej gałęzi polskiej gospodarki. Dziś ta gałąź jest podcinana i za chwilę uschnie, jeśli nie nastąpią zmiany ustawowe ułatwiające pozyskanie koncesji i wydobywanie, w tym budowę kopalni.

Kolejnym problemem jest coraz powszechniejsze zjawisko, że gminy wpisują w swoje miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego ustalenia prowadzące do formalnej eliminacji możliwości wydobywania węgla np. przez zapisy w planach o zakazie odkształcania rzeźby terenu (zmiany rzędnych terenu), czy zakazie zmian stosunków wodnych oraz o zakazie inwestycji mogących oddziaływać na środowisko. Takie zapisy uniemożliwiają uzyskanie decyzji środowiskowej do koncesji i samej koncesji z uwagi na wymóg niesprzeczności koncesji z planem lub studium, co wynika z przepisów prawa górniczego.

Takie zapisy pozwalają by gminy skutecznie skarżyły decyzje koncesyjne i środowiskowe i odmawiały uzgodnienia koncesji. Gminy i państwo zamiast planem chronić złoża, co nakazuje im ustawa, nie wpisują złóż do studium i do planów miejscowych, a tereny złóż zabudowują planem lub przez decyzje o warunkach zabudowy. Wojewodowie i nadzór górniczy/ geologiczny na to nie reagują.

Organy nadzoru nad gminami (województwie) często nie reagują na ww. bezprawne ustalenia planów, uniemożliwiające uzyskanie koncesji na wydobycie, mimo posiadanych kompetencji w tym zakresie.

Powyższa kwestia była przedmiotem kontroli NIK, który był 3 lata temu na sali w czasie dyskusji nad moją petycją i usłyszał o problemie i zaczął działać (kontrolować).

Ale kontrola NIK problemu nie rozwiązuje, tylko go częściowo obnażyła. Trzeba bowiem pilnie zmienić te plany (usunąć bezprawne zapisy), a w istocie je uchylić by móc wystąpić o koncesje (decyzje środowiskowe). Ale takie procedury trwają w sądach nawet 2-3 lata (WSA, NSA, WSA). A my nie mamy czasu by tyle czekać.

Trzeba zastosować nadzwyczajne środki nadzorcze lub kasacyjne oraz wprowadzić stosowne zapisy systemowe w ustawach wskazujące organy specjalnego nadzoru.

Trzeba to zrobić by w szczególności umożliwić powstawanie nowych nowoczesnych kopalń (ścian), które będą tanio wydobywać węgiel. Obecnie kopalnie w większości nie są w stanie tego robić, bo fedrują głęboko i daleko od szybów wydobywczych.

Przesyłam zatem ponownie petycję w uaktualnionej wersji, bo nie straciła ona na aktualności ani na jotę i ją rozszerzam nie tylko o założenia do zmian ustawowych, ale o projekt zmiany ustawy prawo geologiczne i górnicze oraz projekty zmian innych ustaw. Poszerzam ją o kilka kwestii związanych z potrzebami rozwoju elektro energetyki, w tym odnawialnych źródeł energii.

PS.

Problem dostępu do kopalin w istocie nie dotyczy tylko węgla kamiennego, ale i innych kopalin, szczególnie energetycznych i innych ważnych dla gospodarki narodowej – węgla brunatnego i gazu oraz materiałów do budownictwa, w tym do budowy autostrad. Uważam za chorą gospodarkę, w której importuje się lub transportuje z daleka tłuczeń i inne materiały pod budowę dróg albo zastępuje się je innymi gorszymi technologiami, mając ich pod dostatkiem w Polsce, lecz nie mogąc ich wydobyć.

Petycja właściwa

Pragnę w interesie publicznym poinformować Państwa o istotnym zagrożeniu bezpieczeństwa energetycznego kraju oraz o poważnych zagrożeniach społeczno gospodarczych.

Problem polega nie tylko na tym, że bardzo duża liczba koncesji na wydobycie węgla kamiennego (nieomal większość) kończy się w latach 2018-2023 r.

To fakt, że niektóre będą przedłożone po ostatnich zmianach ustawowych, które umożliwiły przedłużenie koncesji niewyczerpanych, ale te też się skończą za 3-5 lat z powodu wyczerpania złoża.

Problemem jest, że mało jest zdefiniowanych złóż i mało nowych koncesji.

Koncesji na wydobycie nowych złóż od dłuższego czasu nieomal się nie wydaje, bo brak wniosków o takie koncesje z różnych powodów, w tym merytorycznych, a jak wnioski są, to są odrzucane (umarzane).

Podobnie jest z węglem brunatnym i innymi kopalinami.

Podobnie, choć od niedawna nieco lepiej, jest z koncesjami na poszukiwanie złóż np. węgla.

Przez wiele lat brak wniosków wynikał z braku możliwości spełnienia wymogów ustawowych niezbędnych do złożenia wniosku najpierw na poszukiwanie, a potem o koncesje wydobywczą, czego przyczyn było wiele.

W szczególności do niedawna tj. do zmiany ustawy PGiG 1.01.2015 r. wymagano by wniosek o koncesję na wydobycie lub poszukiwanie był zgodny z planem lub studium zagospodarowania przestrzennego (jeśli planu nie było).

Ale nie ma i nie było w istocie w Polsce planów zagospodarowania przestrzennego, ani studium, które by literalnie wskazywały na możliwość wydobycia kopaliny np. węgla lub jego poszukiwanie (warunek zgodności).

W planie (studium) nie można przewidywać takich ustaleń przed uzyskaniem koncesji na wydobycie, a co najmniej przed wykonaniem projektu zagospodarowania złoża będącym załącznikiem do wniosku o koncesję, bo jak inaczej zdefiniować obszar górniczy i jego oddziaływanie.

Ponadto trudno ustalać w planach i studium możliwość wydobycia kopaliny np. węgla, jeśli się nawet nie wie czy tam jest ta kopalina (węgiel) – czy jest zdefiniowane złożo, bo go dopiero trzeba poszukać.

Wymagana była również taka zgodność przedsięwzięcia z planem i studium w związku z procedurą środowiskową.

W tej sytuacji prawnej wystarczyła skarga gminy na decyzje środowiskową lub protest gminy do ministra w sprawie koncesji na poszukiwanie lub wydobycie i nici z koncesji. Takich protestów było wiele. Ponadto był czas, że postępowania środowiskowe prowadziły gminy więc odmawiały wydania decyzji środowiskowej (były w istocie sędziom we własnej sprawie).

Ponadto bez woli gminy, planu lub studium przewidującego wydobycie nie można sporządzić, a najczęściej takiej woli brak. O przyczynach w dalszej części pisma.

To spowodowało, że jest obecnie formalnie niewiele zdefiniowanych nowych złóż na obszarach, których ci co je zdefiniowali mogliby wystąpić o koncesję na ich wydobycie.

Teraz tj. po zmianie ustawy PGiG w sprawie koncesji na poszukiwanie złóż jest trochę łatwiej, bo zmieniono wymóg uzgodnienia koncesji na jej zaopiniowanie, a w sprawie koncesji na wydobycie jest niewiele lepiej, choć miało być dużo łatwiej. Zmieniono bowiem warunek zgodności z planem na brak sprzeczności z planem lub studium, co niewiele zmienia i jest przedmiotem różnych interpretacji, a zatem sporów.

Obecnie nawet jeśli ktoś uzyskał koncesje na poszukiwanie i zdefiniował złożo to nieomal powszechnie nie może uzyskać koncesji na wydobycie, bo działania gmin, w tym protesty obywateli prowadzą do blokady wydawania najpierw decyzji środowiskowych na to przedsięwzięcie, a następnie koncesji wydobywczej z powodu sporów w zakresie interpretacji prawa o niesprzeczności inwestycji z planem lub studium.

Uzyskanie koncesji poprzedzone jest postępowaniem o decyzję środowiskową na to przedsięwzięcie, w tym pozyskaniem opinii gminy co do niesprzeczności przedsięwzięcia z planem lub studium. Powszechnym jest zjawisko, że gminy negatywnie opiniują decyzje środowiskowe lub wnioski

koncesyjne i starają się wykazać sprzeczność decyzji środowiskowej lub koncesji z planem lub studium, a jeśli decyzja zostaje wydana to gminy je skarżą i często robią to skutecznie z powyższych powodów.

Jak wspomniałem uprzednio powszechnym bowiem jest, że gminy wprowadzają do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego ustalenia, które są podstawą do stwierdzenia sprzeczności przedsięwzięcia dot. wydobywania kopaliny z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego lub studium.

Przykłady takich ustaleń w planach lub studium to „zakaz wszelkich odkształceń terenu” lub „zakaz zmiany poziomu wód gruntowych”.

Spełnienie tego warunku jest niemożliwe przy eksploatacji złóż kopalin.

W wielu planach (znakomitej większości) są też ustalenia o „zakazie przedsięwzięć mogących oddziaływać na środowisko”.

Ponieważ wydobywanie kopalin, a szczególnie węgla zgodnie z przepisami prawa jest takim przedsięwzięciem to oznacza, że wystąpienie o decyzję środowiskową (koncesję) jest sprzeczne z ustaleniami planu lub studium.

Bywa, że tak orzekają Regionalni Dyrektorzy Ochrony Środowiska uprawnieni obecnie do wydawania decyzji środowiskowych i umarzają postępowania środowiskowe lub wydają negatywne decyzje środowiskowe z tego powodu. To wyklucza uzyskanie koncesji.

Paradoksem tej sytuacji jest fakt, że ustalenia planów i studium zakazujące odkształceń terenu są bezprawne. (Uwaga nie dotyczy obszarów ochrony krajobrazowej).

Również bezprawne są zakazy w planach i studium dot. zmiany poziomu wód gruntowych, a szczególnie ustalenia zakazu przedsięwzięć mogących oddziaływać na środowisko.

Ale dopóki takie ustalenia są w planach jest jak jest. Złe prawo, ale prawo.

Są wyroki sądów uchylające plany z takimi ustaleniami.

Wyroków tych nie biorą pod uwagę jednak wojewodowie, którzy są organem nadzoru nad uchwałami gmin w sprawie planów i winni uchylać bezprawne zapisy planów w trybie nadzoru natychmiast po uchwaleniu takich

planów przez gminy albo uchylać plany poprzez skargi do WSA, ale tego nie czynią.

Problemem jest, że inwestorzy nie mogą skarżyć bezprawnych planów do sądów, bo sądy nie uznają ich za stronę twierdząc, że nie mają oni interesu prawnego, bo podstawą skargi do WSA jest posiadanie interesu prawnego, a ten dotyczy głównie właścicieli nieruchomości, a nie osób ubiegających się o decyzje środowiskową lub koncesję.

Trudno żeby inwestor był właścicielem wszystkich gruntów nad złożem.

Odrębną kwestią jest, że postępowania przed sądami administracyjnymi trwają wiele lat oraz fakt, że sądy, jeżeli uchylają bezprawne ustalenia planów z oskarżenia prywatnego, to uchylają je często tylko w stosunku do działki skarżącego (w granicach interesu prawnego), a nie całego planu.

Zatem wyrok uchylający plan dla działki nie rozwiązuje problemu.

Ponadto sprawy w sądach ciągną się wiele lat.

W tym czasie upływa prawo inwestora, który zdefiniował złożę do wystąpienia o koncesję (prawo wyłączności).

Uchylenie planu często jest niemożliwe, mimo jego oczywistej i rażącej bezprawności, bo obowiązuje w naszym systemie prawnym zasada „sprawy już raz osądzonej (res iudicata)”.

Bywa bowiem, że ktoś już uprzednio skarżył plan i robił to nieumiejętnie, a sąd nie znalazł podstaw do jego uchylenia poprzez własną niezbyt wnikliwą analizę zgodności z prawem, bo sąd się spieszył do innych obowiązków. To powoduje, że sąd nie może w kolejnym postępowaniu skargowym uchylić planu z tego powodu, a tylko w stosunku do innej działki i to tylko z powodów, które nie były uprzednio przedmiotem orzeczenia sądu.

Moim zdaniem kwestia niesprzeczności przedsięwzięcia wydobywczego z planem lub studium w przypadku górnictwa otworowego powinna dotyczyć zakładu górniczego, a nie całego obszaru górniczego, bo zakład górniczy jest realizowany na powierzchni terenu i jest oczywistym, że powinien być niesprzeczny z planem lub studium, a może nawet zgodny. Samej lokalizacji ZG powinny służyć obowiązkowo uchwalane (zmieniane) miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, które powinny być sporządzone na

wniosek inwestora po uzyskaniu koncesji. A koncesja powinna wykazywać rejon lub rejony lokalizacji ZG niezbędne do wydobycia złoża.

Lokalizacja ZG powinna być też możliwa w trybie decyzji lokalizacji celu publicznego. Plany miejscowe pod wydobycie powinien też móc sporządzać wojewoda (zastępczo), jeśli gmina tego nie uczyni, a w tym czasie powinno być wstrzymywane wydawanie decyzji o warunkach zabudowy.

Bez radykalnych działań za kilka lat 100 tys. górników i 200-300 tys. osób z ich otoczenia straci pracę, a polskie elektrownie nie będą miały polskiego węgla i trzeba go będzie importować. Już dziś wynosi on blisko 20 mln ton i niektórzy zakładają, że będzie rósł.

Gminy twierdzą, że są upośledzone istnieniem górnictwa, bo mają z tego powodu same kłopoty i koszty wynikłe ze szkód górniczych i problemów socjalnych oraz środowiskowych przy mizernych, wręcz śmiesznych przychodach z opłat eksploatacyjnych, szczególnie w porównaniu z uciążliwościami z tytułu wydobycia. Wiele gmin śląskich nie jest więc zainteresowana górnictwem.

Radni mają ogromny nacisk obywateli przeciwnych górnictwu, więc uchwalają plany z „zakazem górnictwa”.

Wielu obywateli nie chce górnictwa, bo są przez górnictwo poszkodowani na zdrowiu i na majątku. Obywatele bowiem mają ogromne trudności z egzekwowaniem odszkodowań za szkody górnicze. Mają więc żal do władzy, że zamiast ich bronić to ich wykorzystuje. Sprawę zatem trzeba rozwiązać, a nie udawać że nie ma problemu. Mam propozycje rozwiązania tych problemów np. by procedury odszkodowawcze były prowadzone przez starostów w trybie administracyjnym, a nie przez sądy by obywatelom łatwiej było dochodzić swoich praw.

Brak zaufania obywateli do organów władzy przeradza się bowiem we wrogość do Państwa. To jest groźne zjawisko o szerokim spektrum oddziaływania.

Tych obywateli nie obchodzi bezpieczeństwo energetyczne i inne hasła tego typu. Kwestia bezrobocia nie robi na nich wrażenia. Mówią, że najwyżej wyjadą albo zdechną, bo i tak zdychają.

Oni mówią, że mogą sobie kupić węgiel rosyjski lub czeski lub każdy inny albo gaz i żadne patriotyczne apele ich nie biorą. Oni mają to „w rzyci”.

Oni „olewają panów z Warszawki”, wręcz traktują ich wrogo.

Może, dlatego Śląsk chce autonomii, bo Śląsk czuje się wykorzystywany i coś w tym jest.

Warto przeczytać plan zagospodarowania Śląska i Strategię jego rozwoju oraz studium i strategię gmin oraz ich plany. O rozwoju górnictwa jest tam niewiele, a raczej nic. Górnictwo tam jest traktowane jako wymierające i zło konieczne. Skutkiem tego koncepcja rozwoju kraju, w tym ochrona złóż strategicznych zawarta w tej koncepcji nie przekłada się na planowanie przestrzenne, szczególnie na poziomie regionalnym i lokalnym.

Można odnieść wrażenie, że na Śląsku panuje cicha społeczna zmowa przeciw górnictwu.

Okręgowe Urzędy Górnicze uzgadniają projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zakazujące wydobywania na obszarach, gdzie jest zdefiniowane złożo, a nawet trwa postępowanie koncesyjne lub przed koncesyjne (środowiskowe w sprawie koncesji).

Plany zabudowy na takich terenach są też uzgadniane przez Regionalnych Dyrektorów Ochrony Środowiska. A przecież oba urzędy mają ustawowy obowiązek ochrony złoża, celem wydobywania.

Ponadto urzędy górnicze opiniują pozytywne decyzje o warunkach zabudowy lub milczą, gdy bez ich opinii są wydawane takie decyzje na obszarach planowanych odkształceń terenu w wyniku eksploatacji złoża (na terenach złoża lub terenach górniczych, na których nie ma miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego). To generuje przyszłe szkody górnicze i protesty oraz konflikty społeczne, w tym zapisy w planach o zakazie górnictwa.

Jednocześnie gminy nie sporządzają miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenach górniczych (eksploatacji złoża) by nie ograniczać tam budownictwa, choć powinny to robić by nie było szkód. Nie chcą planów, choć mogą w nich wyznaczać filary ochronne z zakazem lub ograniczeniem wydobywania oraz nakazywać zabezpieczenie nowych budynków

na wypadek szkód na koszt kopalni. Ale widocznie ten system się nie sprawdza. Jest dziurawy, niespójny i niekonsekwentny. Trzeba go naprawić.

Kiedyś był nawet ustawowy obowiązek sporządzania takich planów i zakaz wydawania na tych terenach decyzji o warunkach zabudowy, ale gminy i OUG ignorowały przepisy, a potem doprowadziły do usunięcia. Dziś ten obowiązek należy przywrócić.

Wniosek generalny

Władza musi odzyskać zaufanie obywateli.

- Pierwszym krokiem winno być stworzenie w kopalniach obowiązkowego odpisu z wydobycia na powierniczy fundusz odszkodowawczy za szkody górnicze.

Funduszem tym winien dysponować Skarb Państwa przez Okręgowy Urząd Górniczy lub starostwa prowadzące postępowania administracyjne w sprawie odszkodowań zamiast postępowań sądowych. To są procedury szybsze i obiektywne i bez kosztów dla obywatela. Sąd winien być alternatywą do wyboru przez skarżącego.

Winien też powstać czytelny system szacowania i opiniowania odszkodowań za szkody górnicze.

Wnioski:

- Niezbędna powinna być zmiana (korekta) prawa w zakresie ustawy PGiG i ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko w zakresie warunków uzyskiwania koncesji i decyzji środowiskowych w kontekście doprecyzowania pojęcia niesprzeczności przedsięwzięcia z planem lub studium, szczególnie ograniczając badanie niesprzeczności do lokalizacji zakładu górniczego, tak by przywołane za przykład ustalenia planów nie były przeszkodą w uzyskaniu decyzji środowiskowej i koncesji.

- Niezbędna jest zmiana uzgodnienia koncesji wydobywczej przez wójta na jej opiniowanie, podobnie jak przy przedłużeniu koncesji. To winny być postępowania nieróżnicowane.

- Należy wprowadzić zmianę ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym obligującą gminy do zmiany lub sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na wniosek inwestora w granicach zdefiniowanego złoża, a szczególnie realizacji zakładu górniczego jako realizacja przedsięwzięcia celu publicznego. Realizacja planu na koszt inwestora celem umożliwienia wydobywania. A jeśli gmina by tego planu nie sporządziła w przeciągu 1-1,5 roku to należy dać wojewodom prawo do orzeczenia zastępczego.

- Należy też wyposażyć wojewodów w prawo stosownej zmiany studium pod inwestycje celu publicznego, bo inaczej, gdy wojewoda zmieni plan bez niezbędnej zmiany studium to gmina zaskarży ten plan do sądu na niezgodność ze studium – należy wypełnić obecną dziurę ustawową w tym zakresie, która dotyczy wszelkich zadań publicznych, w tym rządowych.

- Niezależnie od zmian ustawowych na dziś jest potrzebne zaangażowanie właściwych wojewodów lub prokuratorów by zaskarżali z urzędu plany do sądów i nie chodzi tu o uchylenie planu w całości, tylko w części dotyczącej bezprawnych ustaleń planu, o których wyżej była mowa.

Problemem jest, że muszą tego chcieć i rozumieć problem oraz umieć to zrobić. Jeśli podejmą takie działania to trzeba też mieć świadomość, że taki sposób rozwiązania problemu też będzie trwał.

W WSA ok. 6-8 miesięcy, a w NSA 1-1,5 roku. Możliwe są też wyroki NSA zawracające sprawę do WSA do ponownego rozpatrzenia co przedłuży czas o kolejne 6-20 miesięcy.

- Należy też zmienić system planowania przestrzennego.

Gminy nie chcą bowiem uchylać planów dla terenów górniczych, bo wprowadzając ograniczenia w zagospodarowaniu musiałyby wypłacać obywatelom odszkodowania za spadek wartości ich gruntów z tego tytułu.

Ten obowiązek winno więc przejąć państwo albo winny być wielokrotnie wyższe dochody gmin z tytułu opłat eksploatacyjnych.

Alternatywą jest pokrywanie tych kosztów przez kopalnie bezpośrednio.

- Należy dokonać zmian w szeregu ustawach, a w szczególności:

- ułatwić pozyskiwanie gruntów pod cele publiczne, w tym budowę kopalni i realizację infrastruktury,

- ułatwić procedury związane z realizacją infrastruktury na terenach rolnych i leśnych,

- zlikwidować wymóg uzgadniania elewacji kopalni z wójtem (prawo budowlane),

- istotnym jest też zmiana przepisów dotyczących elektro energetyki.

Dziś co zadziwia, elektro energetyka nie jest celem publicznym, co utrudnia powstawanie nowych nowoczesnych źródeł prądu dużych i małych, w tym OZE, różnych bio gazowni, farm fotowoltaicznych, farm wiatrowych.

- problemem jest pozyskanie gruntów pod te cele, bo to nie są inwestycje celu publicznego. Są trudności z doprowadzeniem do nich infrastruktury z uwagi na ustawę o ochronie gruntów rolnych i leśnych, która wymaga planu miejscowego na przeprowadzenie kabla czy rury sieciowej na gruntach klasy bonitacyjnej I-III.

- problemem jest ustawowy zakaz lokalizacji w planach miejscowych OZE o mocy 100kW, jeśli studium nie przewiduje takich obszarów.

Podsumowanie

Żeby umożliwić odpowiedzialną działalność gospodarczą trzeba stworzyć system prawny umożliwiający zrównoważony rozwój na zasadach kompromisu społecznego.

Jedni nie mogą bowiem żyć kosztem drugich, a Śląsk uważa, że Polska żyje kosztem Śląska i jest coś na rzeczy.

System gospodarczy winien być oparty na społecznej odpowiedzialności biznesu zgodnie z dyrektywami Unii Europejskiej i taki proponujemy.

Wyrażamy zgodę na ujawnienie na stronie internetowej podmiotu rozpatrującego petycję danych osobowych wnoszących petycję.

Z poważaniem,

/-/ Bogdan Żmijewski

Załączniki:

1. Opracowanie pt. „Zagrożenia rozwoju górnictwa, w szczególności węgla kamiennego i propozycje zapobieżenia temu zjawisku”.
2. Opracowanie pt. „Założenia do propozycji zmian do ustawy Prawo geologiczne i górnicze i ustaw towarzyszących...”
3. Projekt zmian w ustawie prawo geologiczne i górnictwo.
4. Projekt zmian w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.
5. Projekt zmian w ustawie o drogach publicznych.
6. Projekt zmian w ustawie o ochronie gruntów rolnych i leśnych.
7. Projekt zmian w ustawie o gospodarowaniu nieruchomościami.
8. Projekt zmian w ustawie o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych
9. Projekt zmian w ustawie prawo budowlane.
10. Projekt zmian w ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.
11. Projekt zmian w ustawie Prawo ochrony środowiska.

***Zagrożenia rozwoju górnictwa, w
szczególności węgla kamiennego i
propozycje zapobieżenia temu
zjawisku***

*(powyższa analiza w części dotyczy też
wydobycia węgla brunatnego, gazu, ropy i
gazu łupkowego i innych kopalin, choć każda
z działalności ma swoją specyfikę formalną do
odrębnego omówienia i regulacji)*

Opracowanie:

prof. Krzysztof Żmijewski

mer inż. Bogdan Żmijewski Lewant Sp. z o.o.

*wykonano w ramach prac Społecznej Rady ds. Rozwoju
Gospodarki Niskoemisyjnej przy Ministrze Gospodarki*

Warszawa, IX. 2015 r.
aktualizacja III.2019 r.

Wstęp – opis problemu

W Polsce głównie w latach 2020-2024, a często wcześniej skończy się możliwość eksploatacji wielu złóż węgla kamiennego objętych wydanymi koncesjami, mimo istnienia kopaliny w złożu, bo skończą się terminy ważności koncesji (nie mylić z wyeksploatowaniem złoża).

Wydanie nowych koncesji jest obecnie dalece utrudnione, często wręcz niemożliwe z uwagi na niejasności ustawowe oraz błędy systemowe, w tym zły układ kompetencyjny wydawanych decyzji, bo podlegający politycznym wpływom.

Obecnie proces uzyskiwania koncesji bardzo często jest praktycznie zablokowany przez obstrukcję gmin, które nie chcą górnictwa i które wykorzystują w tym celu zło prawo lub błędne interpretacje prawa przez organy Państwa z uwagi na niejasność tego prawa.

Tereny złóż strategicznych dla rozwoju kraju są zabudowywane lub objęte planami zagospodarowania zakazującymi praktycznie wydobycia, nawet na terenach rolnych i leśnych.

Powyzsza sytuacja rodzi poważne skutki dla polskiej gospodarki i bezpieczeństwa energetycznego.

Droga przez mękę do nowej koncesji jest następująca:

- Wydanie nowej koncesji na wydobycie wymaga zdefiniowania złoża (jeśli nie jest zdefiniowane), co oznacza konieczność uzyskania koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie złoża, jeśli brak jest wystarczającej ilości danych archiwalnych by złoże zdefiniować. Każde z tych postępowań wymaga decyzji środowiskowych.

Obecnie decyzje środowiskowe wydaje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska, a do niedawna (z wyjątkami ustawowymi) Burmistrz, co łączyło się z obstrukcją gmin.

Obecnie często wnioski o decyzje środowiskowe wydawane przez RDOS są opinowane negatywnie przez Burmistrzów, mimo braku wymogu ustawowego dla takich opinii lub zastrżane przez burmistrzów pod pozorem naruszania tej działalności ustaleń planu np. z uwagi na zapisy dotyczące zakazu przedsięwzięć mogących oddziaływać na środowisko itp. lub z uwagi na niezgodność z funkcją planu.

Koncesja na poszukiwanie i rozpoznawanie, która przy założeniu, że przedsięwzięcie musi być zgodne z planem, jeśli plan jest.

- Wystąpienie o koncesję na poszukiwanie i rozpoznawanie najczęściej wymaga uzyskania decyzji środowiskowej (zależy od rodzaju wierceń i ich głębokości oraz lokalizacji poszukiwań. Przedsięwzięcie objęte decyzją musi być zgodne z planem zagospodarowania.

- Następnym krokiem jest przygotowanie i złożenie wniosku o koncesję na poszukiwanie i rozpoznawanie do właściwego organu np. Ministra, jeśli dotyczy to kopalin Skarbu Państwa np. węgla. To wymaga pozyskania szeregu dokumentów, w tym objętych ochroną danych osobowych, w czym gminy przeciwnie górnictwu, szczególnie te na prawach powiatu „nie pomagają”.

- Następnie Minister występuje o opinię w sprawie projektu koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie do burmistrza (wójt, prezydent) PGiG art. 23 ust 2.

Często opinie te są negatywne pod zarzutem „naruszalności ustaleń” planu lub naruszalności wykorzystywania określonego w studium (do niedawna obowiązywał nierealny do spełnienia wymóg zgodności przedsięwzięcia z planem lub studium - teraz trzeba wykazać nienuiszalność, co nastęrcza wiele problemów) np. z uwagi na zapasy planów lub studium dotyczące zakazu przedsięwzięć mogących oddziaływać na środowisko itp. lub z uwagi na niezgodność funkcji.

- Wiele decyzji Ministra o udzielaniu koncesji jest zaskarżanych przez gminy (często skutecznie) z uwagi na Interpretacje pojęcia nienaruszalności planu lub nienaruszalności wykorzystywania określonego w studium.

Po uzyskaniu koncesji należy uzyskać decyzję środowiskową na przedsięwzięcie planu ruchu zakładu górniczego – wiertnica.

- Realizacja koncesji na poszukiwanie i rozpoznanie wymaga wykonania projektu ruchu zakładu górniczego i jego zatwierdzenie w drodze decyzji planu ruchu zakładu górniczego (dotyczy np. wiercenia) przez nadzór górniczy po uprzednim zaopiniowaniu go przez burmistrza gminy, co bywa blokowane przez gminy niechętnie wydobywcy (poszukiwaniu złóż) pod pozorem naruszenia tą działalnością ustaleń planu lub studium np. z uwagi na zapisy dotyczące zakazu przedsięwzięć mogących oddziaływać na środowisko itp. lub z uwagi na niezgodność funkcji.

- Po wykonaniu badań następuje zdefiniowanie złóż potwierdzone decyzją Ministra.

Koncesja na wydobywanie

• Wystąpienie o koncesję na wydobywanie wielu kopalin, szczególnie tych będących własnością górnictwa również poprzedza uzyskanie decyzji środowiskowej, szczególnie dla wydobywania węgla czy węglowodorów.

- Uzyskanie decyzji środowiskowej (oraz uzyskanie koncesji) na wydobywanie wymaga wykonania projektu gospodarowania złożem i jego zaopiniowania przez stosowne organy.

Dla uzyskania decyzji środowiskowej zgodnie z art. 80 ust 3 ustawy środowiskowej wymagane jest nienaruszenie przedsięwzięciem ustaleń mozo.

Do niedawna była wymagana zgodność przedsięwzięcia z planem.

Do niedawna decyzje środowiskowe wydawał burmistrz (z wyjątkami określonymi w art. 75).

Często postępowanie o wydanie decyzji środowiskowej odbywało się z obstrukcją gminy.

Obecnie decyzje środowiskowe wydaje regionalny dyrektor ochrony środowiska.

Dyrektor ten opiniuje wnioski o decyzje środowiskowe u burmistrza właściwej terytorialnie gminy, choć nie wymaga tego ustawa.

• Praktyka wszelkich postępowań środowiskowych wskazuje, że RDOŚ często traktuje opinie gminy jak uzgodnienie i przy opinii negatywnej burmistrza odmawia wydania decyzji.

Dyrektor uważa bowiem, że burmistrz który sporządzał plan jest kompetentny do oceny czy przedsięwzięcie jest niesprzeczne z mpzp.

Nie bierze się często pod uwagę, że opinie burmistrza są tendencyjne lub wręcz opierają się na fałszywej interpretacji planu, w tym fałszywej interpretacji prawa.

Regionalni Dyrektorzy Ochrony Środowiska często nie weryfikują tych opinii, choć powinni sami interpretować plan i studium, które są załączone do wniosku o decyzję środowiskowe.

Nawet jeśli regionalny dyrektor ochrony środowiska wyda decyzję środowiskową jest ona często zaskarżana przez gminę np. jako właściciela nieruchomości na terenie planowanego przedsięwzięcia, o co nie trudno, zważywszy na skalę terenów obejmowanych koncesją na wydobywanie. Często gminy mobilizują obywateli, szczególnie tych co mają interes prawny by ci też skarżyli decyzje.

- Następnym krokiem jest przygotowanie wniosku o koncesję na wydobywanie do właściwego organu np. Ministra, jeśli dotyczy to kopalni Skarbu Państwa np. węgla.

Wymaga to pozyskania szeregu dokumentów, w tym objętych ochroną danych osobowych w czym gminy na prawach powiatu „nie pomagają”.

- Stosowny organ np. Minister wydając koncesję musi wystąpić o uzgodnienie (nie mylić z opinią) projektu koncesji na wydobywanie do właściwego terytorialnie burmistrza (wójt, prezydent). Do niedawna warunkiem uzgodnienia koncesji była zgodność z planem lub studium co było absurdem z uwagi na brak możliwości spełnienia takiego warunku.

Obecnie warunkiem uzgodnienia jest nienaruszanie ustaleń planu lub nienaruszanie sposobu wykorzystywania określonego w studium, co też stwarza problem.

Częstym zjawiskiem jest brak uzgodnienia koncesji z burmistrzem mimo braku przesłanek do odmowy uzgodnienia (obstrukcja).

Brak uzgodnienia powoduje negatywną decyzję w sprawie koncesji co skutkuje postępowaniem odwoławczym wnioskodawcy koncesji.

- Wydane koncesje często są zaskarżane przez gminy z powodów rzekomego naruszenia planu lub studium.

- Po ewentualnym uzyskaniu koncesji na wydobywanie często wymagane jest wykonanie projektu ruchu zakładu górniczego i zatwierdzenie planu ruchu zakładu górniczego przez nadzór górniczy po uprzednim zaopiniowaniu go przez burmistrza gminy.

Opinie te są często negatywne co czasem skutkuje odmową zatwierdzenia projektu ruchu.

Powyższy katalog opinii, zatwierdzeń, uzgodnień lub koncesji by móc rozpocząć działalność górnictwem nie jest kompletny.

Powyższe rozstrzygnięcia są jedynie elementami zasadniczymi.

Należy też pamiętać, że przed planem ruchu trzeba jeszcze uzyskać decyzje o warunkach zabudowy lub celu publicznego, jeśli nie ma planu lub zgodę na budowę zakładu górnictwa, jeśli plan jest w miejscu lokalizacji ZG i na tę lokalizację pozwala. A w tym celu trzeba uzyskać decyzję środowiskową na realizację ZG.

Są też inne towarzyszące przedsięwzięciu postępowania administracyjne np. dot. gospodarki odpadami w co jest też zaangażowana proceduralnie gmina, która może zachowywać się obstrukcyjnie.

W sprawie części postępowań jest wydawana decyzja administracyjna, która jest zaskarżalna.

Do powyższych problemów należy dokończyć problemy z uzgodnieniem możliwości lokalizacji zakładu górnictwa (kopalni) np. w planie miejscowym lub w formie decyzji o warunkach zabudowy lub celu publicznego. Trudne jest też pozyskanie gruntu pod taki zakład przez wywłaszczenie.

Samo zaprojektowanie kopalni jest w tym procesie śmiesznie proste z jednym wyjątkiem. Zgodnie z art. 33 ust 2 pkt 4 lit a prawa budowlanego należy uzgodnić z burmistrzami linię zabudowy elewacji budynku kopalni oraz takie drobnostki jak zgodę na wjazd na kopalnię z drogi publicznej najczęściej gminnej czy na doprowadzenie medliów czy odprowadzanie wody przez teren gminny. A w szczególności trzeba uzyskać decyzję środowiskową dla zakładu górnictwa i wiele innych decyzji, opinii i uzgodnień wydawanych przez gminę. Przy braku woli ze strony gminy jest to istna droga przez mękę, mimo iż racja prawna jest po stronie inwestora.

Harmonogram powyższych działań rozkłada się więc na wiele lat, czasem kilkanaście, a często jest niewykonalny z uwagi na utrudniające postępowanie niejasne przepisy ustawowe lub niezgodne z prawem ustalenia planistyczne.

O tym jest ten raport.

Ogólne omówienie problematyki uzyskiwania różnych decyzji środowiskowych i koncesji w kontekście relacji do gospodarki przestrzennej

To jest bardzo mozolna i często wieloletnia procedura, najeżona wieloma przeszkodami, czasem nie do przejścia z powodu złego prawa, co poniżej opisano.

- Decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia generalnie do niedawna wydawali burmistrzowie (wyjątki są określone w art. 75 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie...). To stanowiło często blokadę ich wydawania.

Od 1.01.2015 r. decyzje środowiskowe w sprawie poszukiwania i wydobycia kopalin Skarbu Państwa objętych własnością górnictwem wydają Regionalni Dyrektorzy Ochrony Środowiska.

Na pozostałe złoża kopalin decyzje wydają burmistrzowie, którzy nie są obiektywni.

Dotychczas decyzje wydawane przez burmistrzów niechętnych górnictwu były przeważnie negatywne.

Powody były dwa.

Jeden polityczno – gospodarczy, niechęć do górnictwa (szkody), a drugi formalny, bardzo skuteczny. Dotyczył on wymogu zgodności przedsięwzięcia z planem, co było nierealne i na lata wstrzymywało wydawanie koncesji.

Od 1.01.2015 r. jest wymóg nienaruszania ustaleń planu art. 80 ust 3, ale dla poszukiwania nadal jest wymóg zgodności z planem? Art. 80 ust 2 co jest absurdem.

Burmistrzowie często są niechętni wobec działalności górniczej (kopalni), a w zasadzie wobec skutków tej działalności, a w szczególności są motywowanymi do tej niechęci przez elektorat z uwagi na niepokrywanie w odczuciu społecznym przez kopalnie strat obywatelom i gminie z tytułu eksploatacji złóż.

Gminy często uważają, że mają za małe dochody z tytułu eksploatacji złóż, a za to wiele różnych kłopotów, a nawet czasem strat (głównie dotyczy szkód w infrastrukturze). Nie są więc często zainteresowane górnictwem.

Gminy na kwestie bezrobocia nie patrzą, bo to nie jest ich problem kompetencyjny.

Potrzebne zatem jest wypracowanie kompromisu społecznego w tym zakresie i w konsekwencji stosowne regulacje prawne w tym zakresie.

• Powodem, a raczej pretekstem prawnym będącym podstawą odmownych decyzji środowiskowych było i jest wykorzystywanie ponad miarę argumentu prawnego, że planowana koncesja tj. działalność (dot. poszukiwania i rozpoznawania lub wydobywania) jest odpowiednio niezgodna z miejscowym planem lub narusza miejscowy plan, bo decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięcia, co do zasady ustawowej mogła być wydana tylko, gdy przedsięwzięcie jest zgodne z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego.

Obecnie dla wydobywania jest wymóg niesprzeczności z planem co też jest powodem interpretacji negatywnych dla wnioskodawcy, a dla poszukiwania wymaga się zgodności.

Problem polega na tym, że mimo iż ustalenia studium i planu zgodnie z art. 4 i 6 i innymi przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym literalnie odnoszą się do obszaru, terenu lub nieruchomości czyli powierzchni ziemi to organy administracji uważają, że plan jest związany przedsięwzięciem podziemnym objętym własnością górnictwem.

Przecież podziemna eksploatacja złóż nie powinna być odnosić się do zgodności z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego w kontekście badania relacji tej działalności z funkcją terenu określoną w tym planie i nie powinna odnosić się do urbanistycznych warunków (wskazników) zagospodarowania terenu, jeśli działalność górnictwa dotyczy podziemnych wyrobisk, a nie terenu.

Niestety często inaczej uważały i uważają organy ochrony środowiska, instancje odwoławcze, nawet w sytuacji gdy zmieniono wymóg zgodności z planem na nienaruszanie planu i studium. Moim zdaniem uprzednio należało badać zgodność, a obecnie nienaruszanie przedsięwzięciem planu, ale tylko w przypadku kopalni wydobywanych metodą odkrywkową i lokalizację ZG, co jest oczywiste, bo taka eksploatacja kopalni i ZG ma istotnie wpływ na zagospodarowanie terenu.

Podobny problem dotyczy postępowań koncesyjnych. Mimo iż zmienił się art. 7 ustawy PGIG tj. zamiast wymogu zgodności przedsięwzięcia z planem lub studium jest wymóg nienaruszalności to nadal trwają spory co to jest nienaruszalność.

To generuje negatywne opinie burmistrzów, a w konsekwencji negatywne decyzje koncesyjne.

Jak wóz postawiono przed koniem

Zwraca się uwagę, że żeby plan miejscowy w kontekście funkcji terenu określonych w tym planie przewidywał eksploatację kopalni, to najpierw winno być zdefiniowane złoża, a potem winna być wydana koncesja na wydobywanie i zatwierdzony projekt zagospodarowania złoża i określony tym samym obszar i teren górniczy. Dopiero potem na tej podstawie merytorycznej można tworzyć (zmieniać) plan miejscowy. Było i nadal jest inaczej.

Jeszcze bardziej absurdalnym jest wymóg by plan przewidywał możliwość poszukiwania złoża, żeby móc uzyskać decyzję środowiskową dla koncesji.

To jest spór prawnie ideowy, czy najpierw ma być jajko, czy kura. Czy najpierw tworzy plan pod działalność skoro koncesja ma być zgodna z planem (nie narusza planu), czy najpierw działalność – koncesja (niezależna od planu), a potem sporządzenie planu umożliwiające realizację koncesji.

Jest jednak problem, bo nawet jeśli najpierw byłaby wydawana koncesja, a potem miały być sporządzane obowiązkowo plany to gminy nie chcą sporządzać planów więc są w stanie zablokować wydobywanie.

Aby wydobywać trzeba uzgodnić z gminą projekt planu ruchu kopalni, ale jeśli plan tworzy kolizje z uzgodnieniem planu ruchu to blokuje wydobywanie.

Nie chcę wnikać w spór prawny dotyczący interpretacji kwestii nienaruszalności planu.

Istotnym jest skutek zaistniałej sytuacji i środki zaradcze.

Sprawa przybiera wręcz absurdalny wymiar, gdy należy uzyskać koncesję na poszukiwanie i rozpoznawanie, czyli np. na wiercenia. Wtedy według ustawy PGI art. 23 i art. 7 taka decyzja winna nie naruszać miejscowego planu zagospodarowania (do niedawna winna być zgodna) lub jak nie ma planu nie powinna naruszać sposobu wykorzystywania w studium, mimo iż np. wiercenie to krótkotrwała działalność. Dla kopalni płytke zalegających to często kilka dni.

Dla poszukiwania węgla brunatnego kilka tygodni, a dla kamiennego kilka miesięcy (2-3), a dla innych do 12 miesięcy (być może łupki trochę dłużej).

Należy też uprzednio uzyskać decyzję środowiskową zgodną z planem (jeśli plan jest).

Uzyskanie decyzji środowiskowej na wydobywanie kopalni wymaga większość rodzajów działalności górniczej (wydobywczej).

Decyzję środowiskową dot. poszukiwania i rozpoznawania węglowodorów dopiero od niedawna należy pozyskać na odwierty o głębokości ponad 5000m i

ponad 1000m w obszarach objętych formami ochrony przyrody lub ich otulinami i w strefach ochrony ujęć wody oraz obszarach ochronnych zbiorników śródlądowych.

Dlatego dla węglowodorów zrobiono wyjątek mimo iż te poszukiwania są wielokrotnie bardziej inwazyjne trudno zrozumieć.

Do niedawna warunki dla poszukiwania węglowodorów były bardziej restrykcyjne.

Na poszukiwaniu innych kopalin decyzję środowiskową należy pozyskać zawsze, a przecież wiercenie poszukiwawcze innych kopalin niczym się nie różni, a może nawet jest mniej inwazyjne.

Wnioski:

- Nie powinno się badać formalnej sprzeczności działalności (koncesji na wydobycie podziemne) z planem (studium), tylko niesprzeczność lub zgodność z planem w zakresie ZG, ewentualnie skutki tej działalności na zagospodarowanie istniejące i przewidziane w planach miejscowych lub studium w kontekście uniemożliwienia tą działalnością korzystania z terenu/ obiektu w sposób dotychczasowy lub w kontekście niemożności realizacji ustaleń planu i studium dla nowej zabudowy przewidzianej planem.

Należy określać warunki tej działalności celem minimalizacji oddziaływań (skutków) na teren. Winno się to określać w decyzji o koncesji i decyzji dotyczącej projektu ruchu zakładu górniczego na podstawie decyzji środowiskowej i innych informacji np. od burmistrza w sprawie stanu istniejącego i planowanego.

Problematyka wydawania koncesji na poszukiwanie

I rozpoznawanie kopalin

Należy rozważyć zmianę (doprecyzowanie) przedmiotu ustaleń dotyczących opinowania przez burmistrza koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie kopalin dot. art. 23 ust 2 pkt 1.

Obecnie burmistrz opiniuje koncesję na poszukiwanie w kontekście art. 7 tj. bada czy koncesja nie naruszy przeznaczenia nieruchomości określonego w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego oraz odrębnych przepisach, a w przypadku braku planu, czy nie naruszy ona sposobu wykorzystania nieruchomości ustalonego w studium oraz odrębnych przepisach (do 1.01.2015 r. badano zgodność z planem i studium).

Takie badanie wydaje się być nieuzasadnione i ponad miarę, gdyż np. wiercenia badawcze to czynność powodująca tylko czasowe zajęcie terenu. Często wiercenie trwa 2-3 miesiące np. w przypadku wierceń badających występowanie węgla kamiennego. Wierci się najczęściej wiertnicami mobilnymi niepowodującymi trwałych zmian w zagospodarowaniu.

Tylko przy złożach węglowodorowych wierci się z wiertnic stacjonarnych, bo głębiej.

Powyzsza działalność nie zmienia w sposób trwały zagospodarowania i użytkowania terenu.

By realizować taką działalność (roboty) nie potrzeba zgłoszenia robót kierowanego do administracji architektoniczno budowlanej, ani pozwolenia na budowę. Wynika to z art. 29 ust 1 pkt 24 w związku z art. 30 Prawa budowlanego.

Pod takie działanie nie potrzebna jest decyzja o warunkach zabudowy. Wynika to w szczególności z art. 59 ust 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym – w związku z którym nie potrzeba uzyskiwać decyzji WZ dla tymczasowego jednorazowego zajęcia terenu do 1 roku, nawet powodującego czasową zmianę zagospodarowania terenu np. ustawienia wiertnicy stałej lub kontenerów zaplecza dla obsługi wiertnicy).

Wnioski do art. 23:

Wariant I (dyskusyjny) – zrezygnować z opinowania przez burmistrzów koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie (organ winien się oprzeć na informacji o terenie typu wypis i wyrys z planu lub studium).

Wariant II (rekomendowany) – ustalić, że burmistrz zamiast opinować niesprzeczność z planem (studium) winien przekazywać szeroką informację o terenie; dotyczącą ewentualnej kolizji z istniejącymi bądź będącymi w realizacji lub będącymi w zamiarze realizacji (planowanymi) elementami zagospodarowania terenu na podstawie planu lub na podstawie wydanych decyzji o warunkach zabudowy lub o wszczętych postępowaniach o wydanie decyzji o warunkach zabudowy.

Taka informacja w szczególności winna odnosić się też do:

- istniejących obiektów budowlanych i „środowiskowych” w miejscu wiercenia i jego otoczeniu (np. pomniki przyrody itp.) z którymi by działalność kolidowała bezpośrednio lub pośrednio (oddziaływaniem);

Należałoby też uzyskać opinie od starostów i wojewodów w zakresie:

- obiektów, co do których wydano decyzje o zgodzie na ich realizację;
- obiektów, co do których wszczęto postępowania administracyjne dotyczące ich realizacji, a w szczególności dotyczące zadań publicznych.

Należy bowiem wziąć pod uwagę, że otoczenie planowanej inwestycji (działalności) może się dynamicznie zmieniać, nawet poza wiedzą wnioskodawcy.

Mogą być np. wydawane zgody na budowę lub być wszczęte postępowania dotyczące tych zgód, które będą kolidować z wierceniami.

Minister winien na podstawie ww. informacji ocenić możliwość wydania koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie w kontekście art. 29 ustawy PGIG:

„Art. 29. 1. Jeżeli zamierzona działalność sprzeciwia się interesowi publicznemu, w szczególności związanemu z bezpieczeństwem państwa lub ochroną środowiska w tym z racjonalną gospodarką złożami kopalin, bądź uniemożliwiłaby wykorzystanie nieruchomości zgodnie z ich przeznaczeniem określonym odpowiednio przez miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego lub przepisy odrębne, a w przypadku braku tego planu - uniemożliwiłaby wykorzystanie nieruchomości w sposób określony w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy lub w przepisach odrębnych, organ koncesyjny odmawia udzielenia koncesji.

Ale powyższa ocena winna odnosić się do uniemożliwienia wykorzystania nieruchomości w sposób trwały, bo przecież jest oczywistym, że trudno oczekiwać by plany przewidywały tereny wierceń.

Informacja burmistrza, o której mowa mogłaby też stanowić sugestię dla inwestora co do zmiany przez inwestora wniosku koncesyjnego w kontekście lokalizacji miejsca wiercenia celem uniknięcia kolizji czasowych.

W Istocie stanowisko burmistrza i Innych organów w sprawie winno być informacją dla Ministra, a nie opinią, bo opinia związana jest z oceną, a informacja z faktami.

Ocena faktów winna być kompetencją Ministra.

Dla działalności dot. poszukiwania i rozpoznawania, zaliczanej do mogących oddziaływać na środowisko, dodatkowym materiałem dla Ministra będzie decyzją środowiskowa.

Obecnie najczęściej opinie burmistrzów w sprawie koncesji są negatywne i trudno się dziwić, bo zamiar poszukiwania i rozpoznawania jest formalnie z powodów oczywistych sprzeczny z miejscowym planem lub studium (narusza), gdyż żaden plan i studium nie przewiduje miejsc wierceń (funkcji terenu pod wiercenia).

Pragmatyka wskazuje, że Minister i inne organy tylko czasem wydają koncesje na poszukiwanie i rozpoznawanie, mimo negatywnych opinii burmistrzów, a gminy (nawet, jeśli nie są stroną decyzji) albo inne osoby będące stroną decyzji takie decyzje skarżą (często skutecznie).

To blokuje sądy i opóźnia postępowanie koncesyjne.

To bardzo niebezpieczna sytuacja dla gospodarki, bo uniemożliwia planowanie strategiczne w kontekście lokalizowania nowych złóż.

Zaskarżeń wydanych koncesji jest coraz więcej. Skuteczność skarg rośnie.

Wnioski:

Należy doprecyzować pojęcie nienaruszalności lub dopuścić do naruszalności na czas określony, jednak nie dłużej niż 1 rok pod warunkiem braku negatywnego oddziaływania i nie wykraczania oddziaływaniem poza granice przedsięwzięcia.

Problematyka zatwierdzania planu ruchu zakładu górniczego – etap poszukiwanie

Problemy występują też w postępowaniu dotyczącym zatwierdzania przez nadzór górniczy w drodze decyzji planu ruchu zakładu górniczego w zakresie prowadzonych wierceń poszukiwawczych i rozpoznawczych (dotyczy art. 108 ustawy PGIG).

W tym przypadku również burmistrzowie opiniują te plany.

Ustawa w art. 108 ust 6b definiuje kontekst opinii w zakresie nienaruszenia działalności ustaleń planu lub nienaruszenia sposobu wykorzystywania określonego w studium. Praktycznie burmistrzowie w swojej opinii odnoszą się do zgodności z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego lub studium.

Takie opiniowanie jest niecelowe, wręcz absurdalne z powodów jak wyżej wykazywano. Przepię trzeba zmienić.

Wydaje się, że burmistrz winien jedynie Informować Organ Nadzoru Górniczego o możliwych kolizjach planowanej działalności ze stanami faktycznymi, bo przecież od momentu udzielenia koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie do momentu uzgodnienia planu ruchu (rozpoczęcia wiercenia) mogą zaistnieć istotne zmiany faktyczne w otoczeniu związane z możliwym oddziaływaniem zamierzenia w kontekście kolizji z otoczeniem.

Należałoby ograniczyć powstawanie takich kolizji, w tym poprzez wstrzymanie określonego typu decyzji administracyjnych na okres do 1 roku od wydania koncesji.

Wnioski:

- Należy zmienić treść art. 108 ust 6b na następujące brzmienie:

„Plan ruchu zakładu górniczego zatwierdza właściwy organ nadzoru górniczego w drodze decyzji po uzyskaniu informacji właściwego wójta (burmistrza, prezydenta miasta) oraz starosty lub wojewody o faktycznym i planowanym zagospodarowaniu terenu, którego plan ruchu dotyczy. Organy czynią to w szczególności na podstawie stanu faktycznego oraz wydanych decyzji i wszczętych postępowań administracyjnych”.

- By zapewnić właściwą partnerską współpracę przedsiębiorca – organ koncesyjny – gmina należy wydłużyć termin, o którym mowa w art. 198 ust 8 dotyczący rozpatrzenia wniosku o zatwierdzenie planu ruchu z 30 na 60 dni przed dniem zamierzonego rozpoczęcia wykonywania robót i nie tworzyć z prawa fikcji celem umożliwienia organom przekazania i oceny informacji.

- Należy rozważyć wprowadzenie zasady by wydanie koncesji na poszukiwanie albo zatwierdzenie planu ruchu powodowało wstrzymanie wydawania decyzji administracyjnych z zakresu prawa budowlanego na teren objęty koncesją np. na 1 rok, a jednocześnie określić termin koncesji na 1 rok.

Problematyka decyzji środowiskowych dla przedsięwzięcia plan ruchu dla zakładu górniczego

• W niektórych przypadkach przed wystąpieniem o zatwierdzenie planu ruchu dla zakładu górniczego należy uzyskać decyzję środowiskową zgodnie z art. 72 ust 1 pkt 4a lub 4b ustawy „środowiskowej”.

Dotychczas problem polegał na tym, że zasadą było, że takie decyzje wydawał Burmistrz z wyjątkami o których mowa w art. 75 ustawy „środowiskowej”. Zatem w postępowanie była wpisana możliwość obstrukcji gminy z powodów politycznych.

Obecnie tj. ok. 1.01.2015 r. decyzje te wydaje RDOŚ art. 75 ust 1 pkt 1 lit j.

Obecnie kryterium wydania decyzji jest nienaruszenie ustaleń miejscowego planu zagospodarowania art. 80 ust 3 ustawy „środowiskowej”.

Poprzednio był warunek zgodności.

Jest zasadą, że RDOŚ występuje o opinie w tej sprawie do burmistrzów, choć nie musi i często swoje decyzje opiera na tych opiniach, choć te fałszywie interpretują prawo.

Decyzje środowiskowe mogą być zaskarżane przez gminy, a one często robią to skutecznie.

Wnioski:

Należy doprecyzować kryterium nienaruszalności lub dopuścić naruszalność na czas określony dla przedsięwzięć polegających na poszukiwaniu kopaliny - wierceń, jednak nie dłużej niż 1 rok pod warunkiem braku negatywnego oddziaływania na środowisko i niewykroczenia oddziaływaniem poza granice lokalizacji przedsięwzięcia.

Problematyka wydawania koncesji na eksploatację złoże

- Koncesję na wydobycie wydaje Minister (lub starosta).

Istnieje wymóg uzgodnienia przez burmistrza koncesji na eksploatację złoże, wydanej przez właściwy organ np. Ministra, wynika to z art. 23 ust 2 Ustawy PGIG I polega na wydaniu przez burmistrza gminy postanowienia o nienaruszalności (zgodności w zakresie niesprzeczności) planowanej działalności wydobywczej z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego lub nienaruszania wykorzystywania nieruchomości określonego w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Do 1.01.2015 r. był wymóg zgodności.

Art. 23 ust 2 cyt. „2. W odniesieniu do działalności prowadzonej poza granicami obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej udzielenie koncesji na:

1) poszukiwanie lub rozpoznawanie złoże kopaliny albo poszukiwanie lub rozpoznawanie kompleksu podziemnego składowania dwutlenku węgla wymaga opinii wójta (burmistrza, prezydenta miasta) właściwego ze względu na miejsce wykonywania zamierzonej działalności;

2) wydobywanie kopaliny ze złoże, podziemne bezbiomikowe magazynowanie substancji, podziemne składowanie odpadów albo podziemne składowanie dwutlenku węgla wymaga uzgodnienia z wójtem (burmistrzem, prezydentem miasta) właściwym ze względu na miejsce wykonywania zamierzonej działalności; kryterium uzgodnienia jest zgodność (?) zamierzonej działalności z przeznaczeniem lub sposobem korzystania z nieruchomości określonym w sposób przewidziany w art. 7.

3. Udzielenie koncesji przez starostę wymaga opinii marszałka województwa.”

„Art. 7. 1. Podejmowanie i wykonywanie działalności określonej ustawą jest dozwolone tylko wówczas, jeżeli nie naruszy ona przeznaczenia nieruchomości określonego w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego oraz w odrębnych przepisach.

2. W przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego podejmowanie i wykonywanie działalności określonej ustawą jest dopuszczalne tylko wówczas, jeżeli nie naruszy ona sposobu wykorzystywania nieruchomości ustalonego w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w odrębnych przepisach.”

Negatywne uzgodnienie koncesji uniemożliwia wydanie decyzji pozytywnej.

Coraz bardziej powszechnym zjawiskiem jest wydawanie przez burmistrzów postanowień nieuzgodnieniu koncesji na eksploatację złoże z uwagi na niespełnianie warunku art. 23 ust 2 i art. 7.

Takie postanowienia praktycznie wykluczają uzyskanie koncesji, bo skargi przedsiębiorców na ww. postanowienia do II Instancji są najczęściej nieskuteczne z uwagi na często stosowaną niekorzystną interpretację przepisów w kontekście

nienaruszalności przedsięwzięciem przeznaczania w planie lub wykorzystywania w studium.

Najczęściej postanowienia burmistrzów oraz orzeczenia II Instancji są niezasadnione prawnie i merytorycznie, bo jest to w istocie kwestia negatywnej omnipotencji w interpretacji niejasnego (złego) prawa.

Ta sytuacja blokuje skutecznie rozwój górnictwa, a jednocześnie generuje bezrobocie i jest zagrożeniem bezpieczeństwa państwa, szczególnie w dziedzinie energetyki w kontekście wydobycia kopalin energetycznych!

Jest w istocie absurdalnym prawnie wymóg badania nienaruszalności działalności w zakresie eksploatacji złoża węgla kamiennego w zakresie działalności (wyrobisk) głęboko pod ziemią z ustaleniami (przeznaczeniem) miejscowego planu lub nienaruszalności sposobu wykorzystywania nieruchomości określonego w studium.

Przecież koncesja na takie wydobycie (podziemne) praktycznie nie dotyczy lokalizacji obiektów zakładu górniczego, czyli zagospodarowania na powierzchni terenu.

Cytując art. 23 nie wiadomo o jakim nienaruszaniu przeznaczania terenu lub jego wykorzystywania i jakiego terenu myślał ustawodawca w kontekście ustaleń planu lub studium. Czy terenu na obszarze całej koncesji, czy tylko w obszarze obiektów zakładu górniczego i czy również wraz z jego emisjami.

W projekcie zagospodarowania złoża wskazuje się przypuszczalną lokalizację obiektów zakładu górniczego, ale nie określa się jej w koncesji.

Koncesja bowiem określa przestrzeń złoża – przedmiot eksploatacji (art. 30 ust 1 pkt 1).

Prawdą jest, że eksploatacja złoża może oddziaływać na tereny i obiekty zlokalizowane na powierzchni gruntów.

Ale po pierwsze może oddziaływać, ale nie musi. Po drugie to oddziaływanie powinno być nieistotne w kontekście niepowodowania zmiany funkcji (przeznaczenia), czy sposobu użytkowania (wykorzystywania) terenu i obiektów określonych w planie/studium.

Oddziaływanie zależy od zakresu i sposobu eksploatacji złoża. Ten sposób winien być dostosowany do stanu zagospodarowania terenu (planu) poprzez projekt zagospodarowania złoża, który jest załączony do wniosku o koncesję i podlega ocenie przez organ koncesyjny np. Ministra, w tym w kontekście istniejącego i planowanego zagospodarowania terenu, szczególnie w oparciu o decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięcia zwanego eksploatacją złoża.

Ponadto po uzyskaniu koncesji na wydobycie inwestora czeka jeszcze procedura zatwierdzenia planu ruchu zakładu górniczego przez OUG, który powinien dbać by plan ruchu w istotny sposób nie wpływał na obiekty budowlane i elementy środowiska i winien zapobiegać szkodom.

Po trzecie obiekty (istniejące, a szczególnie planowane) można zabezpieczać przed skutkami eksploatacji na koszt kopalni, co wynika z ustawy PGiG art. 18.

Powyższe kwestie winny być przedmiotem ustaleń zasad zagospodarowania w planie miejscowym uchwalonym po wydaniu koncesji.

Zwraca się też uwagę, że nie wiadomo do jakiej części studium odnosi się art. 7 ust 2 w kontekście nienaruszania wykorzystywania terenu określonego w studium. Czy dotyczy to części uwarunkowania, czyli diagnozy stanu istniejącego, czy dotyczy to części kierunki zagospodarowania, czyli stanu planowanego?

Burmistrzowie wydają negatywne uzgodnienia koncesji. Robią tak mimo iż mają jeszcze inne narzędzia ograniczania skutków eksploatacji kopaliny np. przez specjalny plan miejscowy dla terenu górniczego – objętego koncesją określający filary w złożu eliminujące lub ograniczające wydobycie lub określające stosowne warunki zabezpieczenia budowli.

Wniosek:

- ◆ Aby zabezpieczyć interes publiczny (mieszkańców) gmina może, a nawet powinna po wydaniu koncesji zgodnie z art. 104 ust 2 PGiG sporządzić (zmienić) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dostosowując plan do koncesji (projektu eksploatacji złoża). Kosztami sporządzania planu można obciążyć kopalnię. Taka możliwość wynika z art. 104 ust 6 PGiG

cyt. „Koszty sporządzenia projektu planu, o którym mowa w ust. 2, ponosi przedsiębiorca.”

O obciążaniu kosztami sporządzania planu przedsiębiorcy stanowi też art. 21 ust 2 pkt 4) ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Obecne przepisy regulują też kwestie skutków finansowych uchwalanych planów. W części skutki te ponosi kopalnia (dotyczy skutków bezpośrednich tj. kosztów zabezpieczenia budowli przed skutkami eksploatacji).

W części ponosi je gmina w związku z art. 36 i 37 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Myśląc o skutkach należy bowiem brać pod uwagę zmianę możliwości zagospodarowania w stosunku do dotychczasowych ustaleń planów, w tym zakaz zabudowy, jeśli założy się intensywną eksploatację np. na zawal. Plan

zagospodarowania winien w Intencji ustawodawcy być kompromisem między zamierzeniami kopalni (frontem i technologią wydobywania), a skutkami tego wydobywania i oczekiwaniami społecznymi w kontekście odszkodowań oraz możliwości finansowych gminy i ewentualnie możliwości przedsiębiorcy w zakresie płatności za te odszkodowania.

To jest problem, który trzeba rozwiązać.

Przez utworzenie filaru ochronnego (plan, studium), który powinien spowodować ograniczenie – zakaz wydobywania pod określonymi terenami, jeśli koszty odszkodowań za ograniczenia w zagospodarowaniu lub koszty zabezpieczeniu budowli lub koszty za szkody górnicze byłyby zbyt wysokie. Ograniczenia zabudowy powodowałyby bowiem roszczenia do gminy przekraczające jej możliwości finansowe. Ograniczenia zabudowy nie musiałyby być jednak stałe, tylko określone czasowo (na czas eksploatacji złoża - oddziaływania). Pozwala na to ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym art. 15 ust 2 pkt 11. Terminy takie można ramowo określić w koncesji, a doprecyzować w planie ruchu eksploatacji złoża opiniowanego przez gminę.

Mimo iż możliwości, o których wyżej mowa występują, to gminy takich ustaleń w planach nie ustanawiają. Gminy tego nie czynią, bo musiałyby pokrywać odszkodowania z tytułu zakazu lub ograniczenia zabudowy (art. 36 uopizp), a ich na to nie stać.

Problem tkwi w zbyt małych dochodach gmin z eksploatacji złoża nie pokrywających kosztów odszkodowań z art. 36 i innych skutków eksploatacji.

Problem dla obywatela polega też na skomplikowanej (trudnej do realizacji) interpretacji konstrukcji prawnej tych odszkodowań.

Tę sytuację trzeba zmienić tj. znormalizować relacje obywatel – gmina – kopalnia, bo obecna sytuacja jest patowa i źle rokuje dla wszystkich na przyszłość.

Usunięcie ww. źródła konfliktu winno być równoległe z innymi zmianami legislacyjnymi, które wyeliminują blokady procesu inwestycyjnego, a w szczególności koncesyjnego i postępowań administracyjnych z nim związanych.

Kiedyś w prawie był wymóg obowiązkowego sporządzenia planu dla terenów górniczych obszarów oddziaływania eksploatacją złoża.

Obecnie z tego obowiązku zrezygnowano w ustawie.

Należy rozważyć powrót do poprzedniego systemu.

Wymóg obowiązkowego sporządzenia planu miejscowego zgodnie z art. 62 ust 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym powoduje wstrzymanie

wydawania decyzji o warunkach zabudowy i celu publicznego na tych terenach (np. górnictwa) do czasu sporządzenia planu.

Ta kwestia budziła polityczne namiętności w gminach i spowodowała masowe niestosowanie przez gminy obowiązku sporządzania planów dla terenów górnictwa.

Gminy ignorowały ten warunek i wydawały decyzje o warunkach zabudowy i zgody na budowę. Zdziwiał brak reakcji organów państwa na ten proceder, w tym pasywność Okręgowych Urzędów Górniczych, mimo kontroli NIK piętnujących ten problem.

Wydaje się, że pierwotne ograniczenie było zbyt radykalne, bo w szczególności ograniczyło budowę infrastruktury społecznej (inwestycji celu publicznego) na obszarach, gdzie nie było planów, a była zabudowa, którą trzeba było obsłużyć. Natomiast kolejna zmiana przepisów eliminująca nakaz sporządzania planów dla terenów górnictwa też była zbyt radykalna, bo dała wolność planistyczną, która doprowadziła do zabudowy terenów górnictwa, gdzie wydano koncesje, czym ograniczono możliwość wydobywania przez odmowy uzgodnienia planu ruchu kopalni z uwagi na kolizje z zabudową. Typowe polskie „wahadło”.

Obecnie na podstawie decyzji WZ (bez planu) zabudowuje się tereny, gdzie są strategiczne złoża kopalnych surowców energetycznych uniemożliwiając ich wydobywanie lub to wydobywanie ograniczając i podnosząc koszty tego wydobywania o ewentualne odeszkodowania lub z uwagi na kosztowną technologię wydobywania by tych szkód nie było. Część złóż – bogactwa narodowe pozostanie zatem bez możliwości wydobywania z powodów technicznych i ekonomicznych.

Problem ma charakter ideologiczny tj. dotyczy kolizji celu publicznego – związanego z bezpieczeństwem energetycznym państwa, celami indywidualnymi i innymi celami publicznymi.

Problem wynika z warstwy prawno merytorycznej będącej wynikiem niezgodności i różnej interpretacji przez organy treści ustawy PGIG w kontekście wymogu badania przez burmistrza nienaruszenia (poprzednio zgodności) działalności górniczej z planem miejscowym lub studium.

Problem w szczególności polega na tym, że art. 23 ust 2 w kontekście art. 7 PGIG dotyczy wszelkich kopalni – występujących na powierzchni i podziemnych (objętych własnością górnictwa).

Problem konstrukcji prawnej całej ustawy polega na tym, że szereg przepisów w niej zawartych dotyczy równocześnie kopalni objętych własnością górnictwem, o których mowa w art. 10 (głównie podziemnych), ale nie tylko (węgiel brunatny, gipsy, kamienie szlachetne) oraz kopalni „pospolitych” występujących na pow. gruntu (plaski, żwiry, kamieniołomy itp.).

Organy wydające decyzje środowiskowe, ale i koncesyjne błędnie (konserwatywnie) interpretują przepisy ustawy PGiG w zakresie art. 23 i 7 oraz ustawy o dostępie do informacji dot. art. 80 ust 3 (dotyczy niesprzeczności przedsięwzięcia z planem).

Jest oczywistym, że eksploatacja kopaliny „pospolitej” mająca charakter wyrobiska odkrywkowego (terenowego docelowo) winna być zgodna z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego. Ale ta zgodność winna nastąpić po wydaniu koncesji, a nie przed jej uzyskaniem. To znaczy, że po uzyskaniu koncesji plan i studium winny być zmienione obowiązkowo. Być może należy też tak czynić przy pozostałych kopalniach (objętych własnością górnictwem), których eksploatacja może wpływać na warunki zagospodarowania nieruchomości.

Niesprzeczność koncesji na wydobycie kopaliny objętej własnością górnictwem z planem i studium w istocie może być stwierdzona nie przez burmistrza, a przez właściwy organ koncesyjny np. przez Ministra na podstawie wypisu i wrysu z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i studium składanego przy wniosku o koncesję.

Po co więc czynić uzgodnienie z burmistrzem, skoro fakty mówią same za siebie?

Uzgodnienie z burmistrzem jest w istocie tylko zbytnią interpretacją ustaleń planu przez organ zainteresowany obstrukcją wobec takiej działalności.

Moim zdaniem nie jest systemowo właściwym występowanie o interpretację planu do podmiotu, który go sporządził, bo interpretacje takie są dalece subiektywne i mogą być obciążone aspektem politycznym.

• Jest w szczególności wątpliwym merytorycznie uzgadnianie przez Ministra z burmistrzem projektu koncesji na wydobycie kopaliny podziemnej w kontekście niesprzeczności z planem miejscowym i studium.

Koncesja taka w istocie dotyczy bowiem eksploatacji złoża podziemnego.

Koncesja przecież nie dotyczy lokalizacji obiektów zakładu górnictwem.

Zatem w istocie niewiedomo, co ma być przedmiotem badania niesprzeczności koncesji z planem i studium.

Kwestia nienaruszania również jest ocenna i zbliżona do pojęcia „zgodna”.

Będą to oceniać sądy, bo spór jest wpisany w niejasne prawo.

Wniosek:

Sprawę trzeba rozwiązać głębszą zmianą prawa. W szczególności należy zmienić wymóg uzgodnienia koncesji z burmistrzem na uzyskanie opinii.

Takie rozwiązanie zastosowano przy koncesji dot. wydobywania węgla kamiennego.

Wobec tego trzeba to rozwiązanie rozszerzyć na inne kopalnie, szczególnie podziemne (których eksploatacja nie stanowi wyrobiska odkrywkowego).

- Całkowicie nieuzasadnionym i niecelowym jest uzgadnianie przez organ koncesyjny np. Ministra z burmistrzem koncesji (na wydobywanie) w kontekście badania czy „działalność objęta koncesją (na wydobywanie) nie narusza sposobu wykorzystywania nieruchomości ustalonego w studium”.

Po pierwsze studium nie jest prawem miejscowym.

Po drugie studium nie definiuje sposobu obecnego wykorzystania nieruchomości. Studium nie jest inwentaryzacją katastralną faktycznego zagospodarowania, tylko urbanistyczną analizą przestrzeni o małej skali szczegółowości (mapa 1:25000) tj. nie odnosi się do poszczególnych nieruchomości.

Ponadto ustalenia studium dotyczące stanu istniejącego zwane uwarunkowaniami często dalece różnią się od drugiej części studium zwanej kierunkami zagospodarowania przestrzennego, które wyznaczają nowe planowane funkcje i wskaźniki zagospodarowania i są wynikiem – emanacją strategii rozwoju gminy, która może się zrealizować lub nie.

Czego zatem ma dotyczyć badanie zgodności (niesprzeczności ze studium) wszelkich koncesji na działalność wydobywczą nie wiadomo?.

- Dodatkowym argumentem wskazującym na niestosowność treści art. 23 w kontekście art. 7 jest sytuacja, gdy gmina nie ma planu i nie ma studium, bo zostały uchylone lub nie zostały sporządzone.

To jest możliwe, a nawet się zdarza. Jest bowiem wiele przypadków uchylenia planów i studium.

W takim przypadku powstaje pytanie, z czym byłaby uzgadniana koncesja? Czy brak planu i studium powoduje brak możliwości uzgodnienia koncesji? Czy brak konieczności uzgodnienia?

Przecież przy braku planu lub studium można twierdzić, że nie wiadomo czy jest jakaś niesprzeczność.

Wnioski

- ◆ Należy rozważyć gruntowne uporządkowanie systemu planowania i koncesyjnego.

- ◆ Należy stworzyć – przywrócić system, który by zabezpieczał rejonny złóż kopalin przed blokadą ich wydobycia ustaleniami nowych planów zakładającą zabudowę terenu. W szczególności należy ograniczyć zabudowę na podstawie decyzji WZ, szczególnie na terenach definiowanych złóż, a szczególnie wydanych koncesji.

Taki system był, tylko został rozmontowany. Był obowiązek sporządzania planu dla terenów górniczych, który powodował blokadę wydawania decyzji WZ.

- ◆ Należy rozważyć zmianę systemu w ten sposób, że wydanie koncesji na wydobycie byłoby niezależne od ustaleń planu oraz studium i winno skutkować obowiązkową zmianą (lub uchwaleniem) planu miejscowego i studium przez gminę na podstawie projektu zagospodarowania złoża (załącznika do koncesji) lub zmiana ta winna być uchwalona zastępczo przez wojewodę przy „obstrukcji” gminy w tym zakresie.

- ◆ Koncesje na eksploatację kopalin, szczególnie podziemnych wydawać niezależnie od ustaleń planu (po to by plan zmienić lub stworzyć).

- ◆ Eksploatacja kopaliny dzieł następuje po zatwierdzeniu planu ruchu z organem nadzoru górniczego. Mogło by to nastąpić dopiero po zmianie (uchwaleniu) planu zagospodarowania następującym po wydaniu koncesji.

Wyjątkiem winna być możliwość eksploatacji złóż kopalin węglowodorowych nawet bez zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obowiązującego na terenie koncesji na wydobycie z uwagi na brak jakichkolwiek skutków tej eksploatacji dla terenu planu (podobnie złóż wód mineralnych itp.).

Alternatywą jest by:

- ◆ Koncesje na eksploatację kopalin wydawać, tak jak decyzje na podstawie spec ustaw pod strategiczne inwestycje celu publicznego tj. niezależnie od ustaleń planu z możliwością rozpoczęcia eksploatacji po jej wydaniu i zatwierdzeniu planu ruchu i przy ograniczeniu lub zakazie zabudowy na tym terenie do czasu uchwalenia lub zmiany planu.

Wtedy gminy byłyby zmotywowane by stosowny plan uchwałić – dostosować do projektu zagospodarowania złoża.

- ◆ Koncesji, szczególnie na poszukiwania nie należy opiniować z burmistrzami, tylko występować do burmistrzów o informacje o terenie w szerokim aspekcie problemów zagospodarowania terenu, a szczególnie w kontekście art. 29 PGIG, by organ koncesyjny np. Minister miał więcej informacji wydając koncesję.

- Należy stworzyć szybką obywatelską ścieżkę zmiany studium celem wpisania do studium terenów i obszarów górniczych (koncesji) oraz szybszą niż obecnie ścieżkę wpisania do studium złoża.

Można też zrezygnować z wymogu zmiany studium w powyższym zakresie, ale wtedy Informacja o złożu, terenie i obszarze górniczym winna być każdorazowo elementem tzw. informacji o terenie wydawanej obywatelom na ich życzenie.

Obecnie jeśli złoże jest zdefiniowane to obywatele do czasu zmiany studium nie uzyskują tej informacji z sposób obywatelski, tylko fakultatywnie tj. jeśli specjalnie o nią wystąpią. To jest zła sytuacja, bo podważa zaufanie obywatela do państwa.

Zwraca się uwagę, że w systemie prawnym w Polsce są różnego rodzaju akty prawne mające charakter prawa lokalnego, które po ich ustanowieniu (uchwaleniu, zarządzeniu) wchodzi w życie natychmiast niezależnie od ustaleń planu lub wchodzi w życie w momencie wprowadzenia ich do planu.

Przykładem takich aktów prawnych jest ustalenie strefy ograniczonego użytkowania, ustalenie obszarów krajobrazu chronionego, ustalenie parku krajobrazowego lub kulturowego, Rezerwatu Parku Narodowego, użytku ekologicznego, Pomnika Przyrody, wpisanie do Rejestru Zabytków oraz ustalenie obszaru Natura 2000 i innych. Takimi „aktami prawnymi” są też decyzje administracyjne z kategorii spec ustaw, zgodnie z którymi można realizować określone inwestycje niezależnie od planów miejscowych i studium (wbrew tym planom).

Takimi aktami są w istocie decyzje dotyczące zdefiniowania złóż kopalin oraz ustalenia obszarów i terenów górniczych, a w szczególności tych o charakterze strategicznym dla państwa. Przecież są one ujęte w koncepcji Zagospodarowania Kraju.

Należy w tym miejscu zadać pytanie czemu służy koncepcja Zagospodarowania Kraju? Obecnie jest to fikcja i zbędna makulatura, w dodatku zawierająca fałszywe informacje np. w zakresie planu rozwoju sieci PSE!

Propozycje zmian w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w kontekście potrzeb realizacji zadań określonych w ustawie Prawo Geologiczne i Górnicze i innych ustawach

Zwraca się uwagę, że zgodnie z art. 4 ust 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym cyt.

„Art. 4. 1. Ustalenie przeznaczenia terenu, rozmieszczenie inwestycji celu publicznego oraz określenie sposobów zagospodarowania i warunków zabudowy terenu następuje w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.”

• Niestety to ustalenie ustawy nie jest konsekwentne, bo brak jest spójnego mechanizmu „wpisywania” inwestycji celu publicznego, nawet strategicznych do planów miejscowych, a przy okazji i do studium.

Dla przykładu wydobyć kopalni Skarbu Państwa np. węgla jest celem publicznym w rozumieniu art. 6 ustawy o gospodarce nieruchomościami, lecz nie ma obligatoryjnej ścieżki wprowadzania tej działalności do planu, choć niewątpliwie jest to cel publiczny o charakterze ponad lokalnym, wręcz strategiczny dla rozwoju kraju i jego bezpieczeństwa. Kiedyś był taki obowiązek, ale nie był wykonywany.

Obecnie w art. 10 ust 3 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym jest regulacja, która stanowi cyt. *„obowiązek przystąpienia do sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w przypadku, o którym mowa w ust. 2 pkt 8, powstaje po upływie 3 miesięcy od dnia ustanowienia tego obowiązku.”*

Rzecz w tym, że brak przepisów dotyczących wymogu wykonania tego obowiązku w zakresie celów publicznych, szczególnie kopalni albo przepisy te (wymóg) dotyczą jedynie programów (zadań) rządowych (art. 48 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym), a wydobyć kopalni nie jest objęte takim programem, choć mogłoby być. Nie ma regulacji, która by kwalifikowała wydobyć kopalni za cel krajowy lub wojewódzki.

Żeby przedsięwzięcie celu publicznego mogło podlegać obowiązkowi wprowadzenia do planu musi stać się celem publicznym o znaczeniu krajowym (rządowe) lub wojewódzkim (marszałka). To oznacza, że musi być zadaniem tych organów, czyli wpisaniem w ich budżet, co jest nierealne, bo ani państwo, ani marszałek nie powinni zajmować się wydobyć w sposób bezpośredni. Przy okazji informuję, że w Istocie nie ma prawie w ogóle programów krajowych i wojewódzkich z obowiązkiem wpisania ich w plany, zatem zapis ustawy jest martwy, a brak potrzeby jego stosowania spowodował, że nikt nie zauważył jego absurdalności, o czym dalej.

• Ponadto przepisy o wprowadzaniu zadań publicznych wojewódzkich i krajowych i zadań rządowych do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy są źle – nieskutecznie sformułowane w ustawie.

Po pierwsze nie ma w ustawie terminów sporządzenia takich planów oraz konsekwencji braku ich sporządzenia. Ewentualna konsekwencja obstrukcji gminy w postaci zarządu komisyjnego z uwagi na niewykonanie zadania jest politycznie fikcyjna i prawnie wątpliwa.

Po drugie, żeby móc wymagać sporządzenia miejscowego planu od gminy, najpierw zgodnie z art. 12 ust 3 uoplpz takie zadanie rządowe lub celu publicznego o znaczeniu krajowym lub wojewódzkim winno być ujęte w planie zagospodarowania województwa, a to trwa kilka lat.

Po trzecie przepis art. 12 ust 3 uoplpz jest fatalnie skonstruowany (poprzednia ustawa regulowała kwestię właściwie).

Cyt. art. 12 ust 3.

„3. Jeżeli rada gminy nie uchwaliła studium, nie przystąpiła do jego zmiany albo, uchwalając studium, nie określiła w nim obszarów rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym i wojewódzkim, ujętych w planie zagospodarowania przestrzennego województwa lub w programach, o których mowa w art. 48 ust. 1, wojewoda, po podjęciu czynności zmierzających do uzgodnienia terminu realizacji tych inwestycji i warunków wprowadzenia tych inwestycji do studium, wzywa radę gminy do uchwalenia studium lub jego zmiany w wyznaczonym terminie. Po bezskutecznym upływie tego terminu wojewoda sporządza miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego albo jego zmianę dla obszaru, którego dotyczy zaniechanie gminy, w zakresie koniecznym dla możliwości realizacji inwestycji celu publicznego oraz wydaje w tej sprawie zarządzenie zastępcze. Przyjęty w tym trybie plan wywołuje skutki prawne takie jak miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.”

Jest błędem w ustawie, że wojewoda wzywa gminę jedynie do zmiany studium, a nie wzywa gminy do uchwalenia (zmiany) planu.

Z przepisu wynika, że jak gmina zmieni studium na wezwanie wojewody, to planu zmieniać nie musi. Powstał więc absurd.

Z przepisu wynika też, że jak gmina nie zmieni studium, a wojewoda uchwali plan w zastępstwie gminy, to gmina może plan zaskarżyć i uchylić go w sądzie, bo plan nie będzie zgodny ze studium, co jest wymogiem ustawy.

Zapomniano bowiem w ustawie upoważnić wojewodę do zmiany (uchwalenia) studium w trybie zarządzenia zastępczego w omawianych okolicznościach.

Jest też absurdem, że wojewoda zmienia plan w zastępstwie gminy, nie wzywając jej uprzednio do sporządzenia planu

• System wprowadzania ww. zadań do planów miejscowych nie funkcjonuje również dlatego, że nie wypracowano praktycznie systemu uzgadniania skutków wprowadzania tych zmian, a szczególnie kosztów skutków tych zmian i źródeł ich pokrycia.

Zgodnie z art. 21 uoipz koszty sporządzania planu ponosi wnioskodawca. Może być nim Skarb Państwa, województwo samorządowe, powiat, a nawet inwestor realizujący inwestycję celu publicznego. Według art. 21 ponoszą oni koszty w zakresie udziałów w kosztach sporządzenia planu będących skutkiem inwestycji, która wymaga zmiany planu. Zgodnie z art. 44 ust 1 uoipz koszty te negocjuje z gminą Marszałek Województwa.

Ponadto zgodnie z art. 44 ust 2 uoipz oprócz ww. kosztów i warunków sporządzania planu w tym terminów realizacji inwestycji Marszałek negocjuje z gminą zwrot wydatków na odszkodowania, o których mowa w art. 36 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym dla właścicieli gruntów.

Kto ma ponieść te wydatki nie jest w ustawie jednoznacznie określone. Może inwestor, może Skarb Państwa, może marszałek, a może gmina. Tylko dlatego ona, skoro nie ona jest inicjatorem zmiany planu.

Zwraca się uwagę, że art. 44 ust 2 został skrojony w swej literalnej treści w odniesieniu do zadań rządowych i zadań województwa.

Zabrakło wyobraźni by włączyć w ten przepis inne zadania publiczne realizowane przez podmioty prywatne (komercyjne).

Należy zwrócić uwagę, że wydobyć kopalni, a w szczególności tych będących własnością Skarbu Państwa jest rodzajem partnerstwa publiczno prywatnego o charakterze koncesji na roboty budowlane i usługi. W istocie bowiem przedsiębiorca wykorzystuje – eksploatuje złożo (majątek) będący własnością Skarbu Państwa i uiszcza z tego tytułu opłaty Skarbowi Państwa i gminie. Zatem podmioty te winny solidarnie z inwestorem ponosić koszty skutków tej działalności.

Podmioty te winny też współdziałać w realizacji zadań publicznych realizowanych przez podmioty prywatne.

Wnioski:

W szczególności trzeba wyjść z założenia, że poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin energetycznych zgodnie z art. 6 ustawy o gospodarce nieruchomościami to ważny cel publiczny służący bezpieczeństwu energetycznemu państwa, co nie oznacza pomijania indywidualnego interesu obywatela i gminy, tylko winno skutkować stosowną rekompensatą za wszelkie ograniczenia w dysponowaniu własnością, w tym przestrzenią publiczną i mieniem gminnym.

Ponadto należy zapewnić właściwą gospodarkę kopalniami, tak by szanować to dobro narodowe. Winien temu służyć system prawa.

System winien być sprawny, uzasadniony i czytelny oraz prowadzący do kompromisu między zainteresowanymi stronami.

Uwaga dotyczy też innych kopalin.

1) W ustawie prawo geologiczne i górnicze w art. 104 ust 5 i ewentualnie 6 należy rozważyć wprowadzenie jednoznacznego zapisu, że kopalnia nie tylko ponosi koszty sporządzenia planu, ale również w części skutki jego sporządzenia poniesione przez gminę, szczególnie w kontekście art. 36 i 37 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Obecny zapis art. 104 ust 5 pkt 2 PGIG stanowi, że kopalnia ponosi koszty dostosowania konstrukcji budynków do ewentualnych oddziaływań wynikających z eksploatacji złoża oraz za wyłączenie z zabudowy.

cyt. „5. Plan, o którym mowa w ust. 2, może w szczególności określić:

2) obszary wyłączone z zabudowy bądź takie, w granicach których zabudowa jest dozwolona tylko po spełnieniu odpowiednich wymagań; koszt spełnienia tych wymagań ponosi przedsiębiorca.”

Nie zauważa się jednak, że są też inne zjawiska, które generują koszty do poniesienia przez kopalnię w kontekście art. 36 – ograniczenie możliwości zagospodarowania (ale nie wyłączenie).

Taki system w istocie wypływa z ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym zawarty w art. 4 ust 1, 10 ust 3, 12 ust 3, 21, 44 ust 1, 2, 3. Ale system ten nie jest stosowany z uwagi na jego niedostatki prawne (jest niejednoznaczny).

Propozycją jest by i tę część kosztów dotyczących skutków planistycznych pokrywała gmina z dochodów z opłat eksploatacyjnych za wydobycie kopaliny, czyli w istocie kopalnia.

Generalnie organami do rozstrzygnięcia w sporze o odszkodowanie z art. 36 winien być starosta jako podmiot niezależny, a kopalnia i gmina oraz skarbowo państwa winny pokrywać wydatki z tego tytułu w ustalonych częściach (model do uzgodnienia np. zależnie od podziału opłat eksploatacyjnych).

Należy rozważyć model ponoszenia kosztów czasowego ograniczenia zabudowy (na czas „przejścia” eksploatacji złoża). Nie ma powodu by zobowiązywać do wykupu gruntów z czasowym zakazem lub ograniczeniem zabudowy będącym wynikiem eksploatacji złoża, chyba że ten zakaz jest bezwzględny, a nie czasowy.

Koszty te winny być ponoszone w ratach np. rocznych zależnie od czasu ograniczenia możliwości zagospodarowania.

Kopalnia, gmina i SP winny być jedynie przypozwani do procesu o odszkodowanie, jako strony zainteresowane, tak w postępowaniu cywilnym, jak i administracyjnym.

Koszt czasowego zakazu zabudowy należy ocenić na max 1% wartości gruntu rocznie zależnie od sposobu zagospodarowania.

2) Stosowne zmiany winny też się pojawić w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Pierwsza winna dotyczyć art. 13 ust 2, który dotyczy kosztów sporządzenia (zmiany) studium wynikających z umieszczenia w studium informacji o granicach zdefiniowanego złoża oraz o granicach obszaru i terenu górniczego.

Obecne przepisy art. 13 ust 2 są niejednoznaczne, bo dotyczą kosztów zmian z tytułu rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, co może nie dotyczyć kwestii definiowania złoża i terenów górniczych cyt.

„Art. 13. 1. Koszty sporządzenia studium obciążają budżet gminy. .

2. Koszty sporządzenia lub zmiany studium wynikające z rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym obciążają odpowiednio budżet państwa, budżet województwa albo budżet powiatu.”

Koszty wplywania złoża winien pokryć Skarb Państwa (lub przedsiębiorca), a terenu górniczego przedsiębiorca.

3) Druga zmiana winna dotyczyć uporządkowania art. 12 ust 3 oraz art. 21 dotyczących trybu i zasad wprowadzania zadań publicznych do miejscowych planów, bo obecny system jest nieskuteczny (kwestia została opisana uprzednio).

4) Należy zmienić art. 95 ustawy PGiG wpisując:

- krótszy termin na wprowadzenie informacji o złożu do studium z 2 lat na 1 rok;
- obowiązek pokrycia kosztów tej procedury przez Skarb Państwa lub przedsiębiorcę.

Obecna rozwiązanie zawarte w ustawie po nowelizacji ustawy PGiG w tym zakresie jest niewłaściwe. Po pierwsze ustala ona nierealny termin 6 miesięcy dla złóż węglowodorów, co jest proceduralnie terminem nie do zrealizowania w kontekście ustawowego harmonogramu sporządzania (zmiany) studium określonego w art. 11 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Natomiast ustalony termin 2 lata dla pozostałych złóż jest zbyt długi.

5) Alternatywnie należy rozważyć czy jest potrzeba obligatoryjnego wprowadzenia do studium informacji o granicach zlokalizowanego złoża.

Przecież taka zmiana nie jest zmianą, która automatycznie wpływa na inne ustalenia studium, a jednocześnie jest zmianą długotrwałą i kosztowną. To jest rodzaj nakładki informacyjnej. Ją można wprowadzić przy najbliższej okazji zmiany studium. Tą ważną dla obywateli i inwestorów informację publiczną można przekazywać przecież w inny sposób. Nic nie stoi na przeszkodzie by wprowadzać ją też do każdego sporządzanego planu bez uprzedniej zmiany studium.

Obecnie można twierdzić, że plan z ustaleniem dotyczących istnienia złoża jest niezgodny ze studium, jeśli w studium nie wprowadzono informacji o złożu.

Podobny problem dotyczy terenów „zalewowych” patrz Prawo wodne i ostatnia nowela.

6) Należy zmienić (doprecyzować) też treść art. 21 pkt 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Obecna treść brzmi:

„2. Koszty sporządzenia planu miejscowego obciążają:

- 4) *inwestora realizującego inwestycję celu publicznego - w części, w jakiej jest on bezpośrednią konsekwencją zamiaru realizacji tej inwestycji.”*

Obecna treść nie odnosi się wprost do kosztów skutków uchwalenia planu w kontekście art. 36 uopłzp, tylko do ponoszenia przez kopalnię kosztów sporządzenia planu w związku z wydaną koncesją na eksploatację złoża.

Trzeba stworzyć system uzgadniania tych kosztów bezpośrednio między gminą i przedsiębiorcą bez obligatoryjnego pośrednictwa wojewody i bez uprzedniego wprowadzania tego typu zadań publicznych do planu zagospodarowania województwa, bo to zbędnie przedłuża procedury.

7) Przy okazji (poprawiania) dostosowania ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym do działalności górniczej należałoby rozważyć unormowanie kwestii uzgadniania (opiniowania) projektów studium i planów ze stosownymi organami administracji górniczej (geologicznej) UOG.

Mimo ustaleń art. 95 i 104 ustawy PGIG, że informacje odpowiednio o złożach i terenach górniczych winno się uwzględniać w studium, to ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym nie wymaga opiniowania lokalizacji zdefiniowanego złoża w studium z organami administracji geologicznej (górnictwa), a w kwestii terenu górniczego ustawa jedynie wymaga opiniowania studium w tym zakresie, z tym że opinia nie jest wiążąca.

- Wydaje się, że informację (decyzję) o koncesji na wydobycie (wyznaczeniu terenu i obszaru górniczego) winien otrzymywać wojewoda, bo bez posiadania tych informacji nie jest w stanie skontrolować jako organ nadzoru spełniania przez gminę przepisów ustawy Prawo Geologiczne i Górnicze przy sporządzaniu miejscowego planu lub studium (kontrola tego procesu).

- W procesie sporządzania studium nie wymaga się nawet opinii organów nadzoru górniczego o uwzględnieniu w nich obszaru górniczego mimo wymogu uwzględniania go w studium lub planie art. 104 ustawy PGIG.

- Zdziwila też brak konieczności uzgadniania w studium z organami administracji geologicznej i organami nadzoru górniczego obiektów lub obszarów, dla których wyznaczono w złożu kopaliny filar ochronny, mimo wymogu uwzględniania tych elementów w studium.

- Obecnie zgodnie z art. 17 pkt 6 lit b) ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym burmistrz uzgadnia plan z właściwym organem nadzoru górniczego w zakresie zagospodarowania terenów górniczych oraz zgodnie z art. 17 pkt 6 lit a) tylko opiniuje plan w zakresie definiowania w planach złóż kopalin z administracją geologiczną. O uzgodnienia studium w powyższym zakresie nie ma słowa.

Zapis art. 104 z ustawy Prawo Geologiczne i Górnicze, że informacje o złożu winno się uwzględnić w planach miejscowych też może być przez gminy pomijany z powodu braku możliwości bardziej zdecydowanej kontroli stosownych organów.

- Luka ustawowa w kontekście braku kontroli dotyczy też procedury sporządzania studium w kontekście wymogu uwzględniania w nim terenów oraz obszarów górniczych, jak również filarów ochronnych, bo wojewoda nie ma tych informacji więc nie może porównać kwestii, które winien kontrolować.

Harmonogram procedur planistycznych i koncesyjnych

Należy zwrócić uwagę na jeszcze jeden problem systemowy, głównie czasowy pamiętając, że czas to pieniądz.

Koncesję na poszukiwanie i rozpoznawanie dotychczas wydawano na min lat 3 do 5. Obecna nowelizacja ustawy ustala wydanie koncesji na okres min lat 2.

To mało czasu by pozyskać prawo do terenu, decyzji środowiskowej i uzgodnienia planu ruchu itp.

Efektom tej koncesji ma być przecież zdefiniowanie złoża co jest ważne dla Państwa, ale poganianie terminami skutku nie da. W tym celu trzeba zmienić system prawny, a potem wymagać.

• Prawem koncesjonariusza, który zdefiniował złoże było pierwszeństwo w uzyskaniu koncesji na wydobycie w okresie 5 lat. Nowelizacja ustawy skróciła ten termin do lat 2 (dotyczy złóż zdefiniowanych po nowelizacji ustawy). Te ustalenia są fikcją (chcieleństwem), jeśli koncesje na wydobycie, plany ruchu i decyzje środowiskowe niezbędne do tych koncesji mają nie naruszać studium i planu miejscowego i trzeba je zmieniać z tego powodu. Na zmianę tych aktów prawnych trzeba 2-3 lat przy woli współpracy gmina – przedsiębiorca. Przy braku woli w Istocie brak takich możliwości. Przedsiębiorcom pozostaje więc uchylanie planów i studium, ale tylko jeśli są niezgodne z prawem by usunąć problem niesprzeczności.

Pozyskanie i wykonanie koncesji na poszukiwanie i rozpoznanie

1) Pozyskiwanie koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie to min 4-5 miesięcy, a realnie 8-12 miesięcy, a jeśli wymogiem jest pozyskanie decyzji środowiskowej dodatkowo 1-2 lata, o postępowaniach odwoławczych nie wspominając. Czasem jej pozyskanie jest niemożliwe z uwagi na brak zgodności działalności objętej koncesją z planem miejscowym, co omówiono.

2) Pozyskanie terenu pod wiercenia w trybie administracyjnym to 0,5-1 rok.

3) Pozyskanie decyzji o zatwierdzeniu planu ruchu zakładu górniczego trwa min 2-4 miesiące, a przy postępowaniach odwoławczych dodatkowo kilka miesięcy więcej, a przy decyzji środowiskowej dodatkowo 1-2 lata.

4) Wykonanie wierceń zależnie od głębokości i rodzaju od 1 do 12 miesięcy (dla węgla kamiennego 2-3).

5) Opracowanie dokumentacji geologicznej złoża – od pół do 1 roku.

6) Zatwierdzenie ww. dokumentacji – kilka miesięcy.

Wniosek – realna możliwość wykonania koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie jest znacznie dłuższa niż proponowany termin ważności koncesji.

Zmiana studium i planu

7) Wpisanie złoża do studium trwa 1-3 lata (ustawowo 2 lata + 1 rok postępowanie zastępcze wojewody).

8) Zmiana studium w kontekście wyznaczenia terenów z dopuszczeniem eksploatacji złoża by eksploatacja co najmniej nie naruszała ustaleń studium to 1-2 lata przy woli gminy dla tej zmiany. Zmiana odbywa się obecnie przed wydaniem decyzji o koncesji i przed wydaniem decyzji środowiskowej w tej sprawie.

9) Zmiana lub uchwalenie planu w kontekście wpisania możliwości (dopuszczenia) eksploatacji złoża w kontekście nienaruszania ustaleń planu 1-2 lata przy woli gminy dla tej zmiany. Zmiana jest niezbędna by burmistrz mógł wydać postanowienie o nienaruszaniu koncesji planu/studium.

10) Opracowanie projektu zagospodarowania złoża 3-4 miesiące.

11) Przygotowanie wniosku o decyzję środowiskową 3-4 miesiące.

12) Pozyskanie decyzji środowiskowej w sprawie koncesji na wydobywanie 6-8 miesięcy + postępowania odwoławcze 1-3 lata.

13) Pozyskanie koncesji na wydobywanie ok. 6 miesięcy.

14) Postępowanie odwoławcze.

Łączny proces, którego skutkiem jest pozyskanie koncesji na wydobywanie to min 8-11 lat lub wieczność.

Ponadto przed przedsiębiorcom jest jeszcze proces pozyskiwania decyzji środowiskowych, lokalizacyjnych, wodno prawnych i innych związanych z budową kopalni i planem ruchu zakładu górniczego. Należy je ocenić na kolejnych kilka lat.

Wnioski

• Nikt poważny poszukiwać i rozpoznawać kopalnię nie będzie nie mając zapewnienia możliwości uzyskania koncesji na wydobywanie, a to obecnie jest niemożliwe, szczególnie w okresie pierwszeństwa ustawowego, które od 1.01.2015 r. wynosi to 5 lat od zdefiniowania złoża, a obecnie wynosić 2 lata (po nowelizacji ustawy).

Obecnie zajmują się tym szaleńcy i hobbyści badający w Istocie system prawny RP, a w Istocie tropiący jego niesprawność.

Podsumowanie

Zgodnie z zasadami fizyki każda akcja rodzi reakcję. A inaczej rzecz ujmując, brak określonych uregulowań systemowych dotyczących pozyskiwania koncesji w kontekście konfliktu interesów z gminami spowoduje rozwiązania zastępcze. Będzie nim poważeczne skarżenie przez przedsiębiorców i uchylanie przez sądy miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i studium by znieść podstawową przeszkodę w uzyskiwaniu decyzji środowiskowych i koncesji oraz innych decyzji związanych z eksploatacją kopalni z uwagą na ustawy wymóg nienaruszania tej działalnością ww. aktów prawnych.

Z doświadczenia wiem, że nie ma takiego planu lub studium, którego nie dałoby się uchylić w całości lub w części z uwagi na powszechnie występujące niechlujstwo prawne przy ich sporządzaniu, a w szczególności, że zapisy w planach zakazujące wydobycia w sposób pośredni lub bezpośredni są niezgodne z prawem.

Zniknie też tym sposobem problem opinowania i uzgadniania koncesji, bo jak nie będzie planu, to nie będzie przedmiotu konfliktu zgodności studium i planu z koncesją. Problemem jest jednak posiadanie interesu prawnego do uchylenia planu/studium przez inwestora. W ten proces winni się włączyć wojewodowie i prokuratorzy, skoro plany/studium są bezprawne.

Należy się też spodziewać wniosków o zarządy komisaryczne w gminach za niewykonywanie przez gminy zadań ustawowych np. dot. wprowadzania złoza do planu i studium.

Zakończenie

Powyższą analizę należy traktować, jako wstęp do dyskusji.

Analizę należy rozwinąć o studium przypadku dla poszczególnych kopalni.

PS. Gdyby w Polsce były dobre procedury prawne (ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz Prawo Geologiczne i Górnictwo itd.), to nie trzeba by było sprowadzać drogiego żwiru i tłuczni z Szwecji pod autostrady, bo naszego zabrakło, choć pokładów żwiru jest mnóstwo, ale koncesji na ich eksploatację nie udało się uruchomić, bo brak planu, bo protesty, bo środowisko itp. itd.

Zachodzi też pytanie, dlaczego kopalnia wnosząc o przedłużenie terminu obowiązywania koncesji musi pokonać cały tor przeszkód, skoro teren i obszar górnictwa jest zdefiniowany już np. od 20 lat z górami, a eksploatacja jest prowadzona.

Ponadto na terenie koncesji często są uchwalone plany zagospodarowania przestrzennego gminy uchwalone po wydaniu koncesji. Żaden z tych planów nie zawiera treści, że dopuszcza się eksploatację złóż kopaliny podziemnej, ale bywa że jest np. zakaz przedsięwzięć mogących oddziaływać na środowisko. Zatem przed upływem terminu koncesji wydobyć jest zgodne z planem, a po upływie terminu koncesji już nie, bo wydobyć węgla należy do przedsięwzięć mogących oddziaływać na środowisko.

Ponadto gminy wpisując do planu i studium takie zapisy jak zakaz wszelkich odkształceń terenu lub zakaz zmiany poziomu wód gruntowych co obecnie praktycznie eliminuje możliwość wydania koncesji i decyzji środowiskowej, mimo iż te zapisy są niezgodne z prawem, ale wojewodowie często nie uchylają tych zapisów, mimo iż jest to ich obowiązek jako organów nadzoru.

prof. Krzysztof Żmijewski

mgr inż. Bogdan Żmijewski (Lewant. Spółdzielnia)

***Założenia do
propozycji zmian do ustawy
Prawo geologiczne i górnicze***

i ustaw towarzyszących:

- *ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;*
- *ustawy o gospodarce nieruchomościami;*
- *ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;*
- *ustawy prawo budowlane;*
- *ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych.*

Opracowanie:

mgr inż. Bogdan Żmijewski - Lewant Sp. z o.o.

Śp. prof. Krzysztof Żmijewski

Warszawa, luty 2019 r.

Problemy i propozycje zmian

Kiedys śp. prof. Krzysztof Żmijewski powiedział, że niedługo, jak nie podejmie się odpowiednich działań, zabraknie prądu, mimo że wtedy jeszcze była nadprodukcja, a może właśnie dlatego. Ten scenariusz się właśnie sprawdza, bo działań nie podjęto, tylko zamieciono problemy pod dywan.

Jeszcze w maju 2016 r. mówiliśmy w petycji do senatu, że zabraknie węgla, mimo że była nadprodukcja.

Powodów tej sytuacji jest wiele, ale głównym źródłem problemów jest środowisko prawne tej działalności, które nie pozwala wydobywać tanio, a to jest możliwe i bez krzywdy ludzkiej i dla środowiska.

Stosując prawo należy realizować zasadę racjonalności i czytelności prawa oraz stosować moralne zasady prawne, tak by jedni nie żyli kosztem drugich. Wtedy polityka jest rzetelna i skuteczna. Tych zasad dotychczas niestosowano.

W Polsce głównie w latach 2020-2024, a często wcześniej formalnie kończyła się możliwość eksploatacji wielu złóż węgla kamiennego objętych wydanymi koncesjami, mimo istnienia kopaliny w złożu, bo kończą się terminy ważności koncesji (nie mylić z wyeksploatowaniem złoża).

W maju 2016 r. mówiliśmy, że są poważne trudności by przedłużyć te koncesje, co oznacza wstrzymanie wydobycia węgla i innych kopaliny.

Przedłużenie terminu koncesji by móc dalej eksploatować złoża jak każda zmiana koncesji zgodnie z art. 34 ustawy PGiG oznaczało bowiem konieczność wydania nowej koncesji, co było dalece utrudnione z uwagi na procedury. Dobrze, że te utrudnienia usunięto. Szkoda, że tak późno. Blisko 2 lata po złożeniu petycji. Szkoda, że tylko co do koncesji istniejących. Przecież niedługo skończą się złoża objęte koncesją na wydobycie i jest potrzeba rozpoczęcia eksploatacji nowych złóż, szczególnie tańszych w eksploatacji, bo w istocie część obecnych złóż nie powinna być eksploatowana z uwagi na koszty.

To oznacza potrzebę wydawania nowych koncesji.

Wydanie nowych koncesji jest obecnie dalece utrudnione, często wręcz niemożliwe z uwagi na niejasności ustawowe oraz błędy systemowe. w tym zły układ kompetencyjny wydawanych decyzji, bo podlegający politycznym wpływom.

Obecnie proces uzyskiwania koncesji bardzo często jest praktycznie zablokowany przez obstrukcję gmin, które nie chcą górnictwa i które wykorzystują w tym celu złe prawo lub błędne interpretacje prawa przez organy Państwa z uwagi na niejasność tego prawa.

Tereny złóż strategicznych dla rozwoju kraju są zabudowywane lub objęte planami zagospodarowania zakazującymi praktycznie wydobycia, nawet na terenach rolnych i leśnych.

Powyższa sytuacja rodzi poważne skutki dla polskiej gospodarki i bezpieczeństwa energetycznego.

Twierdzenie, że górnictwo można uratować zwalniając połowę górników jest tak totalnym uproszczeniem, że aż głupotą. Mówienie, że górnictwo należy unowocześnić jest pojęciem słusznym, ale pustym jeśli nie podaje się konkretnych.

Proponowanie restrukturyzacji górnictwa polegającej na zamknięciu połowy kopalni by pozostałe uratować jest totalnym uproszczeniem problemu i świadczy o absolutnym braku wiedzy w temacie, bo pozostałe kopalnie się same zamkną, jak skończą się koncesje na eksploatację złóża i nie będzie można uzyskać nowych albo zbankrutują, jak z czasem będą wydobywać drożej.

Prawdą jest, że górników jest zatrudnionych dużo za dużo. Jest tak z wielu powodów, ale głównym jest eksploatacja trudno dostępnych złóż, które wymagają większych nakładów, w tym robocizny, a to generuje większe zatrudnienie, nawet jeśli sama technologia jest nowoczesna, a organizacja pracy jest bez zarzutu. Duża liczba górników nie oznacza, że oni się „lenią”. Oni ciężko pracują, ale bez efektów ekonomicznych. Nie da się bowiem tanio wydobywać z 1100m i poniżej, a szczególnie gdy transport od ściany do szybu ma kilka kilometrów, a wody dołowe są zasolone, a im głębiej tym bardziej.

Nie jest też możliwym tanie wydobyć, jeśli w złożu są same filary ochronne albo wydobyć na podsadzkę przy wymogu kategorii odkształceń I. NIK podaje, że obecnie wydobywa się od 9 do 12% faktycznego węgla w złożu, bo na złożu zaprojektowano lub wybudowano miasto. To jest gospodarka rabunkowa w odniesieniu do złoża jako majątku narodowego.

Potrzebne jest odblokowanie dostępności nowych złóż pozwalających na tanie wydobyć i z poszanowaniem środowiska w szerokim rozumieniu tego słowa (ludzkiego środowiska też). A to oznacza wprowadzenie przepisów odblokowujących tę dostępność i tworzących przyjazną atmosferę wobec górnictwa i usuwającą konflikty społeczne związane ze szkodami.

Przedstawione propozycje założeń zmian ustawowych w dużej mierze rozwiązują ten problem szczegółowo, na wielu polach prawa, bo diabeł tkwi w szczegółach.

• Zwraca się uwagę, że obecny system (tryb) wydawania koncesji, w tym decyzji środowiskowych jest całkowicie nieodporny na zmiany przez gminę mpzp i studium. To prowadzi do sytuacji, że można dostać decyzję środowiskową na poszukiwanie, a nie dostanie się koncesji na wydobycie albo nie uzgodni się planu ruchu kopalni, bo zmieni się w tym czasie plan lub studium w sposób powodujący powstanie sprzeczności przedsięwzięcia z planem lub studium. To potwierdza, że koncesje i decyzje środowiskowe dla tych koncesji należy wydawać niezależnie od ustaleń planu i studium przy założeniu, że należy uchwalić/zmienić plan i studium dla terenu górniczego, szczególnie dla górnictwa podziemnego i otworowego.

• Alternatywą do proponowanych zmian ustawowych jest by koncesje na eksploatację kopalni wydawać, tak jak decyzje na podstawie spec ustaw pod strategiczne inwestycje celu publicznego tj. niezależnie od ustaleń planu z możliwością rozpoczęcia eksploatacji złoża po zatwierdzeniu planu ruchu według stanu istniejącego i z decyzją środowiskową według stanu istniejącego oraz przy zakazie zabudowy na tym terenie do czasu uchwalenia lub zmiany planu od czasu wydania koncesji.

Wtedy gminy byłyby zmotywowane by stosowny plan uchwalić – dostosować do projektu zagospodarowania złoża, a kopalnia winna przy projekcie zagospodarowania złoża wziąć pod uwagę odszkodowania.

Harmonogram procedur planistycznych i koncesyjnych

Należy zwrócić uwagę na jeszcze jeden problem systemowy, głównie czasowy pamiętając, że czas to pieniądz.

• Koncesję na poszukiwanie i rozpoznawanie dotychczas wydawano na min lat 3 do 5. Obecna nowelizacja ustawy ustala wydanie koncesji na okres min lat 2.

To mało czasu by pozyskać prawo do terenu, decyzje środowiskowe i uzgodnienia planu ruchu itp.

Efektom tej koncesji ma być przecież zdefiniowanie złoża co jest ważne dla Państwa, ale poganianie terminami skutku nie da. W tym celu trzeba zmienić system prawny, a potem wymagać zakładając nierealne terminy ustawowe.

• Prawem koncesjonariusza, który zdefiniował złożo było pierwszeństwo w uzyskaniu koncesji na wydobycie w okresie 5 lat. Nowelizacja ustawy skróciła ten termin do lat 2 (dotyczy złóż zdefiniowanych po nowelizacji ustawy). Te ustalenia są fikcją (chciejstwem), jeśli koncesje na wydobycie i decyzje środowiskowe niezbędne do tych koncesji według ustawy mają nie naruszać studium i planu miejscowego i trzeba je zmieniać z tego powodu.

Na zmianę tych aktów prawnych trzeba 2-3 lat przy woli współpracy gmina – przedsiębiorca. Przy braku woli w istocie brak takich możliwości. Zatem powinno się je stworzyć.

Poniżej przygotowałem zestawienie obecnych zakresów procedur planistyczno - koncesyjnych.

Przyskanie i wykonanie koncesji na poszukiwanie i rozpoznanie

1) Pozyskiwanie koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie to min 4-5 miesięcy, a realnie 8-12 miesięcy, a jeśli wymogiem jest pozyskanie decyzji środowiskowej to dodatkowo 1-2 lata, o postępowaniach odwoławczych nie wspominając. Czasem jej pozyskanie jest/ było niemożliwe z uwagi na brak zgodności działalności objętej koncesją z planem miejscowym lub studium, co omówiono, więc trzeba doliczyć czas na te zmiany.

2) Pozyskanie terenu pod wiercenia w trybie administracyjnym to 0,5-1 rok.

3) Pozyskanie decyzji o warunkach zabudowy i pozwolenia na budowę od ok. 0,5 roku do 1 roku lub dłużej przy odwołaniach.

4) Pozyskanie decyzji o zatwierdzeniu planu ruchu zakładu górniczego trwa min 2-4 miesiące, a przy postępowaniach odwoławczych dodatkowo kilka miesięcy więcej, a przy wymogu pozyskania decyzji środowiskowej dodatkowo 1-2 lata.

5) Wykonanie wierceń zależnie od głębokości i rodzaju od 1 do 12 miesięcy (dla węgla kamiennego 2-3).

6) Opracowanie dokumentacji geologicznej złoża – od pół do 1 roku.

7) Zatwierdzenie ww. dokumentacji – kilka miesięcy.

Wniosek – realna możliwość wykonania koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie jest znacznie dłuższa niż proponowany termin ważności koncesji.

Zmiana studium i planu

8) Wpisanie złoża do studium trwa 1-3 lata (ustawowo 2 lata + 1 rok postępowanie zastępcze wojewody).

9) Wszelka zmiana studium np. w kontekście wyznaczenia terenów z dopuszczeniem poszukiwania lub eksploatacji złoża by działalność co najmniej nie naruszała ustaleń studium to min 1-2 lata przy woli gminy dla tej zmiany.

10) Zmiana lub uchwalenie planu w kontekście stworzenia możliwości (dopuszczenia) eksploatacji złoża w kontekście nienaruszania ustaleń planu 1-2 lata przy woli gminy dla tej zmiany. Zmiana jest niezbędna by burmistrz mógł wydać postanowienie o nienaruszaniu koncesją planu.

11) Opracowanie projektu zagospodarowania złoża 3-4 miesiące.

- 12) Przygotowanie wniosku o decyzje środowiskową 3-4 miesiące.
- 13) Pozyskanie decyzji środowiskowej w sprawie koncesji na wydobycie min 6-8 miesięcy + postępowania odwoławcze 1-3 lata.
- 14) Pozyskanie koncesji na wydobycie ok. 6 miesięcy.
- 15) Postępowanie odwoławcze.

Łączny proces, którego skutkiem jest pozyskanie koncesji na wydobycie to min 8-11 lat lub wieczność.

Ponadto przed przedsiębiorcom jest jeszcze proces pozyskiwania decyzji środowiskowych, lokalizacyjnych, wodno prawnych i innych związanych z budową kopalni i planem ruchu zakładu górniczego. Należy je ocenić na kolejnych kilka lat.

Wnioski

* Nikt poważny poszukiwać i rozpoznawać kopalni nie będzie nie mając zapewnienia możliwości uzyskania koncesji na wydobycie, a to obecnie jest niemożliwe, szczególnie w okresie pierwszeństwa ustawowego, które od 1.01.2015 r. wynosi to 5 lat od zdefiniowania złoża, a obecnie wynosić 2 lata (po nowelizacji ustawy).

Obecnie zajmują się tym szaleńcy i hobbysci badający w istocie system prawny RP, a w istocie tropiący jego niesprawność.

Ustawa Prawo geologiczne i górnicze oraz Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. a problem decyzji środowiskowych oraz wydawania warunków koncesji:

1. Należy co najmniej doprecyzować art. 80 ust 3 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko w zakresie kryterium oceny dopuszczalności części przedsięwzięć określonych w ustawie pgg. Do niedawna według ustawy było to „nienaruszanie ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego”), co było określeniem dalece nieprecyzyjnym pozwalającym na swobodną interpretację. Obecnie dla działalności „innej niż przedsięwzięcia wymagające koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż kopalin”, kryterium oceny lokalizacji przedsięwzięcia jest nienaruszanie zamierzoną działalnością przeznaczenia nieruchomości określonego w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, jeśli plan został uchwalony oraz w odrębnych przepisach.

Co najmniej wnioskuje się by kryterium nienaruszalności ustaleń MPZP (miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego) przy wydawaniu decyzji środowiskowej dla przedsięwzięcia dotyczącego wydobywania kopaliny metodą podziemną lub otworową dotyczyło lokalizacji ZG (zakładu górniczego), jeśli taka jest objęta postępowaniem o koncesję, bo nowa treść art. 80 ust. 3 niewiele zmieniła.

Uzasadnienie:

Eksploatacja metodą podziemną i otworową odbywa się na znacznych głębokościach poniżej nieruchomości gruntowej i nie narusza przeznaczenia tej nieruchomości. W projektowanych OG i TG dla np. węgla kamiennego występuje czasem b dużo mpzp (kilkanaście). Nie ma możliwości aby każdy plan zmienić i wpisać w nim możliwość prowadzenia eksploatacji bo inaczej nikt nigdy takiej eksploatacji nie rozpocznie.

Co oznacza pojęcie „nienaruszalność zamierzoną działalnością przeznaczenia nieruchomości w mpzp” też jest dalece subiektywne, bo nigdzie niezdefiniowane. Można go interpretować zawężająco, że nie zmienia to funkcji albo rozszerzająco, że powoduje utrudnienia. Logicznym jest, że powinno się badać naruszalność mpzp pod kątem wydobywania odkrywkowego oraz budowy obiektów ZG bo ta działalność odbywa się na powierzchni, co jest oczywiste, a mpzp decydują o zagospodarowaniu powierzchni terenu, a nie złoża (części podziemnej gruntu) wydobywanego metodą podziemną (węgiel) lub otworową (ropa, gaz).

Odrębną kwestią jest że w przypadku wystąpienia szkód górniczych przedsiębiorca na mocy prawa jest odpowiedzialny za ich usunięcie i naprawę lub odszkodowanie za naruszenia i ograniczenia.

2. Dobrze, że w ustawie usunięto wymóg „zgodności z planem przedsięwzięcia polegającego na poszukiwaniu i rozpoznawaniu złóż kopalin” – art. 80 ust 2. Szkoda, że tak późno. Nie ma i nie było przecież w Polsce planu, który by ustalał możliwość poszukiwań i rozpoznania kopalin, czyli wierceń, ale i badań innymi metodami np. georadar. To oznaczało brak możliwości zdefiniowana złoża nawet pod terenem rolnym lub leśnym określonym w planie. To prowadziło do absurdu. To spowodowało, że mamy mało złóż rozpoznanych i mało postępowań o wydanie nowych koncesji, a to będzie miało skutek w spadku wydobywania za kilka lat. Dlatego trzeba wesprzeć inwestorów w pozyskiwaniu koncesji usuwając niewłaściwe przepisy.

- 2.a Należy rozważyć celowość i zakres wymogu nienaruszalności zamierzona działalnością przeznaczenia nieruchomości w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego dla przedsięwzięcia wymagającego uzyskania koncesji na eksploatację złoża wydaną na podstawie ustawy Prawo Górnicze i Geologiczne, tak w postępowaniu środowiskowym w związku z koncesją, jak i w postępowaniu koncesyjnym.

Przecież koncesje na poszukiwanie i na wydobywanie nie są prawem do wykonywania czynności faktycznych, tylko promesą na ich wykonywanie.

Czynnościami faktycznymi jest wykonywanie robót geologicznych lub górniczym, w tym eksploatacji złoża, a w szczególności robót budowlanych związanych z przygotowaniem robót geologicznych lub robót związanych z przygotowaniem eksploatacji złoża oraz roboty wiercenia i eksploatacji. A dla tych robót jest niezbędne uzyskanie stosownych zgód na podstawie prawa budowlanego i górniczego w związku z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z uwzględnieniem przepisów ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku... i z uwzględnieniem innych ustaw i przepisów odrębnych, a w szczególności planu ruchu na podstawie ustawy pgg, co poprzedza faktyczną eksploatację.

Więc to na etapie powyższych zgód należy badać zgodność przedsięwzięcia z mpzp w kontekście nienaruszalności przeznaczenia, jeśli ma to uzasadnienie i przepisami odrębnymi, a szczególnie pod kątem oddziaływania na środowisko.

Po co warunkować decyzję środowiskową na etapie koncesji art. 72 ust 1 pkt 4, w kontekście nic naruszalności mpzp, a potem ponownie na etapie decyzji o warunkach zabudowy (jeśli jest niezbędna) art. 72 ust 1 pkt 3 lub na etapie zgody na budowę obiektów zakładu górniczego w kontekście oczywistej potrzeby zgodności art. 72 ust 1 pkt 1, a następnie na etapie planu ruchu art. 72 ust 1 pkt 4a i 4b. Ja nie upieram się przy niewydawaniu decyzji środowiskowej na etapie koncesji. Ale wtedy ona właśnie powinna wskazać ewentualne kolizje z mpzp i konieczność ich usunięcia.

Przyjmując zasadę wydawania koncesji wymogiem „zgodności i niesprzeczności przedsięwzięcia z planem lub studium” należy wprowadzić procedury i dać szansę na zmianę mpzp i ewentualnie studium, jeśli planowane przedsięwzięcie jest sprzeczne z tymi aktami planistycznymi, szczególnie w zakresie lokalizacji zakładu górniczego dla wydobywania podziemnego i otworowego. Ale w istocie taka zasada powinna dotyczyć też wydobywania odkrywkowego, bo bez takiej zasady nie będzie nowych kopalni odkrywkowych, bo obecny system nie wymusza na gminie sporządzenia takiego mpzp, który by umożliwił eksploatację, szczególnie odkrywkową.

Takie rozwiązanie powinno mieć charakter systemowy wymagający wprowadzenia zasad i trybu obligatoryjnego sporządzania zmian studium i mpzp dla przedsięwzięć będących celami publicznymi o szczególnym charakterze i znaczeniu dla rozwoju kraju i jego bezpieczeństwa w przypadku kolizji z wydaną promesą koncesji. Bo rozwiązania mogą być różne.

Do rozważenia jest by decyzje środowiskowe były wydawane na etapie późniejszym po wydaniu koncesji. Prawo unijne mówi o wymogu wydania decyzji środowiskowej przed wydaniem decyzji głównej, ale nie definiuje co to jest „decyzja główna” i pozostawia to każdemu członkowi EU. Jeśliby inwestor chciał uzyskać – wystąpić o decyzję środowiskową przed koncesją to też mógłby to zrobić by już na etapie początkowym uzyskać decyzję, która określi mu uwarunkowania realizacji przedsięwzięcia.

Po prostu jest pytanie, czym ma być koncesja? Bo dziś w tym procesie bada się i kwestie środowiskowe i planistyczne, ściśle geologiczne co do wykorzystania złoża i sposobu wydobywania złoża, kolizji z innymi złożami (wydobywaniem) oraz pod kątem „pewności” w stosunku do inwestora.

Podsumowanie

1. Jeśli nadal byłaby utrzymywana zasada by przy wydawaniu koncesji była badana relacja zamierzenia w stosunku do planu lub studium, to wnioskuje się by w przypadku wniosku o koncesję na wydobycie kopalin metodą podziemną i otworową kryterium rozpatrywania wniosku była „nienaruszalność” przeznaczenia w MPZP i nienaruszalność planowanego sposobu wykorzystywania ustalonego w studium jedynie w zakresie lokalizacji ZG, a nie OG i TG (obszaru/terenu górniczego) dotyczy art. 23 i art. 7 ustawy pgg. Jeśli wniosek o koncesję obejmowałby lokalizację zakładu górniczego.
2. Należy rozważyć usunięcie z ustawy pgg konieczności warunkowania nienaruszalności przedsięwzięcia z MPZP i studium na etapie koncesji, szczególnie jeśli wcześniej badano nienaruszalność MPZP na etapie decyzji środowiskowej.
Po co na tym etapie robić ponowne analizy i uzyskiwać, opinie, i uzgodnienia w tym zakresie, a potem jeszcze raz (przy planie ruchu, zgoda na budowę, decyzja WZ itp.).
- 2.a Można też przyjąć założenie odwrotne tj. nie warunkować nienaruszenia MPZP na etapie decyzji środowiskowej, a robić to dopiero na etapie koncesji.
- 2.b Można też w przypadku „górnictwa podziemnego” nie warunkować nienaruszalności przedsięwzięcia z MPZP, czy studium na etapie decyzji środowiskowej, a dopiero na etapie pozwolenia na budowę ZG i eksploatacji (plan ruchu).

Komentarz:

O ile w systemie zasad wydawania koncesji wymóg i ocena nienaruszalności MPZP i studium w kontekście ewentualnej lokalizacji ZG można uznać za oczywisty i dość jednoznaczny, to sugerowanie analizowania nienaruszalności MPZP eksploatacją podziemną poza ZG, a w szczególności nienaruszalności wykorzystania terenu określonego w studium podziemną działalnością górniczą jest niejednoznaczne do oceny i wątpliwe od strony celowościowej, szczególnie przy eksploatacji podziemnej i otworowej niemającej nic wspólnego z zagospodarowaniem powierzchni terenu.

Zwraca się też uwagę, że studium z uwagi na skalę w jakiej jest robione nie określa sposobu (obecnego) wykorzystywania danej nieruchomości, tylko informuje ogólnie o prawdopodobnym sposobie obecnego wykorzystywania większych zespołów terenu w kontekście jego dominującej funkcji w części studium zwanej uwarunkowania art. 10 ust 1 (inwentaryzacja stanów faktycznych). I robi to na datę sporządzania studium np. 10 lat temu, a nie na stan bieżący. Wszystko się bowiem w przestrzeni się zmienia.

Ponadto informuje się, że studium w warstwie ustaleń formalnych określa też „kierunki zagospodarowania” -- przeznaczenie i wskaźniki art. 1- ust 2.

Zapis w ustawie pgg o nienaruszalności wykorzystania terenu ustalonego w studium jest niestosowny (dalece niejasny), bo nie wiadomo do której części studium się odnosi.

Należy zatem rozważyć celowość - zasadność badania wszelkich „nienaruszalności”, a szczególnie doprecyzować pojęcie (sposób) „nienaruszalności przeznaczenia nieruchomości określonego w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego” i „nienaruszalność sposobu wykorzystania nieruchomości ustalonego w studium...” (patrz art. 7 ustawy PGG w związku z art. 23 ust 2 tejże ustawy) i jego granice. Proponuje się by co najwyżej odnosić się do lokalizacji ZG, szczególnie przy eksploatacji podziemnej i otworowej.

- Zwraca się uwagę, że w art. 7 ustawy pgg jest mowa o tym, że podejmowanie i wykonywanie działalności określonej ustawą jest dozwolone, jeśli nie narusza planu lub studium, co w istocie nie powinno mieć związku z uzyskaniem koncesji.

Przecież uzyskanie koncesji nie jest podejmowaniem i wykonywaniem działalności, tylko prawem stanowiącym promesę do jej wykonywania, bo koncesja nie wiąże się jeszcze z prawem do wykonania czynności faktycznych, w tym dotyczących eksploatacji złoża. Czynności faktyczne to przecież budowa ZG, a następnie przystąpienie do eksploatacji złoża na podstawie planu ruchu - eksploatacji złoża podziemnego i odkrywkowego, w tym budowa ZG lub prowadzenie robót geologicznych na podstawie planu ruchu, które to działania winny być zgodne z przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i prawem budowlanym i innymi przepisami odrębnymi. Takie rozwiązanie miało by charakter systemowy. Zwraca się uwagę, że plany zagospodarowania mogą też być uchwalone po wydaniu koncesji.

Jakież bowiem jest sens badania działalności podziemnej w kontekście nienaruszalności MPZP lub studium na etapie koncesji. Przecież te dokumenty dotyczą zagospodarowania powierzchni ziemi. Istotnym przy takiej działalności jest badanie nienaruszalności mpzp pod kątem zmian funkcji w zagospodarowaniu terenu, a to występuje jedynie przy lokalizacji ZG na powierzchni. Jeśli lokalizacja ZG na powierzchni będzie naruszała ustalenia mpzp to koncesja nie będzie wydana, jeśli koncesja będzie obejmować lokalizację ZG. Albo może być wydana (wykonana) pod warunkiem zmiany planu. To jest kwestia przyjętej filozofii (systemu) i stosownych regulacji prawnych.

Można bowiem rozważyć możliwość wydania „promesy” koncesji, gdy działalność, a szczególnie lokalizacja ZG narusza ustalenia planu przy założeniu, że koncesja będzie „niewykonywana” w kontekście eksploatacji złoża i lokalizacji ZG do czasu zmiany planu zezwalającego na lokalizację ZG i eksploatację złoża.

Należy więc w przepisach założyć możliwość uchwalenia lub zmiany planu w związku z planem eksploatacji złoża na wniosek inwestora i jego koszt, w tym za skutki planu.

A jak nie ma planu to można ewentualnie wydać decyzję o lokalizacji celu publicznego, szczególnie dla ZG dla górnictwa podziemnego i otworowego w kontekście przepisów odrębnych np. ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

• Zwraca się uwagę, że jest trudnym, ale jest możliwym w ustawie PGG zawarcie odrębnych przepisów koncesyjnych (trybu postępowania) dla różnych przedsięwzięć objętych ustawą, biorąc pod uwagę, że są przedsięwzięcia odkrywkowe i eksploatacja podziemna oraz otworowa niezminiająca zagospodarowania terenu poza lokalizacją ZG i zakładając specyfikę ZG dla górnictwa podziemnego, otworowanego i odkrywkowego. To można i trzeba uwzględnić w zapisach ustawowych.

3. Koncesjonowanie ciąg dalszy zmian (warianty):

► Wprowadzić opiniowanie koncesji przez burmistrza zamiast uzgadniania udzielania koncesji szczególnie na wydobywanie kopalin SP (dotyczy art. 23 ust 2a ustawy pgg w związku z art. 7) lub co najmniej ograniczyć zakres uzgodnienia do lokalizacji ZG.

➤ Należy doprecyzować zakres tej opinii (dotyczy wydobycia i poszukiwania). Zakres opinii powinien dotyczyć w szczególności kolizji ze stanami faktycznymi, ale również i planowanymi w szczególności w zakresie lokalizacji ZG na powierzchni, a nie w zakresie wymogu nienaruszalności MPZP lub studium, bo te kwestie winien ocenić organ wydający koncesję na podstawie wypisu i wyrys z MPZP i studium. Gmina nie powinna być interpretatorem MPZP i studium (sędzią we własnej sprawie).

Natomiast gmina najlepiej wie co znajduje się na terenie i jest planowane na terenie koncesji i powinna o tym informować organ, szczególnie w kontekście art. 29.

Należy bowiem zwrócić uwagę na art. 29 pgg, z którego wynika, że organ koncesyjny ocenia, czy koncesja uniemożliwia zagospodarowanie terenu zgodnie z przeznaczeniem określonym w MPZP lub wykorzystaniem zgodnie ze studium i może według własnej oceny tego stanu odmówić wydania koncesji oraz oczywiście określić takie warunki koncesji (narzucić taki sposób zagospodarowania złoża) by nie zaistniały powody naruszania MPZP i studium będące przyczyną odmowy koncesji.

Organ w tym celu uzyskuje dokumenty obiektywne typu wypis i wyrys z mpzp i studium oraz decyzję środowiskową i sam je ocenia. Opinia wójta winna być więc jedynie elementem dodatkowym – uzupełniającym, informującym np. o planowanych lub wszczętych inwestycjach na terenie koncesji, a szczególnie na lokalizacji ZG.

Problematyka wydawania decyzji środowiskowych na poszukiwanie złóż i możliwość składowania i magazynowania podziemnego oraz koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie kopalni oraz możliwości składowania i magazynowania

• Należy zrezygnować z wymogu decyzji środowiskowej na etapie koncesji na rozpoznanie i poszukiwanie wszystkich kopalni i możliwości składowania i magazynowania podziemnego albo określić szczególne przedsięwzięcia i techniki poszukiwawcze wymagające decyzji środowiskowej np. gazu łupkowego.

W istocie decyzja środowiskowa może być potrzebna przy uzyskiwaniu decyzji o warunkach zabudowy lub zgodzie na budowę, jeśli taka jest potrzebna dla wykonania długotrwałych robót geologicznych (poszukiwawczych), a szczególnie na etapie zatwierdzania planu ruchu robót geologicznych, ale traci sens przy innych technikach niż wiercenie np. georadar itp.

• Badanie nienaruszalności MPZP lub studium w przypadku koncesji na poszukiwanie i rozpoznanie, w tym możliwości magazynowania i składowania podziemnego ma niewielki sens, bo jest to działalność krótkotrwała, która nawet nie potrzebuje decyzji WZ w przypadku zajęcia terenu do 1 roku.

• Ustalić, że burmistrz zamiast opiniować niesprzeczną koncesji na poszukiwanie, o którym wyżej mowa z planem (studium), a winien przekazywać szeroką informację o terenie; dotyczącą ewentualnej kolizji z istniejącymi bądź będącymi w realizacji lub będącymi w zamiarze realizacji (planowanymi) elementami zagospodarowania terenu na podstawie studium i planu zagospodarowania przestrzennego lub na podstawie wydanych decyzji o zgodzie na budowę, warunkach zabudowy lub wszczętych postępowaniach o wydanie decyzji o warunkach zabudowy i zgodzie na budowę.

Taka informacja w szczególności winna odnosić się też do:

- istniejących obiektów budowlanych i „środowiskowych” w miejscu wiercenia i jego otoczeniu (np. pomniki przyrody itp.) by działalność nie kolidowała z nimi bezpośrednio lub pośrednio (oddziaływaniem);

• Należałoby też uzyskać opinie od starostów i wojewodów w zakresie:

- obiektów, co do których wydano decyzje o zgodzie na ich realizację w rejonie wiercenia – poszukiwania;

- obiektów, co do których wszczęto postępowania administracyjne dotyczące ich realizacji, a w szczególności dotyczące zadań publicznych.

Należy bowiem wziąć pod uwagę, że otoczenie planowanej inwestycji (działalności) może się dynamicznie zmieniać, nawet poza wiedzą wnioskodawcy.

Mogą być np. wydawane zgody na budowę lub być wszczęte postępowania dotyczące tych zgód, które będą kolidować z wierceniami.

Minister winien na podstawie ww. informacji ocenić możliwość wydania koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie w kontekście art. 29 ustawy pgg:

„Art. 29. 1. Jeżeli zamierzona działalność sprzeciwia się interesowi publicznemu, w szczególności związanemu z bezpieczeństwem państwa lub ochroną środowiska w tym z racjonalną gospodarką złożami kopalin, bądź uniemożliwiłaby wykorzystanie nieruchomości zgodnie z ich przeznaczeniem określonym odpowiednio przez miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego lub przepisy odrębne, a w przypadku braku tego planu - uniemożliwiłaby wykorzystanie nieruchomości w sposób określony w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy lub w przepisach odrębnych, organ koncesyjny odmawia udzielenia koncesji.

Ale powyższa ocena winna odnosić się jedynie do uniemożliwienia wykorzystania nieruchomości w sposób trwały, bo przecież jest oczywistym, że trudno oczekiwać by miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego przewidywały trwałe zagospodarowanie pod tereny wierceń poszukiwawczych.

Informacja burmistrza, o której mowa mogłaby być też stanowić sugestią dla inwestora co do zmiany przez inwestora wniosku koncesyjnego w kontekście lokalizacji miejsca wiercenia celem uniknięcia kolizji na nieruchomości objętej lokalizacją lub z sąsiedztwem.

W istocie stanowisko burmistrza i innych organów w sprawie koncesji na poszukiwanie winno być informacją dla Ministra, a nie opinią, bo opinia związana jest z oceną, a informacja z faktami.

Ocena faktów winna być kompetencją Ministra.

Dla działalności dot. poszukiwania i rozpoznawania, zaliczanej do mogących oddziaływać na środowisko, dodatkowym materiałem dla Ministra będzie decyzja środowiskowa, jeśli będzie potrzebna w sytuacjach szczególnych (poszukiwaniach związanych ze szczególnym oddziaływaniem np. szczelinowanie, ale nie powinno być wymogu zgodności takiej decyzji z mpzp z uwagi na tymczasowy charakter przedsięwzięcia.

Obecnie często opinie burmistrzów w sprawie koncesji są negatywne i trudno się dziwić, bo zamiar poszukiwania i rozpoznawania jest formalnie z powodów oczywistych sprzeczny z miejscowym planem, jeśli plan jest lub studium (narusza), gdyż żaden plan i studium nie przewiduje miejsc wierceń (funkcji terenu pod wiercenia), a wiercenie co do zasady zawsze narusza istniejący stan zagospodarowania, bo każda zmiana zagospodarowania jest naruszeniem stanu istniejącego.

Paradoks polega na tym, że jeśli opinie są pozytywne, to w istocie są bezprawne, bo każde wiercenie jest naruszeniem obecnego sposobu wykorzystywania określonego w studium, gdyż studium nie zakłada wykorzystywania pod wiercenia.

Pragmatyka wskazuje, że Minister i inne organy wydają koncesje na poszukiwanie i rozpoznawanie, mimo negatywnych opinii burmistrzów, a gminy (nawet, jeśli nie są stroną decyzji) albo inne osoby będące stroną decyzji takie decyzje skarżą (często skutecznie). Czasem ministrowie wstrzymują się z wydaniem decyzji lub dają odmowę przy opinii negatywnej, mimo braku merytorycznych podstaw odmowy z punktu widzenia ustawy pgg.

Tę sytuacja zbędnie blokuje sądy i opóźnia postępowanie koncesyjne.

To bardzo niebezpieczna sytuacja dla gospodarki, bo uniemożliwia planowanie strategiczne w kontekście lokalizowania nowych złóż.

Zaskarżeń wydanych koncesji jest coraz więcej. Skuteczność skarg rośnie.

Wnioski:

Należy zrezygnować z warunku nienaruszalności mpzp, a szczególnie studium albo doprecyzować pojęcie nienaruszalności planu i studium badaniami poszukiwawczym dot. magazynowania i składowania podziemnego lub dopuścić do naruszalności planu i studium na czas określony lub zrezygnować z decyzji środowiskowej na tym etapie.

Problematyka zatwierdzania planu ruchu zakładu górniczego – etap poszukiwanie

Wnioski:

- Należy zmienić treść art. 108 ust 6b na następujące brzmienie:

„Plan ruchu zakładu górniczego zatwierdza właściwy organ nadzoru górniczego w drodze decyzji po uzyskaniu informacji właściwego wójta (burmistrza, prezydenta miasta) oraz starosty lub wojewody o faktycznym i planowanym zagospodarowaniu terenu, którego plan ruchu dotyczy na podstawie stanu faktycznego oraz wydanych decyzji i wszczętych postępowań administracyjnych”.

Obecna ustawa nie określa zakresu opinii wójta.

Wydaje się, że burmistrz winien jedynie informować Organ Nadzoru Górniczego o możliwych kolizjach planowanej działalności ze stanami faktycznymi, bo przecież od momentu udzielenia koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie do momentu uzgodnienia planu ruchu (rozpoczęcia wiercenia) mogą zaistnieć istotne zmiany faktyczne w otoczeniu związane z możliwym oddziaływaniem zamierzenia w kontekście kolizji z otoczeniem.

Należałoby ograniczyć powstawanie takich kolizji, w tym poprzez wstrzymanie określonego typu decyzji administracyjnych na okres do 1 roku od wydania koncesji na poszukiwanie.

Koncesjonowanie, a planowanie przestrzenne ciał dalszy

4. Należy rozważyć w ustawie pgg wprowadzenie przepisów unieważniających (prowadzących do unieważnienia) w uchwalonych MPZP lub w studium ustaleń stanowiących zakaz eksploatacji złóż lub uniemożliwiających eksploatację złóż. Chodzi o spotykane w planach ustalenia typu zakaz odkształcania terenu, zakaz zmiany stosunków wodnych, zakaz przedsięwzięć mogących oddziaływać na środowisko itp., które w istocie wykluczają wydanie decyzji środowiskowej i koncesji dla przedsięwzięcia dot. wydobywania kopaliny. Są to ustalenia bezprawne - wykraczające poza władztwo planistyczne gminy określone w art. 15 u.p.z.p. i sprzeczne z ustawą o ochronie środowiska w związku z potrzebą ochrony złoża kopaliny celem jej wydobywania (obowiązek ustawowy). Ale dopóki są to obowiązują. Organem właściwym w tym zakresie (do unieważniania) winien być Minister Środowiska odpowiedzialny ustawowo za ochronę złóż. Powinien to czynić w trybie decyzji administracyjnej albo co byłoby systemowo właściwsze należy wyposażyć Ministra w kompetencję (interes prawny) zaskarżania takiego planu w imieniu SP do WSA, ewentualnie po uprzednim wezwaniu Rady Gminy do usunięcia rażącego naruszenia prawa, zgodnie z art. 101 ustawy o samorządzie gminnym.

Gminy bowiem uchwalają plany z takimi zapisami, nawet mimo zdefiniowanych złóż kopaliny i plany te „funkcjonują”, pomimo rażącej niezgodności takich mpzp z przepisami prawa (nie są uchylone przez wojewodów mimo posiadanych przez wojewodów kompetencji nadzorczych w zakresie badania zgodności z prawem uchwał Rad Gmin stanowiących prawo lokalne jakim są mpzp.

Ten stan skutkuje odmową decyzji środowiskowych i koncesji z uwagi na kolizję z art. 23 i art. 7 ustawy pgg i art. 80 ust 2 i 3 w związku z art. 72 ustawy o dostępie do informacji..., bo przecież nie jest możliwym eksploatacja bez odkształceń, a ponadto jest to przedsięwzięcie mogące oddziaływać na środowisko. Podobnie bywa przy wierceniach. A przecież przedsięwzięcie potencjalnie „mogące oddziaływać” (eksploatacja, wiercenie) nie może być a priori wykluczone z planu co do możliwości realizacji, bo po to się wydaje decyzję środowiskową by określić takie warunki realizacji by oddziaływania ponad normatywnego nie było, bo gdyby było to decyzja środowiskowa winna być negatywna. Trzeba być logicznym.

Mimo że plany z powyższymi zapisami są bezprawne, to ich uchylenie na wniosek podmiotu aspirującego do koncesji jest niemożliwe z uwagi na:

a) braku możliwości wykazania interesu prawnego przez skarżącego zainteresowanego (dotyczy tylko właściciela terenu), a przecież kopalnia nie jest właścicielem terenu na powierzchni szczególnie poza ZG, a w przyszłości będzie miała tylko prawo do korzystania z przestrzeni podziemnej na użytek eksploatacji złóż;

b) zasady *res iudicata* – powagi rzeczy raz osądzonej. Bywa, że plany były już „byłe jak” rozpatrywane w kontekście zgodności z prawem i nieuchylone i nie można ich uchylić w sposób generalny – całościowy, tylko ewentualnie dla poszczególnych działek dla każdej wykazując interes prawny, co jest niemożliwe, a zatem i tę zasadę należy uporządkować (skodyfikować).

W związku z powyższym ad pkt 4 proponuje się, aby:

W art. 7 pgg dodać ustęp w brzmieniu „ustalenia MPZP z wyłączeniem lokalizacji ZG zakazujące eksploatacji złóż kopalni stanowiących własność SP lub uniemożliwiające ich eksploatację z powodów formalnych są nieważne z mocy prawa” co potwierdza Minister Środowiska stosowną decyzją;

lub co potwierdza sąd administracyjny na wniosek Ministra Środowiska złożony w trybie art. 101 ustawy o samorządzie gminnym;

lub wprowadzić stosowny zapis kompetencyjny do ustawy prawo ochrony środowiska (przepisać projekt zmiany).

Lub wprowadzić zapis o możliwości zaskarżenia planu przez zainteresowany podmiot ubiegający się o koncesję.

4.a Powyższy problem bezprawnych ustaleń planów w kontekście ochrony złóż jest wynikiem braku ustawowego wymogu uzgadniania planów ze stosownymi organami odpowiedzialnymi za ochronę złóż. Plany są bowiem tylko opiniowane z OUG, a opinie nie są wiążące.

• W związku z powyższym proponuje się, aby w ustawie o zagospodarowaniu przestrzennym... art. 17 pkt 6 lit a) tam gdzie jest mowa o opiniowaniu projektu MPZP przez OUG zamienić opiniowanie na uzgodnienie a następnie dodać w ustawie pgg przepis, na podstawie którego OUG będzie musiał odmówić uzgodnienia projektu MPZP w przypadku, gdy zapisy zakazują eksploatacji złóż kopalni stanowiących własność SP lub uniemożliwiają ich eksploatację” dotyczy art. 95 lub ...;

Adekwatne zapisy powinny być również wprowadzone do u.p.z.p. do procedury uzgadniania studium i do art. 104 ustawy pgg – kompetencja OUG.

Studium bowiem nie jest nawet opiniowane przez OUG, tylko przez właściwy organ administracji geologicznej. Patrz art. 11 u.p.z.p. Ale w ustawie pgg brak określenia zakresu tej opinii w kontekście lokalizacji złoża i prawa do kontroli zapisów związanych z jego przyszłym wydobywaniem (ochrona złoża celem wydobywania).

5. Wojewoda badający zgodność planu/ studium z prawem winien posiadać informacje o zdefiniowanych złożach albo złożonych wnioskach o koncesje i o wydanych koncesjach (terenach i obszarach górniczych) by móc skontrolować ich uwzględnienie w planie/studium. Należy więc ustawowo przekazywać te dokumenty wojewodzie (dotyczy art. 40 ustawy pgg).

Zakres wniosku koncesyjnego ciąg dalszy

6. Należy rozważyć rezygnację z wymogu podawania we wniosku o koncesję informacji o właścicielach gruntu w obszarze objętym działalnością (wnioskiem) lub w przypadku górnictwa podziemnego i otworowego (dotyczy art. 24 ust 1 pkt 1 ustawy pgg) doprecyzować ten obszar do terenu lokalizacji ZG na powierzchni.

Komentarz:

Obecnie ustawa pgg nie definiuje jednoznacznie obszaru dla jakiego należy złożyć informację o właścicielach - tytule do gruntu.

Zwraca się uwagę, że składając wniosek o koncesję, ustawa wymaga podania informacji o właścicielach gruntu, w tym posiadanym tytule do gruntu dla przedmiotu działalności(?). Ale posiadanie gruntu nie jest warunkiem wydania koncesji. Jeśli przedmiot działalności to projektowany OG i TG, to one często mają ok. kilku km2 i nie ma fizycznej możliwości podania wszystkich właścicieli z uwagi na nieregulowany stan prawny. Ponadto oni się zmieniają w czasie postępowania o koncesję. To zbędny wysiłek wnioskodawcy i nie wiadomo czemu służy. Taka informacja może byłaby uzasadniona, gdyby koncesja określała tereny realizacji ZG jako inwestycji celu publicznego (np. dla wywłaszczenia). Organ koncesyjny praktycznie nie żąda informacji dla terenu TG i OG, ale ustawowo może żądać i uznać wniosek na niekompletny. Praktycznie żąda tylko w stosunku do obszaru na który zlokalizowany będzie ZG powierzchniowy, ale nie ujmuje tej informacji w koncesji. Po co zatem pyta?

Trzeba zatem doprecyzować granice tej informacji stosownie do celów, którym mają służyć oraz ujmować tę kwestię w decyzji.

O ile wymóg informacji o działkach, ewentualnie o właścicielach na całym OG (lub TG) jest istotny dla górnictwa odkrywkowego np. w kontekście wywłaszczenia i odszkodowań, to należy zrobić stosowny zapis uwzględniający specyfikę górnictwa podziemnego otworowego – zdefiniować w ustawie, że dla takiej działalności należy objąć informacją tylko lokalizację ZG. To rozwiąże problem dla obu typów górnictwa. Jeśli chodzi o ustalenie stron zainteresowanych postępowaniem to organ może to zrobić w inny sposób – obwieszczeniem z mapą i granicami postępowania, ewentualnie z numerami działek, ale bez nazwisk. A ewentualnie w sposób szczególnie indywidualnie powiadomić osoby mające istotny interes prawny na tym etapie / w granicach lokalizacji ZG lub odkrywki/.

Zwraca się bowiem uwagę na art. 74 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku... Wynika z niego, że do wniosku o decyzję środowiskową nie dostarcza się mapy ewidencyjnej, tylko mapę SURE z granicami obszaru przedsięwzięcia i granicami oddziaływania przedsięwzięcia i nie dostarcza się wypisów z rejestru gruntów, jeśli liczba stron przekracza 20.

Dlaczego przy wniosku o wydanie koncesji wymogi informacyjne są ostrzejsze? Nie wiadomo. Przecież tu też być może chodzi o ustalenie stron postępowania koncesyjnego.

Informacje o działkach, ew. właścicielach byłyby może uzasadnione, gdyby dotyczyły tylko ZG celem precyzyjnego określenia w decyzji koncesyjnej lokalizacji przedsięwzięcia (zajętości nieruchomości) dla umożliwienia wszczęcia postępowań wywłaszczeniowych (nabycia w trybie sądowym) lub dla potrzeb czasowego zajęcia terenu celem przeprowadzenia infrastruktury (celu publicznego) do ZG.

Więc warto by było wyjaśnić w ustawie pgg cel stawianych wymogów informacyjnych dot. działek objętych „przedmiotem działalności” i dać wyraźną podstawę do ujęcia tych informacji w decyzji koncesyjnej, bo dziś teoretycznie informacji się wymaga, ale nic z tego nie wynika /brak nr działek w koncesji nawet dla lokalizacji ZG/.

Przy założeniu, że w decyzji koncesyjnej określa się lokalizację ZG celem pozyskania gruntu przez wywłaszczenie zbędnym mogłoby być wariantowanie lokalizacji ZG w decyzji środowiskowej i we wniosku koncesyjnym, bo wariantowanie w istocie prowadzi do ograniczenia w dysponowaniu nieruchomością, nawet jeśli ona obecnie ma charakter nieformalny.

Nie można wykluczyć realizacji dwóch i więcej ZG dla eksploatacji złoża objętego jedną koncesją, bo bywa że są potrzebne dwa ZG. Pamiętać też należy, że czerpnie i szyby awaryjne to też ZG i należałoby je zdefiniować lokalizacyjnie celem umożliwienia wszczęcia procedury pozyskania nieruchomości pod ten cel w drodze powództwa sądowego/ administracyjnego (wywłaszczenia).

7. Należy na wniosek inwestora dopuścić możliwość objęcia koncesją (decyzją) lokalizację (działki) ZG i obiektów do jego obsługi celem umożliwienia:

- wystąpienia o decyzję o lokalizacji celu publicznego;
- wystąpienia z wnioskiem o wywłaszczenie terenu pod ZG;
- wszczęcia postępowania administracyjnego o zajęcie terenu.

Obecne zapisy art. 18, 19 ustawy pgg dotyczące pozyskiwania cudzych nieruchomości do wykonywania działalności regulowanej ustawą są martwe, bo są trudne w realizacji przed sądami i niespójne z ustawą o gospodarce nieruchomościami, w szczególności w zakresie pozyskania prawa do czasowego zajęcia terenu na czas wykonywania działalności.

Dochodzenie swoich praw przed sądami z mocy ustawy pgg jest długotrwałe i w istocie niemożliwe, bo uznaniowe, gdyż dowodzenie przez inwestora niezbędności pozyskania gruntu może być w ocenie sądu nieobiektywne i uznane, że nie opiera się na stosownych dowodach. Zawsze może ktoś twierdzić w sądzie, że można działalność prowadzić inaczej, więc dana – wnioskowana do pozyskania nieruchomości nie jest niezbędna.

Obecnie pozyskanie takich terenów na podstawie art. 18, 19 ustawy pgg jest nierealne. Należy więc by system był spójny wprowadzić tryb administracyjny pozyskiwania gruntów, a nieruchomości niezbędne pod działalność winny być określone we wniosku koncesyjnym, a w konsekwencji w decyzji.

8. Należy ustalić (doprecyzować) przepis ustawy pgg art. 26, 27, 27a, 28 itd., że wniosek koncesyjny może dotyczyć lokalizacji zakładu górniczego, szczególnie jeśli wniosek dotyczy eksploatacji podziemnej i otworowej.

Powyższy wniosek jest logiczny, szczególnie jeśli zakłada się nie naruszalność MPZP i studium dla lokalizacji ZG.

Powyższa propozycja jest związana z koncepcją rozwiązań prawnych, które winny umożliwiać administracyjne pozyskiwanie gruntów przez wywłaszczenie terenów, w tym pod ZG – inwestycja celu publicznego (patrz też zmiany w ustawie o gospodarce nieruchomościami), zamiast korzystania z art. 18 i 19 ustawy pgg, bo te są „martwe”

Omówienie niejasności ustawy pgg w kontekście zawartości wniosku o koncesję i treści koncesji w zakresie lokalizacji ZG

• Art. 24 i art. 26 cyt.

Art. 24. 1. We wniosku o udzielenie koncesji, poza wymaganiami przewidzianymi przepisami z zakresu ochrony środowiska i działalności gospodarczej, określa się:

- 1) właścicieli (użytkowników wieczystych) nieruchomości, w granicach których ma być wykonywana zamierzona działalność, oraz oznaczenie tych nieruchomości zgodnie z ewidencją gruntów i budynków; wymóg ten nie dotyczy poszukiwania i rozpoznawania złóż węglowodorów;*
- 2) prawa wnioskodawcy do nieruchomości (przestrzeni), w granicach której ma być wykonywana zamierzona działalność, lub prawo, o ustanowienie którego ubiega się wnioskodawca;*
- 3) czas, na jaki koncesja ma być udzielona, wraz ze wskazaniem terminu rozpoczęcia działalności;*
- 4) środki, jakimi wnioskodawca dysponuje w celu zapewnienia prawidłowego wykonywania zamierzonej działalności;*
- 5) wykaz obszarów objętych formami ochrony przyrody; wymóg ten nie dotyczy przedsięwzięć, dla których jest wymagana decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach;*
- 6) sposób przeciwdziałania ujemnym wpływom zamierzonej działalności na środowisko.*

2. Do wniosku o udzielenie koncesji dołącza się dowody istnienia określonych w nim okoliczności, a w przypadku potwierdzenia danych, o których mowa w ust. 1 pkt 1 - wypis z ewidencji gruntów i budynków.

3. Załączniki graficzne sporządza się zgodnie z wymaganiami dotyczącymi map górniczych, z zaznaczeniem granic podziału terytorialnego kraju.

4. W uzasadnionych przypadkach organ koncesyjny może żądać złożenia kopii wniosku o udzielenie koncesji wraz z załącznikami.

5. Jeżeli dla przestrzeni objętej wnioskiem została już sporządzona dokumentacja geologiczna, organ koncesyjny może żądać jej przedłożenia.

- Ad ust 1 pkt 1 – nie wiadomo o jakie granice wykonywanej działalności chodzi w przepisie, czy o OG, czy TG, czy ZG? Formalnie rzecz biorąc „granice zamierzonej działalności” to OG, ale przecież mamy do czynienia z kwestią stron w kontekście oddziaływania, zatem winien to być TG. Informacja, o której mowa powinna dot. jedynie lokalizacji ZG powierzchniowego w przypadku górnictwa podziemnego i otworowego.
- Zachodzi też pytanie, czemu ma służyć informacja o właścicielach gruntów w granicach których ma być wykonywana działalność i dlaczego wymóg nie dotyczy poszukiwania i rozpoznawania złóż węglowodorów i dlaczego jest taki wymóg przy innych poszukiwaniach, w tym metodami bez wiercenia (np. georadar)?

Ad ust 1 pkt 2 – nie wiadomo, jakiemu celowi ma służyć we wniosku informacja o prawach wnioskodawcy do nieruchomości (przestrzeni) w granicach której ma być wykonywana zamierzona działalność w przypadku górnictwa podziemnego i otworowego lub co ustawodawca miał na myśli żądając informacji o prawach wnioskodawcy do przestrzeni – jakiej przestrzeni – jaki prawach. Jeśli rzecz dotyczy użytkowania górnictwa, to należało podać to jednoznacznie.

- Z wymogów dla treści wniosku o koncesję nie wynika wprost wymóg wskazania lokalizacji ZG. Można się tylko tego domyślać z łącznego czytania art. 24 i ust 1 pkt 2 i 26.

Treść art. 24 ust 1 pkt 2 stawia wymóg podania informacji o jakie nieruchomości wnioskodawca będzie występował celem ich pozyskania.

Natomiast treść art. 26 brzmi cyt.

Art. 26. 1. We wniosku o udzielenie koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż określa się również:

- 1) *złoże kopalny lub jego część, która ma być przedmiotem wydobywania;*
- 2) *wielkość i sposób zamierzonego wydobywania kopaliny;*
- 3) *stopień zamierzonego wykorzystania zasobów złoża kopaliny, w tym kopalni towarzyszących i współwystępujących użytecznych pierwiastków śladowych, jak również środki umożliwiające osiągnięcie tego celu, a w przypadku wód leczniczych, wód termalnych i solanek - zasoby eksploatacyjne ujęcia;*
- 4) *projektowane położenie obszaru górnictwa i terenu górnictwa, przedstawione zgołnie z wymaganiami dotyczącymi map górnictwa, z zaznaczeniem granic podziału terytorialnego kraju;*
- 5) *geologiczne i hydrogeologiczne warunki wydobywania, a w razie potrzeby warunki włączania wód do górnictwa.*

- Teoretycznie można domniemywać, że treść art. 26 ust 1 pkt 2 dotyczy lokalizacji ZG lub/i terenu odkrywkowej, bo „sposób zamierzonego wydobywania” jest związany z projektem zagospodarowania złoża, co jest związane z lokalizacją ZG i sposobem eksploatacji. Wydaje się więc, że kwestia lokalizacji powinna być jednoznacznie (a nie domyślnie) określona we wniosku, bo nie jest to literalnie określone w przepisie. Należy zatem to doprecyzować, w tym w kontekście treści art. 24 ust 1 pkt 2 żądającą podania we wniosku informacji o nieruchomościach w granicach których ma być wykonywana działalność lub prawa do nieruchomości o ustanowienie, którego ubiega się wnioskodawca w kontekście lokalizacji ZG.

A propos pojęcie „ubiegania się” wnioskodawcy o prawa do nieruchomości nie jest skorelowane z pozostałą treścią ustawy, ani z innymi przepisami np. dotyczącymi wywłaszczania (co to znaczy ubiega się) I ten przepis należy więc doprecyzować. Powinno być: „występuje celem pozyskania lub czasowego udostępnienia”.

Problem zgodności wniosku o koncesję z decyzją środowiskową

- Ponieważ do wniosku koncesyjnego należy dołączyć decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięcia. Zachodzi więc pytanie jakiego przedsięwzięcia – bo jest przedsięwzięciem, czy decyzja ta ma również objąć ZG i w jakim zakresie jego działalności. Przecież zakłada się nienaruszalność MPZP i studium przedmiotową działalnością, a zatem chyba również lokalizacją ZG.

Zwraca się uwagę, że decyzja środowiskowa zgodnie z ustawą jest wymagana w związku z § 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. o przedsięwzięciach mogących znacząco oddziaływać na środowisko z tytułu eksploatacji złoża i wydobywania, w tym z tytułu oddziaływania zakładu górnictwa, ale również z innych powodów – zgodnie z Rozporządzeniem:

- z uwagi na powierzchnię terenu objętą działalnością produkcyjną (pytanie jakie obiekty obejmuje ten teren);
- z uwagi na powierzchnie parkingów powyżej 5000m² (czy formalnie stanowią ZG);
- z uwagi na zbiorniki ropy itp. paliw powyżej 10m³ (czy formalnie stanowią ZG);
- z uwagi na inne oddziaływania (czy formalnie stanowią ZG).

Jest zatem problem rozumienia pojęcia terenu ZG, bo ustawa środowiskowa mówi o jednym przedsięwzięciu, natomiast definicja zakładu górnictwa jest węższa dla ściśle określonego celu. A przecież granice decyzji środowiskowej powinny być zgodne z granicami koncesji, chyba że zakłada się, że po uzyskaniu koncesji inwestor będzie występował o decyzję środowiskową w sprawie realizacji przedsięwzięcia na powierzchni.

Cytl. art. 6 pkt 18

„zakładem górnictwem - jest wyodrębniony technicznie i organizacyjnie zespół środków służących bezpośrednio do wykonywania działalności regulowanej ustawą w zakresie wydobywania kopaliny ze złoża, a w podziemnych zakładach górnictwa wydobywających węgiel kamienny wraz z pozostającym w związku technologicznym z wydobywaniem kopaliny przygotowaniem wydobytej kopaliny do sprzedaży, podziemnego bezbiornikowego magazynowania substancji, podziemnego składowania odpadów albo podziemnego składowania dwutlenku węgla, w tym wyrobiska górnictwa, obiekty budowlane, urządzenia oraz instalacje;”

Problemem jest interpretacja i cel użycia w tej definicji słowa „bezpośrednio”?

Można twierdzić, że ZG jest to szyb kopalni z urządzeniami do jego funkcjonowania (obiekty bezpośrednio związane działalnością), ale przecież jest to również markownia, łaźnia, budynek dyrekcji, czy stacja ratownicza oraz inne obiekty?

Usunięcie słowa „bezpośrednio” celem uniknięcia ww. interpretacji nie rozwiązuje problemu, a nawet go komplikuje, bo definicja ZG w istocie służy podziałowi kompetencyjnemu między organami administracji wydającymi pozwolenia na roboty budowlane na terenie kopalni tj. szeroko rozumianego ZG (kopalni).

Wydaje się, że należy we wniosku o koncesję dopuścić określenie szerszych granic lokalizacji ZG (obiektu kopalni) niż to wynika z ustawowej definicji ZG by być zgodnym z przedsięwzięciem, o którym mowa w decyzji środowiskowej.

Problem polega na tym, że decyzja środowiskowa przedkładana do koncesji może mieć, a nawet zapewne będzie miała przedmiotowo zakres szerszy niż zakład górniczy bezpośrednio związany z działalnością, bo w istocie obiekty towarzyszące ZG niezwiązane bezpośrednio z wydobyciem są jednym przedsięwzięciem w rozumieniu ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

A jeśli są jednym przedsięwzięciem to ustawa wymaga jednej decyzji środowiskowej w sensie obszarowym i w sensie występowania różnych źródeł oddziaływania, o których mowa w powyższym rozporządzeniu.

Wniosek:

Należy dopuścić wydanie koncesji w obszarze ZG mniejszym niż definicja środowiskowa obejmująca całość przedsięwzięcia (terenowe samo ograniczanie się) – patrz stosowne wnioski do ustawy „środowiskowej”.

Kontekst słów „bezpośrednio związanych” winien się odnosić jedynie do kwestii właściwości organu, który wydaje pozwolenia na budowę na obiekty bezpośrednio związane z ZG, gdzie pozwolenia na budowę wydaje OUG lub SUG, a nie starosta).

Można też spróbować zmienić treść definicji ZG tak aby spełniła oba założenia.

Wydłużenie okresu pierwszeństwa z 3 do 5 lat (uug i ig)

- Przywrócić 5 letni okres, aby ci, co dostali koncesję na rozpoznawanie złoża za noweli ustawy też ją otrzymali - dłuższy okres pierwszeństwa, a przynajmniej ci, którzy mieli koncesję na poszukiwanie z przed noweli ale też im skrócono okres pierwszeństwa na podstawie przepisu przejściowego .
- W art. 15 ust. 3 pgg wpisać „5 lat” zamiast „3 lat”.
- W art. 99 ust. 3 pgg wpisać „5 lat” zamiast „3 lat”.
- Opracować przepisy przejściowe aby dla tych którym zabrano prawa nabyte je przywrócić.

Uzasadnienie:

5 lat to nie jest okres wystarczający dla przedsiębiorcy aby uzyskać prawomocną decyzję środowiskową i opracować wszystkie niezbędne dokumenty np. wykonywanie raportu ooŚ trwa min. 1 rok. Postępowanie dla wydania decyzji środowiskowej ok 2 lat plus trzeba uwzględnić czas na odwołania od decyzji.

Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

oraz ustawa prawo geologiczne i górnicze – uzgodnienie i kontrola mpzp i studium

1. Należy zmienić treść w art. 17 u.p.z.p. tj. wprowadzić wymóg uzgadniania planów przez OUG w kontekście umieszczenia w planie ustaleń dotyczących złoża (dotychczas jest tylko wymóg opiniowania).

Podobnie rzecz dotyczy studium art. 11.

Komentarz:

Mimo ustaleń art. 95 ustawy pgg, że informacje o złożach winno się uwzględniać w studium i planie, to ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym nie wymaga uzgadniania studium i planu w kontekście lokalizacji zdefiniowanego złoża z organami administracji geologicznej – nadzoru górniczego, co należy zmienić. Jest tylko opiniowanie planu art. 17 pkt 6 lit a.

Ponadto nie ma obowiązku choćby opiniowania studium w zakresie lokalizacji złoża. Należy to zmienić!

- 1.a W kwestii uwzględniania w studium lokalizacji terenu górniczego w związku z art. 104 ustawy pgg to ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym jedynie wymaga opiniowania studium w tym zakresie. Powinno to być uzgadniane, bo opinia nie jest wiążąca.

Powyższe kwestie zawarte w pkt 1 i 1a należy zmienić, bo powstają plany uniemożliwiające lub ograniczające wydobywanie mimo wydanej koncesji lub zdefiniowanego złoża.

- ◆ Należy wprowadzić konieczności uzgadniania studium z organami administracji geologicznej i organami nadzoru górniczego w zakresie obiektów lub obszarów, dla których wyznaczono w złożu kopaliny filar ochronny, mimo wymogu uwzględniania tych elementów w studium, co wynika z art. 10 ust 2 pkt 12, ale jest to konsekwencja braku wymogu uzgodnienia studium w związku z wyznaczeniem terenu górniczego.

- Zwraca się uwagę na lukę systemową w kontekście braku kontroli wojewody.

Procedury sporządzania studium i planu w kontekście wymogu uwzględniania w nich granic lokalizacji złóż oraz terenów i obszarów górniczych, jak również filarów ochronnych, bo wojewoda nie ma takich informacji więc nie może porównać zgodności z prawem planu i studium w kwestiach, które winien kontrolować.

W związku z powyższym kopię decyzji o zdefiniowaniu złoża oraz koncesji na wydobywanie (wyznaczeniu terenu i obszaru górniczego) winien otrzymywać wojewoda, bo bez posiadania tych informacji jako organ nadzoru nie jest w stanie skontrolować spełniania przez gminę przepisów ustawy Prawo Geologiczne i Górnicze przy sporządzaniu miejscowego planu lub studium (kontroli tego procesu).

Winno to wynikać z ustawy pgg art. 40.

Wprowadzenie informacji o złożu do studium

2. Kwestia zastępczej zmiany studium przez wojewodę celem wprowadzenia do studium złoża lub innych ustaleń żądanych ustawą jest obecnie uregulowana niewłaściwie, w tym niejednoznacznie i winna być ujęta systemowo w ustawie u.p.z.p., a nie w pgg (poza systemem planistycznym) tj. w przepisie generalnym u.p.z.p., który reguluje wprowadzenie przez wojewodę do studium zadań publicznych, w tym inwestycji celu publicznego i zadań rządowych. Natomiast w ustawie pgg winno być ewentualnie opisane kompetencje do złożenia takiego wniosku do wojewody przez ministra lub inwestora albo wojewoda winien zrobić to z urzędu otrzymując decyzję o zatwierdzeniu dokumentacji złoża, jeśli gmina tego nie zrobi w ustawowym czasie.

- ◆ Należy skrócić wymagany termin zmiany studium przez gminę celem wprowadzenia do studium złoża z 2 lat na rok i wprowadzić aktywną kontrolę wykonywania tego zadania przez wojewodę.

- ◆ Należy uprościć procedurę wpisywania złoża i TG do studium, zależnie od sposobu wydobywania kopaliny.

Komentarz:

Ustawa pgg zgodnie z art. 96 w związku z art. 95 pozwala zmienić wojewodzie studium w trybie orzeczenia zastępczego celem wprowadzenia złoża do studium przy braku wykonania tego zadania przez gminę w ciągu dwóch lat. Ale to rozwiązanie jest nieadekwatne do potrzeb. Należy zmienić ustalenia tego przepisu.

Jest wątpliwym czekanie na orzeczenie zastępcze wojewody w sprawie zmiany studium aż 2 lata (skrócić termin na max 1 rok albo i krócej, zależnie od sposobu wydobywania złoża kopaliny (odkrywkowe, podziemne, otworowe).

Zwraca się również uwagę, że wojewoda nie ma przez te 2 lata kontroli nad postępem prac wykonywanych przez gminę, a winien mieć. Ponadto wydanie orzeczenia zastępczego przedłuża zbędnie proces, bo w istocie wojewoda winien wykonać pełną procedurę zmiany studium, czyli będzie to trwało jeszcze rok lub dwa. Zwraca się też uwagę, że w istocie niewiadomo czym jest w rozumieniu ustawy wydanie przez wojewodę orzeczenia zastępczego. Czy jest to uchwalenie zmian studium po przeprowadzeniu tej zmiany w trybie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, czy jest to zmiana w innym trybie - jakaś poza systemowa nakładka informacyjna w studium?

Dla węglowodorów obbligo ujawnienia złóż w studium dla gmin wynosi od niedawna 6 miesięcy. Ale zwraca się uwagę, że jest to termin niewykonalny w świetle procedur zmiany studium zgodnie z art. 11 i 12 u.p.z.p.. Realnie winien to być rok w obecnym stanie prawnym albo trzeba zmienić i skrócić procedury dla wpisywania złóż węglowodorów.

- Należy rozważyć, czy jest potrzeba zmiany studium w pełnej procedurze tj. z uwagami mieszkańców i debatą publiczną celem wpisania do studium złoża, jeśli taki wpis nie skutkuje zmianą kierunków zagospodarowania w studium, jeśli jest to jedynie nakładka informacyjna do ustaleń studium w części uwarunkowania art. 10 ust 1 i taka zmiana studium faktycznie w żaden sposób nie wpływa na uchwalanie planów. Inaczej będzie przy złożach kopalni wydobywanych odkrywkowo, czy metodą podziemną. Zatem powinny to być różne terminy i różne procedury.

- Przy okazji zwraca się uwagę, że mimo iż utworzenie TG i OG jest o wiele istotniejsze od zdefiniowania złoża to nie ma ustalonego przepisu co do terminu i obowiązku na wprowadzanie przez gminy (województwo) TG i OG do studium i MPZP

Powstaje więc sytuacja, że TG i OG oraz złoża są zabudowywane przy niewielkiej – niesprawnej ustawowej kontroli tam gdzie jest zdefiniowane złożo i nie ma planu, a bez ustawowej kontroli tam gdzie jest plan patrz art. 53 ust 4 pkt 4 i 5 u.p.z.p.. Taka jest praktyka. Dowodem jest protokół kontroli NIK.

Jak czasowo w pełnić lukę braku zmiany studium i planu w zakresie niewprowadzenia do studium złoża przez TG i OG?

3. Należy w ustawie p.z.p. rozszerzyć zakres informacji o terenie.

Zwraca się uwagę, że inwestor występując do gminy o tzw. informację o terenie, czyli wypis i wyrz ze studium lub planu nie otrzymuje informacji, że jest tam zdefiniowane złożo, TG lub OG. To powoduje, że inwestorzy są wprowadzani w błąd.

Należy więc rozszerzyć zakres informacji wydawanych przez gminę jako informacja o terenie (art. 30 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym).

Wprowadzenie celów publicznych do mpzp i studium, w tym przedsięwzięć objętych ustawą pgg. bo to cele publiczne

4. Należy uporządkować zasady wprowadzania celów publicznych do MPZP i ustalić zasady wprowadzania celów publicznych do studium.

Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym tylko teoretycznie pozwala na wprowadzenie, bez zgody gminy lub z uwagi na jej opieszałość, celów publicznych do MPZP, w tym w szczególności programów i planów rządowych, o których mowa w art. 48 u.p.z.p., czy innych zadań publicznych o znaczeniu krajowym, wojewódzkim, metropolitalnym.

Według ustawy ma to robić wojewoda orzeczeniem zastępczym, jeśli gmina nie zrobi tego w okresie 2 lat na podstawie art. 12 ust 3, lecz dopiero po ujęciu ich w wojewódzkim planie zagospodarowania, bo plany muszą być spójne, co też trwa, a przecież wcale taka czynność i kolejność nie jest niezbędna, bo nie generuje nowej jakości.

/ustawowy wymóg nie dotyczy zadań województwa/

Zapomniano jednak wyposażyć wojewodę w kompetencje zastępczej zmiany studium i zastępczej zmiany projektu zagospodarowania województwa.

Zatem zmiany planu województwa i studium gminy nie są możliwe przy brak współpracy organów (woli politycznej).

Na takich fundamentach nie można budować państwa.

Zwraca się uwagę, że jak wojewoda program celu publicznego zastępczo do planu wprowadzi to gmina zaskarży i uchyli plan w WSA z uwagi na niezgodność takiego planu ze studium, bo wojewoda nie może zmienić studium w zakresie umieszczenia tam przedsięwzięcia celu publicznego (choć powinien), a istnieje wymóg zgodności planu ze studium, szczególnie dla celów publicznych. Na tym polega luka w ustawie.

Powyższa sytuacja skutkuje tym, że Gmina nie tylko przed sądem wykaże brak zgodności planu ze studium a nawet zażąda by wojewoda sam sobie plan uchylił w trybie nadzoru, bo jest niezgodny ze studium (zmusi by postąpił zgodnie z prawem).

Przepis u.p.z.p w swojej treści jest nielogiczny, gdyż z jego treści wynika, że wojewoda formalnie wzywa gminę do zmiany studium, a jak ona nie wykona wezwania, to wojewoda wydaje orzeczenie zastępcze w sprawie uchwalenia MPZP, a nie zmiany studium. To jest absurdalne rozwiązanie. (dotyczy art. 12 ust 3 i 21 u.p.z.p.)

Ponadto nie wyjaśniono, czym jest to orzeczenie zastępcze. A winno to być przeprowadzenie procedury zmiany planu w zastępstwie wójta i rady gminy.

Realizacja celów publicznych do uwzględnienia w planie i studium może mieć związek z wydobyciem kopaliny. Ponadto wydobycie kopaliny też jest celem publicznym. Z kopalniami są związane elektrownie. Dla nich też trzeba plan sporządzić uprzednio ustalając, że to cel publiczny. Ale dziś to jest niemożliwe.

Dziś bezpieczeństwem państwa zarządzają wójtowie.

Zbiór innych propozycji zmian ustawowych

Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym:

1. Należy rozważyć zasadę by na terenie górniczym, szczególnie górnictwa odkrywkowego nie wydawać decyzji o warunkach zabudowy, ponieważ wydawane decyzje mogą kolidować z eksploatacją złoża.

Taki przepis kiedyś był, ale był łamany przez gminy. Była w tym zakresie miążdżąca opinia z kontroli NIK. Była też ogromna i nieuzasadniona krytyka przez gminy takiego rozwiązania.

Kiedyś przepis stanowił, że na terenach górniczych plany sporządza się obowiązkowo.

To skutkowało zakazem (bezterminowym zawieszeniem) wydawania decyzji o warunkach zabudowy i celu publicznego na tym terenie w związku z ustaleniem art. 62 ust 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym dotyczącym skutków wymogu obowiązkowego uchwalenia planu (zawieszanie postępowań o decyzję o warunkach zabudowy i celu publicznego do czasu uchwalenia planu).

Zgody na budowę można było więc wydawać tylko po uchwaleniu planu.

Gminy jednak wydawały decyzje o warunkach zabudowy na terenie górniczym przy braku, nawet przy negatywnym stanowisku (braku uzgodnienia) OUG wydanego zgodnie z art. 53 ust 4 u.p.z.p.

Bywały też uzgodnienia pozytywne.

• Alternatywnie można zastosować wariant zawieszenia wydawania decyzji w związku z wszczęciem procedury sporządzania planu, ale na czas określony. To jest rozwiązanie systemowe. Obecnie zawieszają się je na 9 miesięcy. Kiedyś było to 12 miesięcy. Ale nie dotyczy planów sporządzonych obowiązkowo. Potrzebne jest więc *lex specialis* dla TG – plan obowiązkowy, ale zawieszenie postępowania np. na 12-16 miesięcy by realnie sporządzić w tym czasie plan.

2. Należy ustalić możliwość odstępstwa od zasady zawieszania postępowań dla inwestycji celu publicznego (dotyczy wydawania decyzji o lokalizacji celu publicznego) pod warunkiem uzgodnienia ich z OUG.

Obecnie ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wymaga uzgodnienia decyzji o warunkach zabudowy na TG z OUG art. 53 ust 4 pkt 4 u.p.z.p.

Należy rozważyć określenie - doprecyzowanie w ustawie np. pgg warunków tego uzgodnienia.

Należy zauważyć, że eksploatacja złoża nie wyklucza zabudowy, ale często wymagane są szczególne warunki realizacji inwestycji. Należy je określić w decyzji o warunkach zabudowy/ celu publicznego.

Koszty spełnienia tych wymagań winien ponieść eksploatujący złoża.

Należy też zauważyć, że w obszarze podlegającym eksploatacji następują różne uwarunkowania realizacji inwestycji na powierzchni terenu, w tym mamy do czynienia z obszarem po przejściu eksploatacji z częściowo ustabilizowanym terenem albo gdzie eksploatacja nastąpi za kilkanaście lat, a zatem mogłyby tam powstawać obiekty czasowe, o krótkim okresie amortyzacji.

3. Należy wprowadzić zmianę do art. 13 ust 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym poprzez ustalenie, że „kosztami zmiany studium obciąża się również inwestora zamierzającego realizować cel publiczny w części w jakiej zmiana jest bezpośrednią konsekwencją zamiaru realizacji inwestycji”.

Podobna regulacja jest w art. 21 u.p.z.p. odnoszącym się do pokrywania przez inwestora celu publicznego kosztów sporządzenia MPZP.

4. Należy dopuścić przenoszenie na inny podmiot decyzji lokalizacji inwestycji celu publicznego dot. art. 63 w związku z art. 64 u.p.z.p. (obecnie można tylko przenosić decyzje o warunkach zabudowy).

5. Należy umożliwić realizację przedsięwzięć celu publicznego na terenach rolnych, a może i leśnych, szczególnie w przypadku infrastruktury liniowej celu publicznego. Obecnie ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych nie zezwala na realizację inwestycji infrastrukturalnych na tych gruntach, które są objęte ochroną ustawową, jeśli nie wynika to z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Zmiana przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne jest możliwa tylko poprzez plan miejscowy – nawet dla infrastruktury celu publicznego (nie dotyczy obsługi produkcji leśnej i spec ustaw).

Zmiana przeznaczenia gruntu rolnego objętego ochroną ustawową na cele nierolne jest możliwa poprzez plan miejscowy. Przez decyzję o warunkach zabudowy można zmienić przeznaczenie gruntu, ale tylko na gruntach niepodlegających ochronie w rozumieniu ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Tym samym na gruntach klasy bonitacyjnej I-III z wyjątkiem gruntów do 0,5 ha w zabudowie „uzupełniającej” nie jest możliwym uzyskanie decyzji WZ, ani celu publicznego, w tym dla infrastruktury (nie dotyczy obsługi produkcji rolnej).

Wniosek:

Rozwiązać problem można przez zmianę treści art. 61 ust 3 u.p.z.p. przez nadanie mu nowej treści (zmiana podkreślona):

„Ust 3. Przepisów ustęp 1 pkt 1, 2 i 4 nie stosuje się do linii kolejowych, obiektów liniowych i urządzeń infrastruktury technicznej oraz inwestycji celu publicznego.”

Zmianę można ewentualnie ograniczyć do konkretnych inwestycji celu publicznego, o których mowa w art. 6 ustawy o gospodarce nieruchomościami.

Można rozwiązać problem zmieniając treść art. 50 ust 1 u.p.z.p. – skreślając drugie zdanie albo przez zmiany – wyłączenia w ustawie o ochronie gruntów rolnych i leśnych art. 7.

O czym dalej (jako wariant).

Problematyka skutków finansowych MPZP dla TG

1. Należy rozważyć zmianę (rozszerzyć) treść art. 21 ust 2 pkt 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Obecna treść brzmi:

„2. Koszty sporządzenia planu miejscowego obciążają:

4) *inwestora realizującego inwestycję celu publicznego - w części, w jakiej jest on bezpośrednio konsekwencją zamiaru realizacji tej inwestycji.”*

Obecna treść art. 21 nie odnosi się do kosztów skutków uchwalenia planu w kontekście art. 36 u.p.z.p., tylko ogranicza się do ponoszenia przez podmioty realizujące zadania publiczne, w tym inwestycje celu publicznego kosztów technicznych sporządzenia planu. Trzeba to zmienić (rozszerzyć treść przepisu).

Bywa bowiem, że intensywna eksploatacja złoża wymaga zmiany zagospodarowania terenu, w tym funkcji terenu lub dalece ogranicza możliwości inwestycyjne, co ogranicza wartość gruntu. Np. kopalnie w związku z wydaną koncesją na eksploatację złoża winny być zobowiązane do ponoszenia nie tylko zwiększonych kosztów inwestycji z art. 104 ust 5 pkt 2.

2. Należy równolegle rozważyć wprowadzenie jednoznacznego zapisu w ustawie prawo geologiczne i górnictwo w art. 104 ust 6, że kopalnia nie tylko ponosi koszty sporządzenia planu, ale również za skutki jego sporządzenia poniesione przez gminę, szczególnie w kontekście art. 36 i 37 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w części ustaleń/ ograniczeń w planie będących skutkiem eksploatacji złoża, czy lokalizacji ZG.

Obecny zapis art. 104 ust 5 pkt 2 pgg stanowi, że kopalnia ponosi tylko koszty dostosowania konstrukcji budynków do ewentualnych oddziaływań wynikających z eksploatacji złoża.

cyt. „5. Plan, o którym mowa w ust. 2, może w szczególności określić:

2) *obszary wyłączone z zabudowy bądź takie, w granicach których zabudowa jest dozwolona tylko po spełnieniu odpowiednich wymagań; koszt spełnienia tych wymagań ponosi przedsiębiorca.”*

Z przepisów nie wynika jednoznacznie, że przedsiębiorca ponosi koszty wyłączenia terenu z zabudowy.

Przepis stanowi częściowo emanację art. 36, ale przepis ma charakter węższy niż art. 36 - nie bierze się pod uwagę odszkodowania za wprowadzenie ograniczeń w skali zabudowy i ewentualnej zmiany funkcji. On nie działa jak odszkodowanie, tylko stanowi pokrycie kosztów. A to wymaga zrobienia projektów, kosztorysów, opinii itd. itp.

Dochodzenie roszczeń odszkodowawczych przez obywateli:

3. Generalnie organem do rozstrzygania roszczeń obywateli w sporze o odszkodowania z art. 36 u.p.z.p. i art. 104 ust 5 pkt 2 ustawy pgg i innych przepisów wprowadzających ograniczenia w zagospodarowaniu mógłby być starosta jako podmiot niezależny, a nie tylko sąd jak obecnie, a kopalnia i gmina oraz skarb państwa winny pokrywać wypłaty z tego tytułu stosownie do skutków finansowych wprowadzonych swoim działaniem ograniczeń. Postępowania sądowe są kosztowne i długotrwałe. Obywateli na to nie stać (kosztowne wpisy, adwokaci itp.). Powinna być alternatywa wyboru organu prowadzącego postępowanie odszkodowawcze (sąd, starosta).

4. Należy rozważyć model ponoszenia kosztów czasowego ograniczenia zabudowy na czas „przejścia” eksploatacji złoża – unormowania stabilności gruntu.

Nie ma powodu by zobowiązywać do wykupu gruntów z czasowym zakazem lub czasowym ograniczeniem zabudowy będącym wynikiem eksploatacji złoża, chyba że ten zakaz jest bezwzględny, a nie czasowy.

Koszty te mogłyby być ponoszone w ratach np. rocznych przez czas ograniczenia możliwości zagospodarowania.

Koszt czasowego zakazu zabudowy należy ocenić na np. 1% wartości gruntu rocznie, a ograniczeń jako 0,5% wartości tego ograniczenia.

5. Trzeba stworzyć system uzgadniania kosztów sporządzania i skutków zmiany planów bezpośrednio między gminą i przedsiębiorcą ewentualnie z udziałem wojewody jako arbitra.

6. Koszty wpisywania złoża do studium winien pokryć Skarb Państwa lub przedsiębiorca zależnie kto jest właścicielem złoża albo kto zdefiniował złożo, a wpisania do studium terenu górniczego przedsiębiorca.

Zmiana winna dotyczyć art. 13 ust 2 u.p.z.p..

Obecne przepisy art. 13 ust 2 u.p.z.p. są niejednoznaczne, bo dotyczą kosztów zmian studium z tytułu rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, co może nie dotyczyć kwestii definiowania złoża i terenów górniczych i inwestycji infrastruktury lokalnej? Dotychczas lokalność inwestycji oznaczała inwestycję gminną. Ale czy taką jest kopalnia? Ustawa w istocie nie rozważa kwestii realizacji inwestycji celu publicznego przez podmioty prywatne. Ona jeszcze jest socjalistyczna.

cyt. „Art. 13. 1. Koszty sporządzenia studium obciążają budżet gminy.

2. Koszty sporządzenia lub zmiany studium wynikające z rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym obciążają odpowiednio budżet państwa, budżet województwa albo budżet powiatu.”

Ustawa o gospodarce nieruchomościami:

1. Należy umożliwić przekazanie w trybie bezprzetargowym nieruchomości wywłaszczonej pod cel publiczny za pieniądze i na wniosek podmiotu realizującego cel publiczny (np. terenu pod ZG lub eksploatację odkrywkową określone w koncesji). Obecnie ustawa nie przewiduje takiej możliwości przekazania gruntu (poza wyjątkami trzech spec ustaw).

Obecnie wywłaszczenie pod cel publiczny w trybie ustawy o gospodarce nieruchomościami odbywa się na rzecz SP lub gminy (jeśli ta realizuje cel publiczny), a grunt innemu zainteresowanemu podmiotowi (realizującemu cel publiczny) może być przekazany jedynie w drodze przetargu.

Sprawa dotyczy zmiany następujących przepisów:

- Art. 37 – tryb zbycia nieruchomości (bezprzetargowy).
- Art. 67 – ustalenie ceny sprzedaży (odstąpić od wyceny) celem odsprzedaży gruntu wywłaszczonego na wniosek realizatora celu publicznego.
- Art. 34 – pierwszeństwo byłego właściciela (odstępstwo).

Ustawa o gospodarce nieruchomościami przy sprzedaży gruntu przewiduje odstępstwa od trybu przetargowego np. dla gazociągów, linii 400kV, obiektów jądrowych itp. realizowanych w trybie spec ustaw, ale nie przewiduje takiego odstępstwa dla kopalni i innych celów publicznych.

Trzeba więc poszerzyć katalog podmiotów nabywających nieruchomości w trybie bezprzetargowym o podmioty realizujące specjalne cele publiczne – na podstawie koncesji, w tym kopalnie.

- Odrębną kwestią jest zmiana przepisów podatkowych VAT przy przejmowaniu przez podmiot realizujący cel publiczny nieruchomości od wywłaszczającego, żeby on nie płacił dwa razy podatku VAT. Raz na wywłaszczenie, a drugi raz na odkupienie od gminy.

2. W Art. 6 – rozszerzyć cele publiczne o obiekty energetyki (zawodowej).

Potrzebne są nowe źródła energii, w tym rozproszone, a szczególnie OZE.

No i oczywiście elektrownie, bo obecnie są trudności z ich realizacją.

MPZP pod takie obiekty przeważnie nie ma, a sporządzenie takich planów trwa i wymaga woli gminy.

Uzyskanie decyzji WZ dla inwestycji tego typu jest nierealne z uwagi na brak możliwości spełniania zasady sąsiedztwa co nie pozwala na realizację inwestycji.

Wydanie decyzji o lokalizacji celu publicznego nie wymaga zasady sąsiedztwa, ale w tym celu przedsięwzięcie musi być celem publicznym.

- Jest jeszcze potrzeba innych drobnych zmian w ustawie o gospodarce nieruchomościami, ale o mniejszym znaczeniu (raczej przy generalnej zmianie ustawy).

Ustawa prawo budowlane:

1. Należy usunąć z art. 33 ust 2 ustawy prawo budowlane podkreśloną treść cyt.

..2. Do wniosku o pozwolenie na budowę należy dołączyć:

w przypadku obiektów zakładów górniczych oraz obiektów usytuowanych na terenach zamkniętych i terenach, o których mowa w art. 82 ust. 3 pkt 1, postanowienie o uzgodnieniu z organem administracji architektoniczno-budowlanej, o którym mowa w art. 82 ust. 2, projektowanych rozwiązań w zakresie:

- a) *linii zabudowy oraz elewacji obiektów budowlanych projektowanych od strony dróg, ulic, placów i innych miejsc publicznych,*
- b) *przebiegu i charakterystyki technicznej dróg, linii komunikacyjnych oraz sieci uzbrojenia terenu, wyprowadzonych poza granice terenu zamkniętego, portów morskich i przystani morskich, a także podłączeń tych obiektów do sieci użytku publicznego;"*

Komentarz:

Taki wymóg to emanacja omnipotencji, bo brak jest podstaw – norm prawnych do oceny tego wymogu. Te zapisy generują konflikty i korupcję, choćby polityczną, szczególnie jeśli starosta jest również burmistrzem i jest przeciwny inwestycji – dotyczy gmin na prawach powiatu.

Wymóg między ustawowej zgodności prawa budowlanego i ustawy „środowiskowej”

2. Należy skorelować i zracjonalizować przepisy prawa budowlanego z ustawą o dostępie do informacji o środowisku... i ustawą pgg oraz ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

Decyzja środowiskowa zezwala na etapowanie inwestycji, a nawet na podział decyzji, ale prawo budowlane formalnie nie zna (nie używa) pojęcia etapowania inwestycji. Można jedynie zatwierdzić cały projekt zagospodarowania terenu i uzyskać pozwolenie na budowę tylko niektórych obiektów na tym terenie. Można dostać decyzję środowiskową na całą drogę, ale nie można dostać pozwolenia na budowę części drogi, ani części drogi oddać do użytkowania.

Należy doprowadzić przepisy do pragmatycznej zgodności i używalności.

W prawie budowlanym istnieje przepis art. 33 ust 1 o treści „*W przypadku zamierzenia budowlanego obejmującego więcej niż jeden obiekt, pozwolenie na budowę może, na wniosek inwestora, dotyczyć wybranych obiektów lub zespołu obiektów, mogących samodzielnie funkcjonować zgodnie z przeznaczeniem. Jeżeli pozwolenie na budowę dotyczy wybranych obiektów lub zespołu obiektów, inwestor jest obowiązany przedstawić projekt zagospodarowania działki lub terenu, o którym mowa w art. 34 ust. 3 pkt 1, dla całego zamierzenia budowlanego.*”

Zatem jest to quasi etapowanie, ale nienazwane i przez niekorzystne interpretacje (braki literalnego zapisu o etapowaniu) wprowadzające zbędne ograniczenia dla organizacji inwestycji w szczególności w przypadku „dużych” inwestycji (akomplikowanych, rozległych terenowo, wiele obiektowych).

Przepis art. 33 ust 1 oznacza, że aby uzyskać zgodę na budowę odcinka drogi stanowiącego część większego zamierzenia trzeba przedstawić projekt zagospodarowania całego przedsięwzięcia, co jest absurdalne, szczególnie, gdy faktycznym realizatorem przedsięwzięcia w systemie zaprojektuj i buduj jest kilka firm, które robią to w różnych terminach, a inwestycja jest objęta jedną decyzją środowiskową.

Projekty i zgody na budowę takiej drogi nie powstają (nie są wydawane) w jednym czasie, choć są objęte jedną decyzją środowiskową, która pozwala na etapowanie, ale prawo budowlane na to nie pozwala. Prawo jest więc czasem łamane, ale tylko wtedy gdy inwestorem jest władza, bo władza jak chce to może, bo chce.

Skoro mamy więc do czynienia z faktycznym etapowaniem budowy drogi, to należałoby skodyfikować tę sytuację w prawie budowlanym dla wszelkich inwestycji.

Podano przykład drogi, bo jest bardzo czytelny. Ale takie problemy występują przy innych inwestycjach etapowanych z różnych powodów, szczególnie objętych jedną decyzją środowiskową i często jedną decyzją o warunkach zabudowy (celu publicznego).

W przypadku kopalni, żeby uzyskać zgodę na budowę formalnie trzeba obecnie pokazać całe zamierzenie, w tym nawet obiekty realizowane na odrębnych terenach (dotyczy azybów ratowniczych, transportowych i wentylacyjnych), choć te mogą być potrzebne dopiero za kilka lat w miarę rozwoju kopalni (na kolejnym etapie). Projekt zagospodarowania złoża będący podstawą do wydania decyzji środowiskowej, a w konsekwencji koncesji winien je przecież wykazać, a decyzja środowiskowa winna je więc też objąć. I tu zaczyna się problem.

Zwraca się uwagę, że dla danego przedsięwzięcia stanowiącego całość gospodarczo użytkową, zgodnie z ustawą o udostępnianiu informacji... należy wydać jedną decyzję środowiskową obejmującą wszystkie elementy przedsięwzięcia.

Każda, w tym etapowa budowa przedsięwzięcia wymaga decyzji środowiskowej na całość przedsięwzięcia. Ale decyzja środowiskowa może być etapowana, a zgoda na budowę nie.

Pozwolenie na budowę wymaga zgodności projektu, w tym projektu zagospodarowania z decyzją środowiskową i decyzją o warunkach zabudowy, czyli „budowlany” projekt zagospodarowania terenu inwestycji winien objąć całość przedsięwzięcia, mimo iż według decyzji środowiskowej można przedsięwzięcie realizować etapami mogącymi oddzielnie funkcjonować.

Ponadto organy administracji architektoniczno budowlanej twierdzą, że jeśli dla inwestycji została wydana jedna decyzja o warunkach zabudowy, to projekt budowlany zagospodarowania terenu inwestycji musi być zgodny granicami z tą decyzją, czyli nie tylko nie może wykraczać poza granice decyzji, co jest oczywiste, ale nie może być realizowany w zakresie terenowo mniejszym, co jest dalece niepragmatyczne i niecelowe (nieuzasadnione).

Podobnie rzecz dotyczy wymogu zgodności projektu decyzji o warunkach zabudowy z granicami terenu decyzji środowiskowej.

Nie można bowiem realizować inwestycji na terenie mniejszym niż się zakładało w decyzji środowiskowej.

Takie przepisy wydają się nieracjonalne, bo oznaczają, że trzeba zaprojektować szczegółowo kopalnię żeby wystąpić o decyzję środowiskową i decyzję WZ, nie mając pewności co do warunków tych decyzji, mających przecież wpływ na projekt, a w szczególności nie mając pewności, czy się pozyska grunty pod planowane obiekty zakładu górniczego i czy się dostanie koncesję.

W istocie nie chodzi o zmiany prawa dla kopalni, ale przykład kopalni jest bardzo obrazujący problem.

Dyrektywa środowiskowa wymaga wydania decyzji środowiskowej dla uzyskania decyzji głównej, ale państwo decyduje co to jest decyzja główna, a u nas nakazuje się jej kilkakrotnie uzyskanie na poszukiwanie, na wydobycie, na decyzję o warunkach zabudowy, na zgodę na budowę i na decyzję o planie ruchu!

Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko – zmiany przepisów administracyjnych

1. Należy w sposób jednoznaczny w ustawie ustalić możliwość podzielenia decyzji i przeniesienia części decyzji środowiskowej (etapu) na inny podmiot oraz ewentualnie dać możliwość nieskomplikowanego umorzenia części decyzji (etapu) o ile pozostałe etapy będą mogły funkcjonować samodzielnie. Ocena tej samodzielności winna być ryzykiem inwestora. Ujawni się ono bowiem przy oddawaniu obiektu do użytkowania parametrami oddziaływania.

Obecnie podmioty mając decyzję środowiskową na całe przedsięwzięcie, mimo iż rezygnują z części przedsięwzięcia, to sporządzając wniosek o zgodę na budowę muszą przedstawić organowi administracji architektoniczno budowlanej projekt zagospodarowania terenu dla całego przedsięwzięcia, nawet jeśli zamierzają realizować tylko jeden obiekt (etap) z tego przedsięwzięcia. Ale nie zawsze mogą przedstawić taki projekt, bo np. nie mają tytułu do gruntu na teren objęty decyzją o warunkach zabudowy czy decyzją środowiskową, a w konsekwencji nie mogą zatwierdzić projektu zagospodarowania terenu w tym zakresie, a co jest wymogiem prawa budowlanego.

Oczywiście inwestorzy mogą występować ponownie o decyzję środowiskową na ograniczone przedsięwzięcie, ale to trwa często kilka lat przy protestach stron.

Obecnie można przenieść decyzję środowiskową na inny podmiot w całości, a co do podzielenia, a szczególnie przeniesienia decyzji w części są wątpliwości, a umorzenie decyzji w części też budzi wątpliwości, a co najmniej wymaga udziału stron decyzji co skutkuje protestami opóźniającymi cały proces.

2. Należy uprościć procedurę umorzenia decyzji środowiskowej w części (skoro można ją przenieść w części, żeby np. tej części nie realizować).

Obecnie w przypadku wniosku o umorzenie decyzji w części, stronami takiej decyzji są wszystkie strony będące stronami przy jej wydaniu, więc taka procedura może długo trwać (być oprotestowywana).

Należy to uprościć biorąc pod uwagę, że przy przeniesieniu decyzji nie ma stron postępowania poza wnioskodawcami. Przecież umorzenie decyzji w części nie zwiększa oddziaływania, tylko zmniejsza, bo ogranicza zakres przedsięwzięcia.

3. Należy wprowadzić możliwość zmiany inwestora jako wnioskodawcy postępowania o decyzję środowiskową i inne decyzje administracyjne by nie przedłużać procesów inwestycyjnych przy zmianie inwestorów.

Ustawa pgg – odszkodowania i opłaty eksploatacyjne

1. Należy inaczej unormować kwestię odszkodowań za szkody górnicze. Obecnie są to relacje cywilne między poszkodowanym, a szkodzącym (kopalnią).

W tym zakresie relacje społeczne są niezdrowe. To jest spór biednych ludzi z podmiotem dominującym, którego reprezentują renomowane kancelarie prawne. To skutkuje długotrwałymi sporami sądowymi i kosztami z tym związanymi. Strona poszkodowana jest w gorszej pozycji, bo żyje ze szkodą oraz musi do sądu wnieść wpis stosunkowy, na który często jej nie stać i który może stracić w całości lub części, jak nie wygra odszkodowania. Nie stać jej też często na prawników i nie może wykazać profesjonalnie swoich racji.

Kwestie rozstrzygania sporów należy z trybu cywilnego zmienić na administracyjny lub dać alternatywę.

Organem orzekającym w trybie administracyjnym winien być OUG lub starosta korzystający z opinii OUG i rzeczoznawców działający na zasadach ustawy o gospodarce nieruchomościami odpowiednio jak dla postępowań odszkodowawczych przy wywłaszczeniach i ograniczeniach w korzystaniu z nieruchomości.

2. Należy wprowadzić wyższe opłaty należne gminom z tytułu wydobycia kopalni a ryczałtowe pokrycie gminom szkód o charakterze ogólnym.

Ustawa o drogach publicznych:

1. Należy doprowadzić do możliwości przenoszenia na inny podmiot następujących decyzji wydawanych przez zarządcę drogi – oczywiście pod warunkiem, że strona na którą będzie przeniesiona decyzja przejmie na siebie wszelkie warunki określone w decyzji.

- a. decyzja o zgodzie na lokalizację lub przebudowę zjazdu art. 29
- b. decyzja o lokalizacji w pasie drogowym obiektów budowlanych lub urządzeń niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami i/lub potrzebami ruchu drogowego art. 39 ust 3;
- c. uzgodnienie dotyczące zmiany zagospodarowania terenu przyległego do pasa drogowego ... zarządcą drogi uzgadnia w zakresie możliwości włączenia do drogi ruchu drogowego spowodowanego tą zmianą art. 35 ust 3.

Obecnie decyzje te są nieprzenaszalne i ważne aż nie wygasną (decyzja b i c jest bezterminowa w ustawie).

Decyzje typ a mają ważność 3 lata. Decyzje są nieumarzane.

Decyzje b i c mogą blokować innym inwestorom realizację inwestycji np. infrastruktury w drodze, bo nie ma miejsca na inną trasę tej infrastruktury.

Istnieje problem w przypadku, gdy decyzja staje się zbędna, a blokuje innemu podmiotowi uzyskanie decyzji (wjazdu, umieszczenia w drodze infrastruktury itp.).

Należy wprowadzić możliwość umarzania decyzji i ich przeniesienia.

Brak możliwości przenaszania ww. decyzji, które są quasi tytułem do gruntu na cele budowlane powoduje, że są niemożliwe przeniesienia zgód na budowę infrastruktury, a nawet domów, które się nadwieszają balkonami nad drogą.

2. Ustalić w ustawie jednoznacznie, że decyzja o zgodzie na lokalizację wjazdu, umieszczenie infrastruktury w drodze lub innych obiektów w pasie drogowym jest tytułem do gruntu na cele budowlane, bo niektóre organy mają wątpliwości i żądają odrębnych oświadczeń zarządcy drogi.

Spec ustawa drogowa:

1. Dopuścić możliwość budowy infrastruktury sieciowej wraz z budową drogi w trybie spec ustawy.

Obecnie jest w spec ustawie drogowej odwołanie, że dotyczy ona budowy dróg publicznych, o których mowa w ustawie o drogach publicznych, co zawęża przedmiot inwestycji możliwych do realizacji wraz z tą drogą realizowaną w trybie spec ustawy.

Wnioski końcowe:

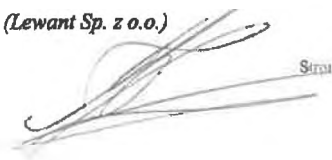
W szczególności trzeba wyjść z założenia, że poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin energetycznych zgodnie z art. 6 ustawy o gospodarce nieruchomościami to ważny cel publiczny służący bezpieczeństwu energetycznemu państwa, co nie oznacza pomijania indywidualnego interesu obywatela i gminy, tylko winno skutkować stosowną rekompensatą za wszelkie ograniczenia w dysponowaniu własnością, w tym przestrzenią publiczną i mieniem gminnym.

Ponadto należy zapewnić właściwą gospodarkę kopalniami, tak by szanować to dobro narodowe. Winien temu służyć system prawa.

System winien być sprawny, uzasadniony i czytelny oraz prowadzący do kompromisu między zainteresowanymi stronami.

Uwaga dotyczy też innych kopalin.

mgr inż. Bogdan Żmijewski (Lewant Sp. z o.o.)

Strona 11

W ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. prawo geologiczne i górnicze wprowadza się następujące zmiany:

Usunięcie art. 7 ust 2 w związku ze zmianą art. 23 ust 2 a

Art. 7.

1. Podejmowanie i wykonywanie działalności określonej ustawą jest dozwolone tylko wówczas, jeżeli nie naruszy ona przeznaczenia nieruchomości określonego w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego oraz w odrębnych przepisach.

~~2. W przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego podejmowanie i wykonywanie działalności określonej ustawą jest dopuszczalne tylko wówczas, jeżeli nie naruszy ona sposobu wykorzystywania nieruchomości ustalonego w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w odrębnych przepisach.~~

Komentarz:

Skreśla się ust. 2 bo nie jest możliwym by działalność nie naruszała ustaleń studium w zakresie lokalizacji zakładu górniczego. Żeby nie naruszała zakład górniczy musiałby być zdefiniowany w studium.

DZIAŁ III

Koncesje

Rozdział 1

Zasady koncesjonowania

Art. 23.

1. Udzielenie koncesji na:

- 1) poszukiwanie lub rozpoznawanie rud pierwiastków promieniotwórczych oraz wydobywanie tych rud ze złóż wymaga opinii Prezesa Państwowej Agencji Atomistyki;
- 2) wydobywanie kopaliny z gruntów pod wodami śródlądowymi oraz z obszarów, o których mowa w art. 88d ust. 2 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. - Prawo wodne (Dz. U. z 2012 r. poz. 145, z późn. zm.), wymaga uzgodnienia z organem odpowiedzialnym za utrzymanie wód oraz opinii organu właściwego do wydania pozwolenia wodnoprawnego;
- 3) ³ wydobywanie kopaliny, o których mowa w art. 10 ust. 1, ze złóż, podziemne bezzbiornikowe magazynowanie substancji oraz podziemne składowanie dwutlenku węgla wymaga uzgodnienia z ministrem właściwym do spraw gospodarki złoźami kopaliny;
- 4) podziemne składowanie dwutlenku węgla wymaga uzyskania opinii Komisji Europejskiej.

2. W odniesieniu do działalności prowadzonej poza granicami obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej udzielenie koncesji na:

- 1) poszukiwanie lub rozpoznawanie złóż kopalin, z wyłączeniem złóż węglowodorów, albo poszukiwanie lub rozpoznawanie kompleksu podziemnego składowania dwutlenku węgla,
- 2) poszukiwanie i rozpoznawanie złóż węglowodorów oraz wydobywanie węglowodorów ze złóż

- wymaga opinii wójta (burmistrza, prezydenta miasta) właściwego ze względu na miejsce wykonywania zamierzonej działalności.

2a. W odniesieniu do działalności prowadzonej poza granicami obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej:

- 1) udzielenie koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż, podziemne bezzbiornikowe magazynowanie substancji, podziemne składowanie odpadów albo podziemne składowanie dwutlenku węgla,
- 2) wydanie decyzji inwestycyjnej, o której mowa w art. 49z ust. 1

- wymaga uzgodnienia z wójtem (burmistrzem, prezydentem miasta) właściwym ze względu na miejsce wykonywania zamierzonej działalności; kryterium uzgodnienia jest nienaruszanie zamierzoną działalnością przeznaczenia lub sposobu korzystania z nieruchomości określonego w sposób przewidziany w art. 7, z tym że miejscem wykonywania zamierzonej działalności dla górnictwa podziemnego jest lokalizacja zakładu górniczego.

Komentarz:

Doprecyzowano co jest przedmiotem badania pod kątem spełnienia kryterium uzgodnienia jest nienaruszanie zamierzonej działalności przeznaczenia lub sposobu korzystania z nieruchomości określonego w sposób przewidziany w art. 7, z tym że miejscem wykonywania zamierzonej działalności dla górnictwa podziemnego jest lokalizacja zakładu górniczego.

Wariant II:

wymaga opinii wójta (burmistrza, prezydenta miasta) właściwego ze względu na miejsce wykonywania zamierzonej działalności. Kryterium opinii jest nienaruszanie zamierzonej działalności przeznaczenia lub sposobu korzystania z nieruchomości określonego w sposób przewidziany w art. 7, z tym że miejscem wykonywania zamierzonej działalności dla górnictwa podziemnego jest lokalizacja zakładu górniczego.

Komentarz:

Zmieniono warunek uzgodnienia na warunek opinii.

3. Udzielenie koncesji przez starostę wymaga opinii marszałka województwa.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 4, organ koncesyjny przesyła do Komisji Europejskiej kopię wniosku o udzielenie koncesji na podziemne składowanie dwutlenku węgla wraz z załącznikami oraz projekt decyzji, w terminie miesiąca od dnia otrzymania wniosku.

5. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 4, organ koncesyjny wydaje decyzję:

- 1) po otrzymaniu opinii Komisji Europejskiej albo
- 2) po otrzymaniu od Komisji Europejskiej informacji o rezygnacji z wydawania opinii.

Art. 24.

1. We wniosku o udzielenie koncesji, poza wymaganiami przewidzianymi przepisami z zakresu ochrony środowiska i działalności gospodarczej, określa się:

1) granice kompleksu nieruchomości w których ma być wykonywana zamierzona działalność oraz wykaz właścicieli (użytkowników wieczystych) nieruchomości, w granicach których ma być wykonywana zamierzona działalność, oraz oznaczenie tych nieruchomości zgodnie z ewidencją gruntów i budynków i ma prawo w tym zakresie pozyskać informacje, z tym że dla działalności górniczej polegającej na eksploatacji podziemnej i otworowej wykaz o którym mowa dotyczy jedynie planowanych lokalizacji zakładu górniczego; wymóg ten nie dotyczy poszukiwania i rozpoznawania złóż węglowodorów;

Komentarz:

Podawanie właścicieli i użytkowników wieczystych na całym obszarze/ terenie górniczym przy wydobywaniu otworów nie ma uzasadnienia – niczemu nie służy. To są cz. sto setki lub więcej działek.

- 2) prawa wnioskodawcy do nieruchomości (przestrzeni), w granicach której ma być wykonywana zamierzona działalność, lub prawo, o ustanowienie którego ubiega się wnioskodawca;
- 3) czas, na jaki koncesja ma być udzielona, wraz ze wskazaniem terminu rozpoczęcia działalności;
- 4) środki, jakimi wnioskodawca dysponuje w celu zapewnienia prawidłowego wykonywania zamierzonej działalności;
- 5) wykaz obszarów objętych formami ochrony przyrody; wymóg ten nie dotyczy przedsięwzięć, dla których jest wymagana decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach;
- 6) sposób przeciwdziałania ujemnym wpływom zamierzonej działalności na środowisko.

2. Do wniosku o udzielenie koncesji dołącza się dowody istnienia określonych w nim okoliczności, a w przypadku potwierdzenia danych, o których mowa w ust. 1 pkt 1 - wypis z ewidencji gruntów i budynków.

3. Załączniki graficzne sporządza się zgodnie z wymaganiami dotyczącymi map górniczych, z zaznaczeniem granic podziału terytorialnego kraju.

4. W uzasadnionych przypadkach organ koncesyjny może żądać złożenia kopii wniosku o udzielenie koncesji wraz z załącznikami.

5. Jeżeli dla przestrzeni objętej wnioskiem została już sporządzona dokumentacja geologiczna, organ koncesyjny może żądać jej przedłożenia.

Art. 28a.

1. Koncesji na podziemne składowanie dwutlenku węgla udziela się pod warunkiem:

- 1) wykazania się przez wnioskodawcę prawem własności lub użytkowania wieczystego nieruchomości, o której mowa w art. 27a ust. 4 pkt 4;
- 2) ustanowienia zabezpieczenia finansowego;
- 3) ustanowienia funduszu likwidacji zakładu górniczego, o którym mowa w art. 128.

2. Przedsiębiorca jest obowiązany do ustanowienia zabezpieczenia finansowego należytego wykonywania obowiązków związanych z:

- 1) eksploatacją podziemnego składowiska dwutlenku węgla;
- 2) likwidacją zakładu górniczego.

3. Zabezpieczenie finansowe należytego wykonywania obowiązków związanych z eksploatacją podziemnego składowiska dwutlenku węgla jest ustanawiane w celu wypełnienia warunków określonych w koncesji na podziemne składowanie dwutlenku węgla, w tym finansowania kosztów monitoringu kompleksu podziemnego składowania dwutlenku węgla, kosztów działań naprawczych, rozliczenia emisji w przypadku wydostania się dwutlenku węgla poza kompleks podziemnego składowania dwutlenku węgla, kosztów działań naprawczych i działań zapobiegawczych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. z 2014 r. poz. 1789) oraz wypłaty odszkodowań za szkody, które ujawniły się do czasu zamknięcia podziemnego składowiska dwutlenku węgla.

4. Zabezpieczenie finansowe należytego wykonywania obowiązków związanych z likwidacją zakładu górniczego jest ustanawiane w celu finansowania kosztów usunięcia obiektów zakładu górniczego, likwidacji odwiertów i innych instalacji związanych z podziemnym składowiskiem dwutlenku węgla, w tym rurociągów, kabli i linii energetycznych, kosztów prowadzenia monitoringu zamkniętego podziemnego składowiska dwutlenku węgla przez okres nie krótszy niż 20 lat od dnia jego zamknięcia, kosztów działań naprawczych, rozliczenia emisji w przypadku wydostania się dwutlenku węgla poza kompleks podziemnego składowania dwutlenku węgla, kosztów działań naprawczych i działań zapobiegawczych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie oraz wypłaty odszkodowań za szkody, które ujawniły się po zamknięciu podziemnego składowiska dwutlenku węgla.

5. Zabezpieczenie finansowe mogą stanowić środki pieniężne, gwarancja bankowa,

gwarancja ubezpieczeniowa lub umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej i może być ustanowione w jednej lub kilku formach.

6. Zabezpieczenie finansowe ustanawiane w formie pieniężnej jest wpłacane na odrębny rachunek bankowy Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Dowód wpłaty, gwarancja bankowa, gwarancja ubezpieczeniowa lub polisa ubezpieczeniowa potwierdzająca zawarcie umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej są składane do organu koncesyjnego i stanowią dowód ustanowienia zabezpieczenia finansowego.

7. Gwarancja bankowa, gwarancja ubezpieczeniowa lub polisa ubezpieczeniowa potwierdzająca zawarcie umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej powinny stwierdzać, że bank lub zakład ubezpieczeń w przypadku niewywiązywania się przez przedsiębiorcę z obowiązków, o których mowa w ust. 3 i 4, na wezwanie organu koncesyjnego przesłane po wydaniu postanowienia, o którym mowa w art. 28c ust. 1, dokona wypłaty na rzecz podmiotów, o których mowa w tym przepisie, kwoty w wysokości określonej w tym wezwaniu.

8. Organ koncesyjny w toku postępowania o udzielenie koncesji na podziemne składowanie dwutlenku węgla określa, w drodze postanowienia, formę i wysokość zabezpieczenia finansowego na realizację poszczególnych obowiązków, o których mowa w ust. 3 i 4, oraz termin doręczenia organowi koncesyjnemu dowodu ustanowienia zabezpieczenia finansowego, a w przypadku zabezpieczenia finansowego ustanawianego w formie pieniężnej - także termin wpłaty. Na postanowienie przysługuje zażalenie.

9. Wysokość zabezpieczenia finansowego określona w postanowieniu, o którym mowa w ust. 8, stanowi minimalną wysokość zabezpieczenia finansowego określoną w koncesji na podziemne składowanie dwutlenku węgla.

10. Przedsiębiorca jest obowiązany utrzymywać ustanowione zabezpieczenie finansowe w wysokości określonej przez organ koncesyjny i uzupełniać je niezwłocznie do tej wysokości przez cały okres obowiązywania koncesji na podziemne składowanie dwutlenku węgla.

11. Zabezpieczenie finansowe ustanowione w formie pieniężnej nie wchodzi w skład masy upadłości.

Art. 40.

1. Kopie decyzji wydawanych na podstawie niniejszego działu niezwłocznie doręcza się właściwym miejscowo wójtom, burmistrzom, prezydentom miast, organom koncesyjnym, organom nadzoru górnictwa i wójtom (burmistrzom, prezydentom miast), a także Prezesowi Wyższego Urzędu Górniczego, Narodowemu Funduszowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, zwanemu dalej "NFOŚiGW", oraz państwowej służbie geologicznej. Kopie decyzji dotyczących obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej niezwłocznie doręcza się właściwemu terenowemu organowi administracji morskiej.

Komentarz:

1. uzupełniono katalog podmiotów organów, którym dostarcza się decyzje np. do zdefiniowanych w art. 28c ust. 1 pkt 2) organów koncesyjny i wojewodę by ten organ miał dokumenty do wglądu mu na cz. i nienie właściwe o nadzoru planistyczne o - dot. wprowadzenia złóż do studium i...

2. Kopie decyzji wydawanych na podstawie niniejszego działu dotyczących podziemnego składowania dwutlenku węgla organ koncesyjny doręcza także niezwłocznie Krajowemu Administratorowi Podziemnych Składowisk Dwutlenku Węgla oraz przesyła do wiadomości Komisji Europejskiej.

Rozdział 2

Dokumentacja geologiczna i informacja geologiczna

Art. 95.

1. Udokumentowane złoża kopalin oraz udokumentowane wody podziemne, w granicach projektowanych stref ochronnych ujęć oraz obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych, a także udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla, w celu ich ochrony ujawnia się w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz planach zagospodarowania przestrzennego województwa.

2. W terminie ~~do 2 lat roku~~ od dnia zatwierdzenia dokumentacji geologicznej przez właściwy organ administracji geologicznej obszar udokumentowanego złoża kopaliny oraz obszar udokumentowanego kompleksu podziemnego składowania dwutlenku węgla obowiązkowo wprowadza się do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

~~3. W terminie 6 miesięcy od dnia zatwierdzenia dokumentacji geologiczno-inwestycyjnej złoża węglowodorów przez właściwy organ administracji geologicznej obszar udokumentowanego złoża węglowodorów obowiązkowo wprowadza się do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Koszty sporządzenia zmiany studium ponosi przedsiębiorca, który sporządził dokumentację geologiczno-inwestycyjną złoża węglowodorów.~~

Komentarz:

~~Termin 6 miesięcy podany w ust. 3 jest maksymalny bieżący pod uwagę trybu ustalowy wprowadzania zmian do studium. Termin 3 lata jest niezasadny zważając na to, że nie ma prawa być wliczonym terminy zależnie od rodzaju kopalin, bo nie ma to wpływu na termin – wykonania administracyjnego.~~

Art. 96.

1. Wojewoda wprowadza obszar udokumentowanego złoża kopaliny albo obszar udokumentowanego kompleksu podziemnego składowania dwutlenku węgla do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i wydaje w tej sprawie zarządzenie zastępcze:

- 1) po upływie terminu określonego w art. 95 ust. 2 przeprowadzając postępowanie zgodnie z przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym albo
- 2) ~~w terminie 6 miesięcy od upływu terminu, o którym mowa w art. 95 ust. 3.~~

Komentarz:

Wprowadzenie zmian do studium powinno odbywać się zgodnie z procedurami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

2. Zmiana studium sporządzona w trybie, o którym mowa w ust. 1, wywołuje skutki prawne takie jak studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.
3. Koszty sporządzenia zmiany studium ponosi w całości gmina, której obszar dotyczy zarządzenie zastępcze.
4. W przypadku niewydania zarządzenia zastępczego w terminie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, organ wyższego stopnia wymierza wojewodzie, w drodze postanowienia, na które przysługuje zażalenie, karę w wysokości 1000 zł za każdy dzień zwłoki. Wpływy z kar stanowią dochód budżetu państwa.
5. Karę uiszcza się w terminie 14 dni od dnia, w którym postanowienie, o którym mowa w ust. 4, stało się ostateczne. W przypadku bezskutecznego upływu terminu kara podlega ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.
6. Postanowienie, o którym mowa w ust. 4, nie może zostać wydane po upływie 2 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym powstał obowiązek wydania zarządzenia zastępczego.
7. W przypadku złożenia przez radę gminy skargi na zarządzenie zastępcze, o którym mowa w ust. 1, sąd administracyjny wyznacza rozprawę w terminie 30 dni od dnia wpłynięcia skargi do sądu.
8. Przepisy ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594, z późn. zm.) stosuje się odpowiednio.

Komentarz generalny:

Ponieważ prowadzenie zmian udokumentowane w studium nie powoduje formalnie i faktycznie mierzalnych zmian w studium to w istocie można zrewolować z obowiązków o których mowa w art. 95 i 96 na rzecz obywateli ku podawaniu obywatelom informacji o takim fakcie jeśli oni występują o wpis i wyrys ze studium bądź z miejscowego planu

DZIAŁ VI

Zakład górniczy, jego ruch oraz ratownictwo górnicze

Rozdział 1

Planowanie przestrzenne na terenach górniczych

Art. 104.

1. Obszary i tereny górnicze uwzględnia się w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

2. Jeżeli w wyniku zamierzonej działalności określonej w koncesji przewiduje się istotne skutki dla środowiska, dla terenu górniczego bądź jego fragmentu można sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, na podstawie przepisów o zagospodarowaniu przestrzennym.

3. Przewidywane dla środowiska skutki działalności określonej w koncesji określa się w opracowaniu ekofizjograficznym sporządzanym na potrzeby studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, a także na podstawie odpowiednio projektu zagospodarowania złoża albo planu zagospodarowania podziemnego składowiska dwutlenku węgla.

4. Plan, o którym mowa w ust. 2, niezależnie od wymagań określonych odrębnymi przepisami, powinien zapewniać integrację wszelkich działań podejmowanych w granicach terenu górniczego w celu:

- 1) wykonania działalności określonej w koncesji;
- 2) zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego;
- 3) ochrony środowiska, w tym obiektów budowlanych.

5. Plan, o którym mowa w ust. 2, może w szczególności określić:

- 1) obiekty lub obszary, dla których wyznacza się filar ochronny, w granicach którego ruch zakładu górniczego może być zabroniony bądź może być dozwolony tylko w sposób zapewniający należyłą ochronę tych obiektów lub obszarów;
- 2) obszary wyłączone z zabudowy bądź takie, w granicach których zabudowa jest dozwolona tylko po spełnieniu odpowiednich wymagań; koszt spełnienia tych wymagań ponosi przedsiębiorca.

6. Koszty sporządzenia projektu planu, o którym mowa w ust. 2, ponosi przedsiębiorca.

Dodaje się ust. 7:

7. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w granicach niezbędnych dla zamierzonej działalności określonej w koncesji sporządza się **obowiązkowo** na wniosek właściciela nieruchomości położonej częściowo w granicach ZU.

Komentarz:

Dotyczy to gmin, w których znajduje się miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla ZU, ale nie musi go posiadać. Nie jest wprowadzanie nowego obowiązku sporządzenia planu przez gminę w relacji do nieruchomości, w której znajduje się ZU, a jak wynika z tekstu wykładni, w granicach całego ZU, to przez wojewodę.

W okresie sporządzania planu będzie funkcjonował ustawowy zakaz wydawania na planowanym terenie warunków zabudowy.

Rozdział 2

Ruch zakładu górniczego

Art. 108.

1. Plan ruchu zakładu górniczego sporządza przedsiębiorca, odrębnie dla każdego zakładu górniczego.

2. Plan ruchu zakładu górniczego określa:

1) strukturę organizacyjną zakładu górniczego, w szczególności przez wskazanie stanowisk osób kierownictwa i dozoru ruchu;

1a) granice zakładu górniczego;

2) szczegółowe przedsięwzięcia niezbędne w celu zapewnienia:

a) wykonywania działalności objętej koncesją,

b) bezpieczeństwa powszechnego,

c) bezpieczeństwa pożarowego,

d) bezpieczeństwa osób przebywających w zakładzie górniczym, w szczególności dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy,

e) racjonalnej gospodarki złożem,

f) ochrony elementów środowiska,

g) ochrony obiektów budowlanych,

h) zapobiegania szkodom i ich naprawy.

2a. Plan ruchu zakładu górniczego prowadzącego podziemne składowanie dwutlenku węgla określa również przedsięwzięcia niezbędne w celu zapewnienia bezpieczeństwa podziemnego składowania dwutlenku węgla, w tym:

1) przedsięwzięcia mające na celu zapobieżenie wystąpieniu wycieków dwutlenku węgla oraz wydostaniu się dwutlenku węgla poza kompleks podziemnego składowania dwutlenku węgla, a także przedsięwzięcia mające na celu zapobieżenie innym nieprawidłowościom w procesie podziemnego składowania dwutlenku węgla, które mogą powodować zagrożenie bezpieczeństwa powszechnego lub zdrowia i życia ludzi oraz środowiska;

2) działania naprawcze;

3) przedsięwzięcia, które będą podejmowane po zamknięciu podziemnego składowiska dwutlenku węgla, ze szczególnym uwzględnieniem ich uwarunkowań technicznych.

3. Plan ruchu zakładu górniczego sporządza się z uwzględnieniem warunków określonych w koncesji oraz odpowiednio w projekcie zagospodarowania złoża albo w planie zagospodarowania podziemnego składowiska dwutlenku węgla, a w przypadku:

1) robót geologicznych, których wykonywanie nie wymaga koncesji - z uwzględnieniem warunków określonych w projekcie robót geologicznych;

2) działalności określonej w art. 2 ust. 1 z uwzględnieniem warunków lokalnych jej prowadzenia.

4. Jeżeli w granicach obszaru górniczego są planowane bądź prowadzone roboty związane z poszukiwaniem lub rozpoznawaniem złóż kopalin lub wód podziemnych, poszukiwaniem lub rozpoznawaniem kompleksu podziemnego składowania dwutlenku węgla albo jeżeli obszary

górnictwa sąsiadują ze sobą, w planie ruchu zakładu górnictwa uwzględnia się zachodzące współzależności oraz przewiduje się odpowiednie środki, w tym organizacyjne i techniczne, niezbędne do zapewnienia bezpieczeństwa pracy i bezpieczeństwa powszechnego oraz ochrony poszczególnych złóż kopalin i innych elementów środowiska.

5. Jeżeli zakład górnictwa składa się z co najmniej 2 części prowadzących samodzielnie ruch, w planie ruchu tego zakładu określa się dane objęte planem odrębnie w odniesieniu do poszczególnych jego części.

6. Plan ruchu zakładu górnictwa sporządza się na okres od 2 do 6 lat albo na cały planowany okres prowadzenia ruchu, jeżeli jest on krótszy.

6a. Plan ruchu zakładu górnictwa prowadzącego podziemne składowanie dwutlenku węgla sporządza się na okres 5 lat albo na cały planowany okres prowadzenia ruchu, jeżeli jest on krótszy.

6b. Plan ruchu zakładu górnictwa, z wyłączeniem planu ruchu dla wykonywania robót geologicznych związanych z poszukiwaniem i rozpoznawaniem złoża węglowodorów, wymaga opinii właściwego wójta (burmistrza, prezydenta miasta). Kryterium opinii jest nienaruszanie zamierzoną działalnością przeznaczenia w sposób przewidziany w art. 7 ust. 1 lub sposobu korzystania z nieruchomości określonego w art. 7.

Komentarz:

Poprawka porządkująca będąca skutkiem uprzednich zmian.

Alternatywa:

Art. 108 ust. 6b otrzymuje brzmienie:

6b. Plan ruchu zakładu górnictwa zatwierdza właściwy organ nadzoru górnictwa w drodze decyzji po uzyskaniu informacji właściwego wójta (burmistrza, prezydenta miasta), starosty lub wojewody odpowiednio do ich kompetencji o faktycznym i planowanym zagospodarowaniu terenu którego o plan ruchu dotychczas na podstawie wydanych decyzji lub wszczętych postępowań w sprawie wydania decyzji.

Komentarz:

Planowanie w danej sprawie ratowane bo odnosi się do faktycznych zmian w zagospodarowaniu terenu na powierzchni.

6c. Opinia, o której mowa w ust. 6b, jest wyrażana na wniosek przedsiębiorcy, w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku. W przypadku niewyrażenia opinii w tym terminie uważa się, że właściwy wójt (burmistrz, prezydent miasta) nie zgłasza uwag.

7. Wniosek o zatwierdzenie planu ruchu zakładu górnictwa przedkłada się organowi nadzoru górnictwa właściwemu dla miejsca wykonywania robót objętych planem, a jeżeli roboty objęte planem będą wykonywane w granicach właściwości miejscowej co najmniej 2 organów nadzoru górnictwa - organowi nadzoru górnictwa właściwemu dla siedziby zakładu górnictwa.

7a. Wniosek o zatwierdzenie planu ruchu zakładu górnictwa prowadzącego podziemne składowanie dwutlenku węgla przedkłada się właściwemu organowi nadzoru górnictwa.

8. Wniosek o zatwierdzenie planu ruchu zakładu górniczego przedkłada się co najmniej na 30 dni przed dniem zamierzonego rozpoczęcia wykonywania robót, z tym że w przypadku wykonywania robót geologicznych związanych z poszukiwaniem i rozpoznawaniem złoża węglowodorów termin ten wynosi 14 dni.

9. Do wniosku o zatwierdzenie planu ruchu zakładu górniczego dołącza się:

- 1) 2 egzemplarze planu, podpisane przez przedsiębiorcę oraz kierownika ruchu zakładu górniczego, który będzie realizował plan, a w przypadku planu ruchu dla wykonywania robót geologicznych związanych z poszukiwaniem i rozpoznawaniem złoża węglowodorów - także egzemplarz planu w postaci elektronicznej;
- 2) odpisy wymaganych dla zamierzonych robót decyzji wydanych przez inne organy, w szczególności dotyczących ochrony środowiska;
- 3) opinię właściwego wójta (burmistrza, prezydenta miasta) albo informację o jej braku, a w przypadku uwag także oświadczenie przedsiębiorcy o sposobie ich uwzględnienia lub przyczynach ich nieuwzględnienia.

10. Wraz z wnioskiem o zatwierdzenie planu ruchu zakładu górniczego przekazuje się do wglądu odpis koncesji oraz odpowiednio projekt zagospodarowania złoża albo plan zagospodarowania podziemnego składowiska dwutlenku węgla, a w przypadku robót geologicznych, których wykonywanie nie wymaga koncesji - projekt robót geologicznych.

11. Plan ruchu zakładu górniczego zatwierdza właściwy organ nadzoru górniczego, w drodze decyzji.

11a. Informacja zawarta w planie ruchu zakładu górniczego wydobywającego węglowodory ze złoża oraz w planie ruchu dla wykonywania robót geologicznych związanych z poszukiwaniem i rozpoznawaniem złoża węglowodorów, dotycząca składu płynu szczelinującego, nie stanowi:

- 1) tajemnicy przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503, z późn. zm.);
- 2) tajemnicy przedsiębiorcy, o której mowa w art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782 i 1662);
- 3) informacji, o której mowa w art. 16 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235, z późn. zm.).

11b. Jeżeli plan ruchu zakładu górniczego jest poprzedzony decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach podjętą w postępowaniu toczącym się z udziałem społeczeństwa lub jeżeli koncesja została poprzedzona taką decyzją, do postępowania o zatwierdzeniu tego planu nie stosuje się przepisów o udziale organizacji społecznych.

12. Organ nadzoru górniczego przesyła organowi koncesyjnemu kopię decyzji zatwierdzającej plan ruchu zakładu górniczego, a w przypadku planu ruchu dla wykonywania robót geologicznych związanych z poszukiwaniem i rozpoznawaniem złoża węglowodorów - także egzemplarz tego planu w postaci elektronicznej.

DZIAŁ VIII

Odpowiedzialność za szkody

Art. 144.

1. Właściciel nie może sprzeciwić się zagrożeniom spowodowanym ruchem zakładu górniczego, który jest prowadzony zgodnie z ustawą. Może on jednak żądać naprawienia wyrządzonej tym ruchem szkody, na zasadach określonych ustawą.
2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do innych podmiotów, których prawa majątkowe są zagrożone lub zostały uszczerbione ruchem zakładu górniczego.
3. Jeżeli nie zachodzą okoliczności przewidziane w ust. 1 i 2, przedsiębiorca odpowiada za szkodę według zasad określonych w Kodeksie cywilnym i ustawy o gospodarce nieruchomościami oraz związanymi z tą ustawą rozporządzeniami.

Komentarz:

Zmiana zmierza do rozparowania kwestii odszkodowań za szkody górnicze w trybie administracyjnym, bo tak jest szybciej i prościej.

Art. 145.

Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, do naprawiania szkód, o których mowa w art. 144 ust. 1 i 2, stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego.

Postępowania sądowe w sprawie deklaratorynej rozstrzygniętej w którejś z wyżej wymienionych spraw są prowadzone z udziałem sądu.

Wprowadza się nowy art. 145a w brzmieniu:

Art. 145a.

1. Poszkodowany może sformułować wniosek o usunięcie szkody w trybie postępowania administracyjnego pod warunkiem przeprowadzenia postępowania ugodowego, o którym mowa w art. 151 ust. 2.

2. Zażalenie w sprawie o usunięcie szkody w trybie postępowania ugodowego w wysokości kwoty odszkodowania jest skargą, a trybem odwoławczym wojewoda.

3. Postępowanie odszkodowawcze jest prowadzone na zasadach określonych w ustawie o gospodarce nieruchomościami odpowiednio jak dla postępowania o odszkodowanie za wyłączenie nieruchomości i niezniszczenie nieruchomości o zniszczenie i raw do nieruchomości itp.

Art. 146.

1. Odpowiedzialność za szkodę ponosi przedsiębiorca prowadzący ruch zakładu górniczego, wskutek którego wystąpiła szkoda.

2. Przepis ust. 1 stosuje się także do innych podmiotów prowadzących działalność regulowaną ustawą, nawet jeżeli nie stosuje się do nich przepisów dotyczących ruchu zakładu górniczego.

3. Jeżeli nie można ustalić, kto wyrządził szkodę, odpowiada za nią przedsiębiorca, który w dniu ujawnienia się szkody ~~ma prawo prowadzić eksploatację~~ w obszarze górniczym, w granicach którego wystąpiła szkoda, ~~działalność regulowaną ustawą.~~

/dotychczas zapis obejmował tych, którzy mają koncesję na wydobycie i poszukiwanie, ale jej nie realizują/

4. Jeżeli nie istnieje przedsiębiorca odpowiedzialny za szkodę ani jego następcą prawną, za szkodę odpowiada Skarb Państwa reprezentowany przez właściwy organ nadzoru górniczego na zasadach określonych niniejszym działem.

5. Jeżeli szkoda nastąpiła także z innych przyczyn niż ruch zakładu górniczego, odpowiedzialność podmiotów określonych w ust. 1-4 oraz innych podmiotów jest solidarna.

6. Odpowiedzialność przedsiębiorcy oraz podmiotów trudniących się zawodowo wykonywaniem powierzonych im przez tego przedsiębiorcę czynności jest solidarna.

Art. 147.

1. Przywrócenie stanu poprzedniego może w szczególności nastąpić przez dostarczenie gruntów, obiektów budowlanych, urządzeń, lokali, wody lub innych dóbr tego samego rodzaju.

2. Naprawienie szkody w gruncie rolnym lub leśnym zdegradowanym lub zdewastowanym na skutek ruchu zakładu górniczego następuje w sposób określony przepisami o ochronie tych gruntów.

3. Obowiązek przywrócenia stanu poprzedniego ciąży na tym, kto jest odpowiedzialny za szkodę. Poszkodowany może zwolnić ~~podmiot odpowiedzialny~~ za szkodę, w zamian za zapłatę kwoty pieniężnej odpowiadającej kosztom przywrócenia stanu pierwotnego z uwzględnieniem strat w ~~w~~ ~~sk~~ ~~ł~~ ~~ach~~ z naruszenia stanu pierwotnego, ~~za zgodą podmiotu odpowiedzialnego za szkodę, może wykonać obowiązek w zamian za zapłatę odpowiedniej kwoty pieniężnej.~~

Komentarz:

~~Przedmiot przysięgi, ca~~ roszczenia odszkodowawcze o.

Art. 148.

Jeżeli poszkodowany poniósł nakłady na naprawienie szkody, odszkodowanie ustala się z uwzględnieniem wartości uzasadnionych nakładów.

Art. 149.

Roszczenia określone niniejszym działem przedawniają się z upływem 5 lat od dnia dowiedzenia się o szkodzie.

Art. 150.

Przepisy o naprawianiu szkód określonych niniejszym działem stosuje się odpowiednio do zapobiegania tym szkodom.

Art. 151.

1. Sądowe dochodzenie roszczeń jest możliwe po wyczerpaniu postępowania ugodowego.
2. Warunek wyczerpania postępowania ugodowego jest spełniony, jeżeli przedsiębiorca odmówił zawarcia ugody lub jeżeli od skierowania przez poszkodowanego roszczenia wobec przedsiębiorcy upłynęło 30 dni, chyba że poszkodowany, zgłaszając żądanie zawarcia ugody, wyznaczy dłuższy termin.
3. Ugoda zawarta w formie aktu notarialnego stanowi tytuł egzekucyjny w rozumieniu przepisów Kodeksu postępowania cywilnego.

4. Jeżeli przedsiębiorca uchyla się od wykonania ugody decyzji lub wyroku nakazującego naprawę szkód wyrządzonych ruchem zakładu górniczego w zakresie lub terminie określonym w tej ugodzie decyzji lub wyroku, koszt wykonania zastępczego może zostać na wniosek poszkodowanego pokryty odpowiednio z zabezpieczenia, o którym mowa w art. 28 i 28 a t.j. oraz z funduszu likwidacji zakładu górniczego o którym mowa w art.

128.

Komentarz:

Porówka konkretyzująca tryb wypłaty odszkodowań.

Art. 152.

1. W celu natychmiastowego zapobieżenia szkodzie lub jej dalszym skutkom sąd może nakazać podjęcie koniecznych czynności. Jeżeli obowiązek ten obciąża poszkodowanego, sąd może nakazać, aby podmiot, do którego jest kierowane roszczenie, niezwłocznie wypłacił odpowiednią kwotę pieniężną na pokrycie kosztów koniecznych czynności.
2. W przypadku powstania szkody w postaci zaniku wody lub utraty jej przydatności, podmiot, do którego jest kierowane roszczenie, do czasu naprawienia szkody jest obowiązany bezpłatnie dostarczać poszkodowanemu niezbędną ilość wody.
3. W sprawach uregulowanych w ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu zabezpieczającym.

W zał. Wzrost płac i stawek za opłat eksploatacyjnych poz.:

33 Płaski i lawny 1 tytuł 2,31

34 Wegiel brunatny 4 tytuł 2,66

35 Wegiel koksowniczy 5 tytuł 2,72

Komentarz:

Stawka opłaty eksploatacyjnej w części stanowi dochód gminy, a ten jest z tego tytułu niewielki.

ZAŁĄCZNIK ⁶⁹
STAWKI OPŁAT EKSPLOATACYJNYCH

Lp.	Rodzaj kopaliny	Jednostka miary (j.m.)	Stawka opłaty eksploatacyjnej (zł/j.m.)
1	2	3	4
1	Alabastry	t	2,98
2	Amfibolity	t	0,99
3	Anhydryty	t	3,54
4	Baryty	t	5,36
5	Bazalty	t	1,04
6	Bentonity	t	1,82
7	Chalcedonity	t	0,64
8	Diabazy	t	0,74
9	Dolomity	t	0,84
10	Gabra	t	0,99
11	Gaz ziemny wysokometanowy, którego wydobycie w okresie rozliczeniowym przekracza 2500 tys. m ³	tys. m ³	24,00
11a	Gaz ziemny wysokometanowy, którego wydobycie w okresie rozliczeniowym nie przekracza 2500 tys. m ³	tys. m ³	6,23
12	Gaz ziemny pozostały, którego wydobycie w okresie rozliczeniowym przekracza 2500 tys. m ³	tys. m ³	20,00
12a	Gaz ziemny pozostały, którego wydobycie w okresie rozliczeniowym nie przekracza 2500 tys. m ³	tys. m ³	5,18
13	Gipsy	t	1,66
14	Gliny ogniotrwałe i ceramiczne	t	3,32
15	Gnejsy	t	1,05
16	Granity	t	1,05
17	Granodioryty	t	1,05
18	Hornfelsy	t	0,86
19	Kamienie szlachetne, półszlachetne i ozdobne	kg	9,47
20	Kaoliny	t	2,98
21	Kopaliny ilaste pozostałe	m	2,19
22	Kreda jeziorna	t	0,21
23	Kreda piszcząca	t	0,69
24	Kwarc	t	1,82
25	Kwarcyty	t	0,92
26	Łupki	t	1,24

27	Magnezyty	t	4,73
28	Margle	t	0,68
29	Marmury	t	3,57
30	Melafiry	t	1,06
31	Metan z węgla kamiennego	tys. m ³	0,00
32	Opoki	t	0,64
33	Piaski i żwiry	t	0,51
34	Piaskowce	t	0,74
35	Porfiry	t	0,74
36	Ropa naftowa, której wydobycie w okresie rozliczeniowym przekracza 1000 t	t	50,00
36a	Ropa naftowa, której wydobycie w okresie rozliczeniowym nie przekracza 1000 t	t	36,84
37	Rudy cynkowo-olowiowe	t	1,12
38	Rudy miedzi	t	3,10
39	Rudy złota	g Au (w rudzie)	0,39
40	Rudy uranu	kg U (w rudzie)	8,35
41	Serpentynity	t	0,74
42	Siarka rodzima	t	1,43
43	Sjenity	t	0,86
44	Skalenie	t	2,42
45	Skąły diatomitowe	t	5,94
46	Solanki	m	1,97
47	Sole	t	1,48
48	Szarogłazy	t	0,86
49	torfy	m	1,13
50	torfy lecznicze (borowiny)	m	1,13
51	trawertyny	t	0,68
52	Tufy	t	0,74
53	Wapienie	t	0,68
54	Węgiel brunatny	t	1,66
55	Węgiel kamienny	t	2,13
56	Wody lecznicze	m	1,32
57	Wody termalne	m	0,00
58	Zieleńce	t	0,86
59	Ziemia krzemionkowa	t	5,94
60	Zlepieńce	t	3,57
61	Inne kopaliny	t	3,57

W ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wprowadza się następujące zmiany:

W art. 10 ust 1 dodaje się pkt 12a i w ust 2 zmienia się treść pkt 12:

Art. 10. [Elementy uwzględniane i określone w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy]

1. W studium uwzględnia się uwarunkowania wynikające w szczególności z:

- 1) dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu;
- 2) stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony;
- 3) ¹⁶ stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego;
- 4) stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- 4a) ¹⁷ rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym lub określenia przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych;
- 5) warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia;
- 6) zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia;
- 7) ¹⁸ potrzeb i możliwości rozwoju gminy, uwzględniających w szczególności:
  - a) analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne,
  - b) prognozy demograficzne, w tym uwzględniające, tam gdzie to uzasadnione, migracje w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodka wojewódzkiego,
  - c) możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy,
  - d) bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę;
- 8) stanu prawnego gruntów;
- 9) występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych;
- 10) występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych;
- 11) występowania udokumentowanych złóż kopalin, zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla;
- 12) występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych;
- 12a) występowania ustanowionych w zleżu kopalin filarów ochronnych dla obiektów i obszarów.

Komentarz:

Treść porządkująca – usuwana, a zakres studium o niezbędny element planistyczny.

- 13) stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami;
- 14) zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych;

15) wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej.

2. W studium określa się w szczególności:

1) ¹⁹ uwzględniające bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę, o którym mowa w ust. 1 pkt 7 lit. d:

a) kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w tym wynikające z audytu krajobrazowego,

b) kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny przeznaczone pod zabudowę oraz tereny wyłączone spod zabudowy;

2) ²⁰ (uchylony);

3) ²¹ obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego i uzdrowisk;

4) obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;

5) kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;

6) obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym;

7) obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust. 1;

8) ²² obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary przestrzeni publicznej;

9) obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne;

10) kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej;

11) obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych;

12) obiekty lub obszary szczególne, dla ochrony których powinno się wyznaczyć filar ochronny, złoże kopaliny wyznaczyć filar ochronny;

Komentarz:

Brak jest podstawy do wyznaczenia przez gminę w studium filaru ochronnego.

Filar określa się w dokumentacji do wycofanej eksploatacji złoża. Gmina może o taki filar wnioskować.

13) obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. Nr 41, poz. 412, z późn. zm.);

14) ²³ obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji;

14a) ²⁴ obszary zdegradowane;

15) granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych;

16) obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie.

2a. Jeżeli na obszarze gminy przewiduje się wyznaczenie obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu; w studium ustala się ich rozmieszczenie.

3. Obowiązek przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w przypadku, o którym mowa w ust. 2 pkt 8, powstaje po upływie 3 miesięcy od dnia ustanowienia tego obowiązku.

3a. ²⁵ Jeżeli na terenie gminy przewiduje się lokalizację obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m², w studium określa się obszary, na których mogą być one sytuowane.

3b. ²⁶ Lokalizacja obiektów, o których mowa w ust. 3a, może nastąpić wyłącznie na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

4. Minister właściwy do spraw budownictwa, lokalnego planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa określi, w drodze rozporządzenia, wymagany zakres projektu studium w części tekstowej i graficznej, uwzględniając w szczególności wymogi dotyczące materiałów planistycznych, skali opracowań kartograficznych, stosowanych oznaczeń, nazewnictwa, standardów oraz sposobu dokumentowania prac planistycznych.

5. ²⁷ Dokonując bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę, kolejno:

1) formułuje się, na podstawie analiz ekonomicznych, środowiskowych, społecznych, prognoz demograficznych oraz możliwości finansowych gminy, o których mowa w ust. 1 pkt 7 lit. a-c, maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę, wyrażone w ilości powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy;

2) szacuje się chłonność, położonych na terenie gminy, obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych, rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy;

3) szacuje się chłonność, położonych na terenie gminy, obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, innych niż wymienione w pkt 2, rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy;

4) porównuje się maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę, o którym mowa w pkt 1, oraz sumę powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy, o której mowa w pkt 2 i 3, a następnie, gdy maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę, o którym mowa w pkt 1:

a) nie przekracza sumy powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy - nie przewiduje się lokalizacji nowej zabudowy poza obszarami, o których mowa w pkt 2 i 3,

b) przekracza sumę powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy - bilans terenów pod zabudowę uzupełnia się o różnicę tych wielkości wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy, i przewidywane lokalizację nowej zabudowy poza obszarami, o których mowa w pkt 2 i 3, maksymalnie w ilości wynikającej z uzupełnionego bilansu;

5) określa się:

- a) możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy,
- b) potrzeby inwestycyjne gminy wynikające z konieczności realizacji zadań własnych, związane z lokalizacją nowej zabudowy na obszarach, o których mowa w pkt 2 i 3, oraz w przypadku, o którym mowa w pkt 4 lit. a, poza tymi obszarami;

6) w przypadku gdy potrzeby inwestycyjne, o których mowa w pkt 5 lit. b, przekraczają możliwości finansowania, o których mowa w pkt 5 lit. a, dokonuje się zmian w celu dostosowania zapotrzebowania na nową zabudowę do możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej oraz społecznej.

6.²⁸ Działania, o których mowa w ust. 5, mogą wymagać powtórzenia, na zasadzie analizy wariantów lub realizacji procesu iteracyjnego, oraz powtórzenia wszystkich lub części z nich, także w połączeniu z innymi czynnościami przeprowadzanymi w ramach prac nad projektem studium.

7.²⁹ Określając zapotrzebowanie na nową zabudowę, o którym mowa w ust. 5 pkt 1, bierze się pod uwagę:

- 1) perspektywę nie dłuższą niż 30 lat;
- 2) niepewność procesów rozwojowych wyrażającą się możliwością zwiększenia zapotrzebowania w stosunku do wyników analiz nie więcej niż o 30%.

W art. 11 ust 6 dodaje się treść w pkt f:

Art. 11. [Procedura planistyczna]

Wójt, burmistrz albo prezydent miasta, po podjęciu przez radę gminy uchwały o przystąpieniu do sporządzania studium, kolejno:

- 1) ogłasza w prasie miejscowej oraz przez obwieszczenie, a także w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości, o podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzenia studium, określając formę, miejsce i termin składania wniosków dotyczących studium, nie krótszy jednak niż 21 dni od dnia ogłoszenia;
- 2) zawiadamia na piśmie o podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzania studium instytucje i organy właściwe do uzgadniania i opinowania projektu studium;
- 3) (uchylony)
- 4)³⁰ sporządza projekt studium rozpatrując wnioski, o których mowa w pkt 1, uwzględniając ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa oraz ramowego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego związku metropolitalnego; w przypadku braku planu zagospodarowania przestrzennego województwa lub niewprowadzenia do planu zagospodarowania przestrzennego województwa zadań rządowych, uwzględnia ustalenia programów, o których mowa w art. 48 ust. 1;
- 5) uzyskuje od gminnej lub innej właściwej, w rozumieniu art. 8, komisji urbanistyczno-architektonicznej opinię o projekcie studium;

6) ³¹ występuje o uzgodnienie projektu studium z zarządem województwa w zakresie jego zgodności z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa, z zarządem związku metropolitalnego w zakresie jego zgodności z ramowym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego związku metropolitalnego i z wojewodą w zakresie jego zgodności z ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust. 1, oraz występuje o opinie dotyczące rozwiązań przyjętych w projekcie studium do:

- a) starosty powiatowego,
- b) gmin sąsiednich,
- c) właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków,
- d) właściwych organów wojskowych, ochrony granic oraz bezpieczeństwa państwa,
- e) dyrektora właściwego urzędu morskiego w zakresie zagospodarowania pasa technicznego, pasa ochronnego oraz morskich portów i przystani,
- f) właściwego organu nadzoru górniczego w zakresie zagospodarowania terenów górniczych i zagospodarowania terenów udokumentowanych złóż kopalin udokumentowanych zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla i obszarów ochronnych wód podziemnych,

Komentarz:

Zapis poszerza uprawnienia organu celem realizacji ustawowej i konstytucyjnej ochrony złóż kopalin.

Alternatywny – mocniejszy zapis to: wprowadzenie wymogu uzgodnienia studium w powyższym zakresie, z tym że byłby to wyłom w systemie sporządzania studium, które w istocie jest tylko opiniowane niewiążące z ewentualnie negatywnym skutkiem dla gminy w momencie przysięgłego nieuzgodnienia przez organ projektu planu sporządzanego zgodnie ze studium.

- g) właściwego organu administracji geologicznej,
- h) ministra właściwego do spraw zdrowia w zakresie zagospodarowania obszarów ochrony uzdrowiskowej,
- i) dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej w zakresie zagospodarowania obszarów szczególnego zagrożenia powodzią,
- j) regionalnego dyrektora ochrony środowiska,
- k) (uchylona)
- l) właściwego organu Państwowej Straży Pożarnej i wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska w zakresie:
  - lokalizacji nowych zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii,
  - zmian, o których mowa w art. 250 ust. 5 i 7 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska, w istniejących zakładach o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii,
  - nowych inwestycji oraz rozmieszczenia obszarów przestrzeni publicznej i terenów zabudowy mieszkaniowej w sąsiedztwie zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii, w przypadku gdy te inwestycje, obszary lub tereny zwiększają ryzyko lub skutki poważnych awarii,
- m) właściwego państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego;

7) (uchylony)

8) (uchylony)

9) wprowadza zmiany wynikające z uzyskanych opinii i dokonanych uzgodnień;

10) ogłasza w sposób określony w pkt 1, o wyłożeniu projektu studium do publicznego wglądu na okres co najmniej 7 dni przed dniem wyłożenia i wyklada ten projekt do publicznego wglądu oraz publikuje na stronach internetowych urzędu gminy na okres co najmniej 21 dni oraz organizuje w tym czasie dyskusję publiczną nad przyjętymi w tym projekcie studium rozwiązaniami;

11) wyznacza w ogłoszeniu, o którym mowa w pkt 10, termin, w którym osoby prawne i fizyczne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej mogą wnosić uwagi dotyczące projektu studium, nie krótszy niż 21 dni od dnia zakończenia okresu wyłożenia studium;

12) przedstawia radzie gminy do uchwalenia projekt studium wraz z listą nieuwzględnionych uwag, o których mowa w pkt 11.

W art. 12 zmienia się treść w zakresie ust 3 i dodaje się nowe ustępy: 3a, 3b, 3c, 3d, 3e, 3f, 3g, 3h:

Art. 12. [Uchwalenie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy]

1. Studium uchwała rada gminy, rozstrzygając jednocześnie o sposobie rozpatrzenia uwag, o których mowa w art. 11 pkt 12. Tekst i rysunek studium oraz rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag stanowią załączniki do uchwały o uchwaleniu studium.

2. Wójt, burmistrz albo prezydent miasta przedstawia wojewodzie uchwałę o uchwaleniu studium wraz z załącznikami, o których mowa w ust. 1, oraz dokumentacją prac planistycznych w celu oceny ich zgodności z przepisami prawnymi.

3. Rada gminy uchwała lub zmienia studium celem określenia w nim obowiązkowo zadań publicznych, w tych obszarów planów sporządzanych obowiązkowo, a szczególnie obszarów rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym, wojewódzkim, metropolitalnym ujętych w koncepcji zagospodarowania przestrzennego województwa lub w programach o których mowa w art. 48 ust 1 lub w ramowym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego związku metropolitalnego oraz obszarów udokumentowanych złóż kopalin i innych obszarów wymaganych przez przepisy odrębne.

33g. ³² Jeżeli rada gminy nie uchwaliła w ciągu roku studium lub obowiązkowej zmiany studium lub; nie przystąpiła do jego obowiązkowej zmiany lub sporządzenia w terminie 3 miesięcy od powstania takiego obowiązku wojewoda może przejąć kompetencje organów gminy i sporządzić zgodnie z ustawą studium albo jego zmianę dla zadania, którego dotyczy zaniechanie gminy w zakresie koniecznym dla realizacji zadania publicznego, o którym mowa w ust 3 i wydaje w tej sprawie zarządzenie zastępcze. O przejęciu obowiązku o którym mowa w ust 3 mowa wojewoda zawiadamia organ gminy.

Przyjęte w tym trybie studium wywołuje skutki prawne jak studium uchwalone przez gminę, albo, uchwalając studium, nie określiła w nim obszarów rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym, wojewódzkim i metropolitalnym, ujętych w planie zagospodarowania przestrzennego województwa, w programach, o których mowa w art. 48 ust. 1 lub w ramowym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego związku metropolitalnego, wojewoda, po podjęciu czynności zmierzających do uzgodnienia terminu realizacji tych inwestycji i warunków wprowadzenia tych inwestycji do studium, wzywa radę gminy do uchwalenia studium lub jego zmiany w wyznaczonym terminie. Po

bezskutecznym upływie tego terminu wojewoda sporządza miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego albo jego zmianę dla obszaru, którego dotyczy zmniejszenie gminy, w zakresie koniecznym dla możliwości realizacji inwestycji celu publicznego oraz wydaje w tej sprawie zarządzenie zastępcze. Przyjęty w tym trybie plan wywołuje skutek prawny także jak miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

3b. O powstaniu obowiązku, o którym mowa gminę zawiadamia wojewoda na wniosek uprawnionego podmiotu do realizacji zadania publicznego, o którym mowa w ust 3, a dzień zawiadomienia uznaje się za dzień powstania tego obowiązku w rozumieniu niniejszej ustawy.

3c. Wojewoda może odstąpić od zastępczego sporządzenia lub zmiany studium, jeśli uzna że gmina rokuje wykonaniem swojego obowiązku, a opóźnienie nastąpiło z ważnych i uzasadnionych przyczyn niezależnych od gminy.

3d. W przypadku, gdy gmina nie rokuje wykonaniem zadań publicznych w zakresie zmian studium, w tym uniemożliwia współpracę w tym zakresie, wojewoda może wprowadzić zarząd komisaryczny po uprzednim wezwaniu gminy do działań naprawczych.

3e. Zmiana lub uchwalenie studium w zakresie o którym mowa w ust 3 nie wymaga analiz, o których mowa w art. 10 ust 1 pkt 7 oraz ust 5, 6, 7.

3f. Wojewoda podejmuje czynności zmierzające do uzgodnienia między gminą, a stroną wnioskującą, o zmianę lub uchwalenie studium, która będzie realizować zadania, w tym cele publiczne o których wyżej mowa lub będzie za ich realizację odpowiadać, warunków uchwalenia lub zmiany studium celem realizacji zadań o których wyżej mowa w części dotyczącej zakresu zmian studium i terminów jego sporządzenia i pokrycia kosztów zmian studium w tym skutków finansowych sporządzenia lub zmiany studium.

3g. Jeśli w terminie 2 miesięcy nie dojdzie między zainteresowanymi stronami, w tym wnioskodawcą do uzgodnienia o którym wyżej mowa wojewoda może wezwać gminę do obowiązkowego sporządzenia lub zmiany studium lub zwolnić gminę z tego obowiązku lub przedłużyć termin uzgodnień.

3h. W przypadku, o którym mowa w ust 3f gminie służy droga sądowa w egzekucji kosztów zmian studium.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 34, koszty zmian, lub sporządzenia planu studium ponosi w całości gmina, której obszaru dotyczy zarządzenie zastępcze.

Komentarz:

Zesół zmian porządkuje system sporządzania mpzp, których sporządzenie jest obowiązkowe.

W art. 13 zmienia się treść ust 2 oraz dodaje nowe ustępy 3 i 4:

Art. 13. [Koszty sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy]

1. Koszty sporządzenia studium obciążają budżet gminy.

2.³⁹ Koszty sporządzenia lub zmiany studium wynikające z rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym lub metropolitalnym obciążają odpowiednio budżet państwa, budżet województwa, budżet związku metropolitalnego albo budżet powiatu oraz inwestora uprawnionego do realizacji celu publicznego.

3. Przez koszty sporządzenia lub zmiany studium rozumie się środki finansowe wydatkowane na jego sporządzenie lub zmianę przez gminę z uwzględnieniem kosztów własnych oraz skutków finansowych będących skutkiem sporządzenia studium lub jego zmiany.

4. W przypadku braku porozumienia, o którym mowa w art. 12 ust. 3f gmina może dochodzić roszczeń zwrotu kosztów w trybie sądowym.

Komentarz:

Wprowadzenie nowej treści jest rozwinięciem – doprecyzowaniem treści ust. 3 z uwagi na jego niejasność.

W art. 14 dodaje się ust. 7a, 7b, 7c, 7d, 7e, 7f, 7g, 7h

Art. 14. [Uchwała o przystąpieniu do sporządzenia planu miejscowego]

1. W celu ustalenia przeznaczenia terenów, w tym dla inwestycji celu publicznego, oraz określenia sposobów ich zagospodarowania i zabudowy rada gminy podejmuje uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, zwanego dalej "planem miejscowym", z zastrzeżeniem ust. 6.

2. Integralną częścią uchwały, o której mowa w ust. 1, jest załącznik graficzny przedstawiający granice obszaru objętego projektem planu.

3. Plan miejscowy, w wyniku którego następuje zmiana przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, sporządza się dla całego obszaru wyznaczonego w studium.

4. Uchwałę, o której mowa w ust. 1, rada gminy podejmuje z własnej inicjatywy lub na wniosek wójta, burmistrza albo prezydenta miasta.

5. Przed podjęciem uchwały, o której mowa w ust. 1, wójt, burmistrz albo prezydent miasta wykonuje analizy dotyczące zasadności przystąpienia do sporządzenia planu i stopnia zgodności przewidywanych rozwiązań z ustaleniami studium, przygotowuje materiały geodezyjne do opracowania planu oraz ustala niezbędny zakres prac planistycznych.

6. Planu miejscowego nie sporządza się dla terenów zamkniętych, z wyłączeniem terenów zamkniętych ustalanych przez ministra właściwego do spraw transportu.

7. Plan miejscowy sporządza się obowiązkowo, jeżeli wymagają tego przepisy odrębne.

7a. Jeżeli zachodzi potrzeba obowiązkowo uchwalenia lub zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, celem umożliwienia realizacji zadań publicznych, w tym inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym, wojewódzkim, metropolitalnym ujętych w koncepcji zagospodarowania przestrzennego województwa oraz w programach, o których mowa w art. 48 ust. 1 lub w ramowym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego związku metropolitalnego lub jeśli tego wymagają przenisły odrębne wojewoda podejmuje czynności zmierzające do uzgodnienia między gminą a stroną, która wnioskuje o zmianę lub będzie realizować zadania, o których wyżej mowa lub będzie za realizację tego zadania odpowiedzialna, warunków uchwalenia lub zmiany planu dotyczących zakresu zmian planu, a w szczególności terminów jego sporządzenia, pokrycia kosztów zmian, w tym skutków finansowych porzucenia lub zmiany planu.

7b. O powstaniu obowiązku sporządzenia lub zmiany planu wojewoda na wniosek uprawnionego podmiotu do realizacji zdania publicznego zawiadamia organy opinii niezwłocznie, a dzień zawiadomienia uznaje się za dzień powstania tego obowiązku w rozumieniu niniejszej ustawy.

7c. Jeśli w terminie 2 miesięcy nie dojdzie między stronami zainteresowanymi, w tym wnioskodawcą do uzgodnienia, o którym mowa w ust 7a wojewoda może wezwać gminę do obowiązku sporządzenia lub zmiany planu miejscowego lub odstąpić od tego obowiązku lub przedłużyć termin uzgodnień.

7d. Zasady, o których mowa w ust 7a stosuje się odpowiednio przy wprowadzaniu do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, sporządzonego z inicjatywą gminy, ustaleń planu zagospodarowania województwa i innych zadań, w tym celów publicznych.

7e. Jeżeli w terminie dwóch lat od dnia powstania obowiązku, o którym mowa rada gminy nie uchwaliła planu miejscowego lub zmiany planu, który należało sporządzić obowiązkowo oraz nie przystąpiła do sporządzenia lub zmiany tego planu w terminie 3 miesięcy od powstania tego obowiązku z uwzględnieniem terminów na zmianę studium, jeśli zmiana lub uchwalenie planu wymaga zmian studium, wojewoda przejmując kompetencje organów gminy i sporządza zgodnie z ustawą plan miejscowy albo jego zmianę dla obszaru którego dotyczy zaniechanie gminy, w zakresie niezbędnym i koniecznym dla możliwości realizacji celu wymagającego obligatoryjnego sporządzenia planu i wydaje w tej sprawie zarządzenie zastępcze.

Przyjety w tym trybie plan wywołuje skutki prawne takie jak plan miejscowy uchwalony przez gminę.

7f. Wojewoda może odstąpić od zastępczego sporządzenia lub zmiany planu, jeśli uzna że gmina rokuje wykonanie swojego obowiązku, a opóźnienie nastąpiło z ważnych i uzasadnionych przyczyn niezależnych od gminy.

7g. W przypadku, gdy gmina nie rokuje wykonania zadań publicznych w zakresie uchwalenia zmiany planu lub uniemożliwia współpracę w tym zakresie, wojewoda może wprowadzić zarząd komisaryczny po urzędнім wezwaniu gminy do działań naprawczych.

7h. Koszty sporządzenia lub zmiany planu przez wojewodę ponoszą podmioty, o których mowa w art. 21.

Komentarz:

Proponowana zmiana ustawy jest w istocie doprecyzowaniem dotychczasowych dalece niejasnych przepisów dotyczących sporządzania planów miejscowych o charakterze obowiązkowym.

8. Plan miejscowy jest aktem prawa miejscowego.

W art. 17 dodaje się treść w ust 6:

Art. 17. [Procedura planistyczna]

Wójt, burmistrz albo prezydent miasta po podjęciu przez radę gminy uchwały o przystąpieniu do sporządzania planu miejscowego kolejno:

- 1) ogłasza w prasie miejscowej oraz przez obwieszczenie, a także w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości, o podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzania planu, określając formę, miejsce i termin składania wniosków do planu, nie krótszy niż 21 dni od dnia ogłoszenia;
- 2) zawiadamia, na piśmie, o podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzania planu instytucje i organy właściwe do uzgadniania i opiniowania planu;
- 3) (uchylony)

- 4) sporządza projekt planu miejscowego rozpatrując wnioski, o których mowa w pkt 1, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko;
- 5) sporządza prognozę skutków finansowych uchwalenia planu miejscowego, z uwzględnieniem art. 36;
- 6) występuje o:
  - a) opinie o projekcie planu do:
    - gminnej lub innej właściwej, w rozumieniu art. 8, komisji urbanistyczno-architektonicznej,
    - wójtów, burmistrzów gmin albo prezydentów miast, graniczących z obszarem objętym planem, w zakresie rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym,
    - regionalnego dyrektora ochrony środowiska,
    - właściwych organów administracji geologicznej w zakresie udokumentowanych złóż kopalin i wód podziemnych,
    - (uchylone)
    - właściwego organu Państwowej Straży Pożarnej i wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska w zakresie lokalizacji nowych zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii, zmian, o których mowa w art. 250 ust. 5 i 7 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska, w istniejących zakładach o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii i nowych inwestycji oraz rozmieszczenia obszarów przestrzeni publicznej i terenów zabudowy mieszkaniowej w sąsiedztwie zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii, w przypadku gdy te inwestycje, obszary lub tereny zwiększają ryzyko lub skutki poważnych awarii,
    - właściwego państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego,
    - ⁴² starosty, jako właściwego organu ochrony środowiska w zakresie terenów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych,
    - ⁴³ operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego w zakresie sposobu zagospodarowania gruntów leżących w odległości nie większej niż 40 metrów od osi istniejącej linii elektroenergetycznej najwyższych napięć, w przypadku gdy górne napięcie tej linii elektroenergetycznej jest równe co najmniej 220 kV, oraz
  - b) uzgodnienie projektu planu z:
    - wojewodą, zarządem województwa, zarządem powiatu w zakresie odpowiednich zadań rządowych i samorządowych,
    - organami właściwymi do uzgadniania projektu planu na podstawie przepisów odrębnych,
    - właściwym zarządcą drogi, jeżeli sposób zagospodarowania gruntów przyległych do pasa drogowego lub zmiana tego sposobu mogą mieć wpływ na ruch drogowy lub samą drogę,
    - właściwymi organami wojskowymi, ochrony granic oraz bezpieczeństwa państwa,
    - dyrektorem właściwego urzędu morskiego w zakresie zagospodarowania pasa technicznego, pasa ochronnego oraz molaich portów i przystani,
    - właściwym organem nadzoru górniczego w zakresie zagospodarowania terenów górniczych i udokumentowanych złóż kopalin (szczególnie SP) i wód podziemnych, w szczególności o charakterze strategicznym określonych w koncepcji zagospodarowania kraju oraz udokumentowane kompleksy podziemne, składowania dwutlenku węgla i obszarów ochronnych wód podziemnych,

Komentarz:

Wprowadzona zmiana ma realizować zadania ustawowej i konstytucyjnej ochrony złóż kopalni w mpzp.

- ministrem właściwym do spraw zdrowia w zakresie zagospodarowania obszarów ochrony uzdrowiskowej,
  - " właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków w zakresie kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu,
  - " zarządem województwa w zakresie uwzględnienia wyników audytu krajobrazowego, o którym mowa w art. 38a, oraz
- c) zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, jeżeli wymagają tego przepisy odrębne;

7) (uchylony)

8) (uchylony)

9) wprowadza zmiany wynikające z uzyskanych opinii i dokonanych uzgodnień oraz ogłasza, w sposób określony w pkt 1, o wyłożeniu projektu planu do publicznego wglądu na co najmniej 7 dni przed dniem wyłożenia i wyklada ten projekt wraz z prognozą oddziaływania na środowisko do publicznego wglądu na okres co najmniej 21 dni oraz organizuje w tym czasie dyskusję publiczną nad przyjętymi w projekcie planu rozwiązaniami;

10) (uchylony)

11) wyznacza w ogłoszeniu, o którym mowa w pkt 9, termin, w którym osoby fizyczne i prawne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej mogą wnosić uwagi dotyczące projektu planu, nie krótszy niż 14 dni od dnia zakończenia okresu wyłożenia projektu planu;

12) rozpatruje uwagi, o których mowa w pkt 11, w terminie nie dłuższym niż 21 dni od dnia upływu terminu ich składania;

13) wprowadza zmiany do projektu planu miejscowego wynikające z rozpatrzenia uwag, o których mowa w pkt 11, a następnie w niezbędnym zakresie ponawia uzgodnienia;

14) przedstawi radzie gminy projekt planu miejscowego wraz z listą nieuwzględnionych uwag, o których mowa w pkt 11.

W art. 21 dodaje si. ust 3:

Art. 21. [Koszty sporządzenia planu miejscowego]

1. Koszty sporządzenia planu miejscowego obciążają budżet gminy, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Koszty sporządzenia planu miejscowego obciążają:

- 1) budżet państwa - jeżeli jest on w całości lub w części bezpośrednią konsekwencją zamiaru realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym;
- 2) budżet województwa - jeżeli jest on w całości lub w części bezpośrednią konsekwencją zamiaru realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu wojewódzkim;
- 3) budżet powiatu - jeżeli jest on w całości lub w części bezpośrednią konsekwencją zamiaru realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu powiatowym;
- 4) inwestora realizującego inwestycję celu publicznego - w części, w jakiej jest on bezpośrednią konsekwencją zamiaru realizacji tej inwestycji.

3. Przez koszty sporządzenia lub zmiany planu miejscowego rozumie się środki finansowe wydatkowane na jego sporządzenie lub zmianę przez gminę z uwzględnieniem kosztów własnych oraz skutków finansowych będących wynikiem sporządzenia planu, w tym wwnikających z art. 36 i 37.

Komentarz:

Treść ma charakter porządkujący i uzupełniający zakres skutków finansowych planu.

W art. 30 dodaje się ust 1a:

Art. 30. [Wypisy i wyrysy z aktów planistycznych]

1. Każdy ma prawo wglądu do studium lub planu miejscowego oraz otrzymania z nich wypisów i wyrysów.

2)1a. Wraz z wypisem i wyrysem z planu miejscowego lub studium dla nieruchomości gmina zobowiązana jest przekazać informacje o zlokalizowaniu danej nieruchomości na obszarze lub terenie górniczym oraz w obszarze udokumentowanego złoża kopalin, udokumentowane o kompleksu podziemnego składowania dwutlenku węgla projektowanej strefie ochronnej ujęć wód, obszarów ochronnych wód podziemnych, udokumentowanych wód podziemnych, jeśli nie są one ujawnione w planie lub studium. (uchylony)

Komentarz:

Treść ma zapobiec ukrywaniu przed obywatelami informacji o udokumentowanych złożach kopalin, niewprowadzonych informacjinie do studium i muzu.

W art. 39 uzupełnia się treść ust 5

Art. 39. [Uchwała o przystąpieniu do sporządzania planu zagospodarowania przestrzennego województwa]

1. Sejmik województwa podejmuje uchwałę o przystąpieniu do sporządzania planu zagospodarowania przestrzennego województwa.

2. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa sporządza się dla obszaru w granicach administracyjnych województwa.

3. ^a W planie zagospodarowania przestrzennego województwa uwzględnia się ustalenia strategii rozwoju województwa oraz rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym, oraz określa się w szczególności:

- 1) podstawowe elementy sieci osadniczej województwa i ich powiązań komunikacyjnych oraz infrastrukturalnych, w tym kierunki powiązań transgranicznych;
- 2) system obszarów chronionych, w tym obszary ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego, ochrony uzdrowisk oraz dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- 3) rozmieszczenie inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym;
- 4) granice i zasady zagospodarowania obszarów funkcjonalnych o znaczeniu ponadregionalnym oraz, w zależności od potrzeb, granice i zasady zagospodarowania obszarów funkcjonalnych o znaczeniu regionalnym;
- 5) (uchylony)
- 6) obszary szczególnego zagrożenia powodzią;
- 7) granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych;

8) obszary występowania udokumentowanych złóż kopalin i udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla.

4. W planie zagospodarowania przestrzennego województwa uwzględnia się ustalenia koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, o której mowa w art. 47 ust. 1 pkt 1, oraz programy, o których mowa w art. 48 ust. 1.

5. W planie zagospodarowania przestrzennego województwa umieszcza się zadania, w tym te inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w ust. 3 pkt 3, które zostały ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Radę Ministrów, właściwego ministra lub sejmik województwa, zgodnie z ich właściwością, a ponadto można w nich umieszczać inwestycje celu publicznego na wniosek podmiotów upoważnionych/koncesjonowanych do realizacji ponadlokalnych celów publicznych istotnych dla rozwoju kraju.

Komentarz:

Wprowadzono ścieżkę wprowadzenia do systemu planistycznego przedsięwzięć prywatnych o charakterze publicznych koncesjonowanych.

6. Dla miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego uchwała się plan zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego jako część planu zagospodarowania przestrzennego województwa.

7. Plan zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego może obejmować również obszary leżące poza granicami miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego.

W art. 44 zmienia się treść ust 1 i 2

Art. 44. [Wprowadzenie ustaleń planu zagospodarowania przestrzennego województwa do planu miejscowego]

1. Ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa, a w szczególności ustalenia dla zadań i przedsięwzięć celu publicznego województwa samorządowego uwzględnia się przy sporządzaniu lub zmianie wprowadza się do planu miejscowego i studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz wprowadza się je obowiązkowo do pozostałych dokumentów planistycznych na wniosek marszałka po uzgodnieniu zakresu i terminu wprowadzenia zmian oraz warunków finansowych wynikających z kosztów skutków wprowadzonych zmian. Przepisy art. 12 i 14 stosuje się odpowiednio.

po uprzednim uzgodnieniu terminu realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym i warunków wprowadzenia ich do planu miejscowego.

Komentarz:

Zmiana dotyczy uporządkowania systemu planowania przestrzennego.

2. Uzgodnienia, o których mowa w ust. 1, przeprowadza marszałek województwa z wójtem, burmistrzem albo prezydentem miasta przy udziale wojewody.

3. Koszty wprowadzenia ustaleń planu zagospodarowania przestrzennego województwa do planu miejscowego oraz zwrotu wydatków na odszkodowania, o których mowa w art. 36, a także kwoty przeznaczone na pokrycie zwiększonych kosztów realizacji zadań gminnych są ustalane w umowie zawartej pomiędzy marszałkiem województwa a wójtem, burmistrzem albo prezydentem miasta. Przepisy art. 21 stosuje się odpowiednio.

4. Spory dotyczące spraw, o których mowa w ust. 1-3, rozstrzygają sądy powszechne.

W art. 50 ust 1 usuwa się zdanie drugie

Art. 50. [Zasady lokalizacji inwestycji celu publicznego]

1. Inwestycja celu publicznego jest lokalizowana na podstawie planu miejscowego, a w przypadku jego braku - w drodze decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. Warunek, o którym mowa w art. 61 ust. 1 pkt 4, stosuje się odpowiednio.

Komentarz: Warunek Art. 61 ust 1 pkt 4 stanowi, że dopuszcza się inwestycje celu publicznego na podstawie decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego jedynie na terenie, który nie wymaga uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolne i nieleśne albo jest objęty zgodą uzyskaną przy sporządzaniu planów miejscowych, które utraciły moc na podstawie art. 67 ustawy, o której mowa w art. 88 ust 1. Proponowana jest zmiana celem ułatwienia realizacji inwestycji celu publicznego na terenach objętych ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych (wykreślenie warunku zawartego w art. 61 ust. 1 pkt 4).

Powyzsza zmiana jest alternatywa w stosunku do propozycji zmiany ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych, o której mowa w dalszej części propozycji zmian ustawowych.

2. Nie wymagają wydania decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego roboty budowlane:

- 1) polegające na remoncie, montażu lub przebudowie, jeżeli nie powodują zmiany sposobu zagospodarowania terenu i użytkowania obiektu budowlanego oraz nie zmieniają jego formy architektonicznej, a także nie są zaliczone do przedsięwzięć wymagających przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, w rozumieniu przepisów o ochronie środowiska, albo
- 2) niewymagające pozwolenia na budowę.

2a. ¹ W przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, budowa sieci, o których mowa w art. 29 ust. 1 pkt 19a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2013 r. poz. 1409, z późn. zm.), wymaga uzyskania decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

2b. ² W przypadku gdy wniosek o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego dotyczy inwestycji, której lokalizacja, zgodnie z przepisami odrębnymi, może nastąpić wyłącznie w oparciu o ustalenie planu miejscowego, organ odmawia wszczęcia postępowania.

3. (uchylony)

4. Sporządzenie projektu decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego powierza się osobie, o której mowa w art. 5, albo osobie wpisanej na listę izby samorządu zawodowego architektów posiadającej uprawnienia budowlane do projektowania bez ograniczeń w specjalności architektonicznej albo uprawnienia budowlane do projektowania i kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń w specjalności architektonicznej.

W art. 53 dodaje się treść w ust 4 pkt 5

Art. 53. [Postępowanie w sprawie wydania decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego]

1. O wszczęciu postępowania w sprawie wydania decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz postanowieniach i decyzji kończącej postępowanie strony zawiadamia się w drodze obwieszczenia, a także w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości.

Inwestora oraz właścicieli i użytkowników wieczystych nieruchomości, na których będą lokalizowane inwestycje celu publicznego, zawiadamia się na piśmie.

2. W postępowaniu w sprawie wydania decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego przepisu art. 31 § 4 Kodeksu postępowania administracyjnego nie stosuje się.

2a. Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej może występować na prawach strony w postępowaniu w sprawie ustalenia lokalizacji inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej w rozumieniu ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami. Do Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego dotyczące prokuratora.

3. Właściwy organ w postępowaniu związanym z wydaniem decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego dokonuje analizy:

- 1) warunków i zasad zagospodarowania terenu oraz jego zabudowy, wynikających z przepisów odrębnych;
- 2) stanu faktycznego i prawnego terenu, na którym przewiduje się realizację inwestycji.

4. Decyzję, o których mowa w art. 51 ust. 1, wydaje się po uzgodnieniu z:

- 1) ministrem właściwym do spraw zdrowia - w odniesieniu do inwestycji lokalizowanych w miejscowościach uzdrowskich, zgodnie z odrębnymi przepisami;
- 2) wojewódzkim konserwatorem zabytków - w odniesieniu do obszarów i obiektów objętych formami ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2014 r. poz. 1446) oraz ujętych w gminnej ewidencji zabytków;
- 3) dyrektorem właściwego urzędu morskigo - w odniesieniu do obszarów pasa technicznego, pasa ochronnego oraz morskich portów i przystani;
- 4) właściwym organem nadzoru górniczego - w odniesieniu do terenów górnich;
- 5) właściwym miejscowo organem administracji geologicznej lub odpowiednio organem nadzoru górniczego - w odniesieniu do udokumentowanych złóż kopalin i wód podziemnych oraz obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych, a także udokumentowane o kompleksu podziemnego składowania dwutlenku węgla;

Komentarz:

Doprecyzowano przepis zgodnie z innymi przepisami szczególnymi, z których wynika wymóg uzgodnień.

5a) starostą, jako właściwym organem ochrony środowiska - w odniesieniu do terenów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych;

6) organami właściwymi w sprawach ochrony gruntów rolnych i leśnych oraz melioracji wodnych - w odniesieniu do gruntów wykorzystywanych na cele rolne i leśne w rozumieniu przepisów o gospodarce nieruchomościami;

7) dyrektorem parku narodowego - w odniesieniu do obszarów położonych w granicach parku i jego otuliny;

8) regionalnym dyrektorem ochrony środowiska - w odniesieniu do innych niż wymienione w pkt 7 obszarów objętych ochroną na podstawie przepisów o ochronie przyrody;

9) właściwym zarządcą drogi - w odniesieniu do obszarów przyległych do pasa drogowego;

10) wojewodą, marszałkiem województwa oraz starostą w zakresie zadań rządowych albo samorządowych, służących realizacji inwestycji celu publicznego, o których mowa w art. 48 - w odniesieniu do terenów, przeznaczonych na ten cel w planach miejscowych, które utraciły moc na podstawie art. 67 ustawy, o której mowa w art. 88 ust. 1;

10a) wojewodą, marszałkiem województwa oraz starostą w zakresie zadań rządowych albo samorządowych, służących realizacji inwestycji celu publicznego, o których mowa w art. 39 ust. 3 pkt 3 - w odniesieniu do terenów, przeznaczonych na ten cel w planach miejscowych, które utraciły moc na podstawie art. 67 ustawy, o której mowa w art. 88 ust. 1;

11) dyrektorem regionalnego zarządu gospodarki wodnej - w odniesieniu do:

- a) przedsięwzięć wymagających uzyskania pozwolenia wodnoprawnego, do wydania którego organem właściwym jest marszałek województwa lub dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej,
- b) obszarów, o których mowa w art. 88d ust. 2 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. - Prawo wodne (Dz. U. z 2012 r. poz. 145, z późn. zm.), w zakresie warunków zabudowy i zagospodarowania terenu;

12) ²⁾ właściwym organem Państwowej Straży Pożarnej i wojewódzkim inspektorem ochrony środowiska - w odniesieniu do:

- a) lokalizacji zakładów nowych w rozumieniu art. 243a pkt 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska,
- b) zmian, o których mowa w art. 250 ust. 5 i 7 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska, w istniejących zakładach o zwiększonym ryzyku lub zakładach o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej,
- c) nowych inwestycji w sąsiedztwie zakładów o zwiększonym ryzyku lub zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej w przypadku, gdy te inwestycje zwiększają ryzyko lub skutki poważnych awarii.

5. Uzgodnień, o których mowa w ust. 4, dokonuje się w trybie art. 106 Kodeksu postępowania administracyjnego, z tym że zażalenie przysługuje wyłącznie inwestorowi. W przypadku niezajęcia stanowiska przez organ uzgadniający w terminie 2 tygodni od dnia doręczenia wystąpienia o uzgodnienie - uzgodnienie uważa się za dokonane.

5a. W przypadku odmowy uzgodnienia decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego przez organy, o których mowa w ust. 4 pkt 10, z uwagi na zamiar realizacji na objętym wnioskiem terenie zadań rządowych albo samorządowych, służących realizacji inwestycji celu publicznego, o których mowa w art. 39 ust. 3 pkt 3 i art. 48, postępowanie administracyjne w sprawie ustalenia lokalizacji inwestycji celu publicznego zawieszają się na czas nie dłuższy niż 9 miesięcy od dnia złożenia wniosku. Jeżeli w okresie zawieszenia postępowania administracyjnego nie uchwalono miejscowego planu albo nie ustalono lokalizacji inwestycji celu publicznego, związanej z tymi zadaniami, decyzję wydaje się pomimo braku tego uzgodnienia.

5b. Przepisu, o którym mowa w ust. 4 pkt 8, nie stosuje się do inwestycji, dla których przeprowadzono ocenę oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235, z późn. zm.), w trakcie której uzgodniono realizację przedsięwzięcia z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska.

5c. Niewyrażenie stanowiska w terminie 21 dni od dnia otrzymania projektu decyzji, o której mowa w art. 51 ust. 1, przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska uznaje się za uzgodnienie decyzji.

6. Odwołanie od decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji powinno zawierać zarzuty odnoszące się do decyzji, określać istotę i zakres żądania będącego przedmiotem odwołania oraz wskazywać dowody uzasadniające to żądanie.

7. Nie stwierdza się nieważności decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, jeżeli od dnia jej doręczenia lub ogłoszenia upłynęło 12 miesięcy. Art. 158 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego stosuje się odpowiednio.

8. Nie uchyla się decyzji o ustaleniu lokalizacji celu publicznego w przypadku wznowienia postępowania na podstawie art. 145 § 1 pkt 4 Kodeksu postępowania administracyjnego, jeżeli upłynęło 12 miesięcy od dnia jej doręczenia lub ogłoszenia.

W ustawie z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych wprowadza się następujące zmiany:

W art. 29 zmienia się treść ust 5 i dodaje ust 6 i 7.

Art. 29. [Zezwolenie zarządcy drogi na lokalizację zjazdu lub przebudowę zjazdu]

1. Budowa lub przebudowa zjazdu należy do właściciela lub użytkownika nieruchomości przyległych do drogi, po uzyskaniu, w drodze decyzji administracyjnej, zezwolenia zarządcy drogi na lokalizację zjazdu lub przebudowę zjazdu, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. W przypadku budowy lub przebudowy drogi budowa lub przebudowa zjazdów dotychczas istniejących należy do zarządcy drogi.

3. Zezwolenie na lokalizację zjazdu, o którym mowa w ust. 1, wydaje się na czas nieokreślony, z zastrzeżeniem ust. 5. W zezwoleniu na lokalizację zjazdu określa się miejsce lokalizacji zjazdu i jego parametry techniczne, a w zezwoleniu na przebudowę zjazdu - jego parametry techniczne, a także zamieszcza się, w przypadku obu zezwoleń, pouczenie o obowiązku:

1) uzyskania przed rozpoczęciem prac budowlanych pozwolenia na budowę, a w przypadku przebudowy zjazdu dokonania zgłoszenia budowy albo wykonania robót budowlanych oraz uzyskania zezwolenia zarządcy drogi na prowadzenie robót w pasie drogowym;

2) uzgodnienia z zarządcą drogi, przed uzyskaniem pozwolenia na budowę, projektu budowlanego zjazdu.

4. Ze względu na wymogi wynikające z warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne, zarządca drogi może odmówić wydania zezwolenia na lokalizację zjazdu lub jego przebudowę albo wydać zezwolenie na lokalizację zjazdu na czas określony.

5. Decyzja o wydaniu zezwolenia na lokalizację zjazdu, o którym mowa w ust. 1, wygasa, jeżeli w ciągu 3 lat od jej wydania nie zostało w dane zezwolenie na roboty budowlane na jego realizację lub jeżeli w ciągu 3 lat od jej wydania zjazd nie został wybudowany. Za zgodą zarządcy drogi termin i lokalizacja zjazdu może być zmieniona w formie zmian decyzji na wniosek podmiotu, na który została wydana decyzja lub właściciela terenu, którego dotyczy wiąz.

6. Decyzja o wydaniu zezwolenia na lokalizację zjazdu o którym mowa w ust 1 może być przeniesiona za zgodą zarządcy drogi na wniosek zainteresowanych stron pod warunkiem że strona na którą będzie przeniesiona w danej decyzji przejmie wszelkie prawa i zobowiązania zawarte w decyzji (wynikające z decyzji).

Komentarz:

Dotychczas nie można było decyzji o lokalizacji zjazdu wygasić wcześniej niż termin w ustawie, ani przedłużyć, ani zmienić ani przenieść na innego inwestora.

7. Decyzja o wydaniu zezwolenia na lokalizację zjazdu o której mowa w ust 1 jest wyjątkiem do przepisu na cele budowlane w rozumieniu art. 33 ust 2 pkt 2 ustawy Prawo budowlane.

Komentarz:

Zapis porządkujący intencji ustawodawcy.

Alternatywnym rozwiązaniem kwestii zdefiniowania tytułu do gruntu na cele budowlane w rozumieniu art. 33 ust 2 pkt 2 ustawy prawo budowlane może być:

- odrębny przepis np. art. .... decyzje, o których mowa w art. 29 i 29 i ... są tytułem do gruntu w rozumieniu art. 33 ust 2 pkt 2 ustawy prawo budowlane stosownym do uzyskania pozwolenia na wykonanie robót budowlanych, z tym że przystąpienie do wykonania robót budowlanych wymaga uzyskania decyzji o której mowa w art. 40.

W art. 35 ust 4 zmienia się słowo „tymczasowe” na „czasowe”

Art. 35. [Plany rozwoju sieci drogowej. Pas terenu przeznaczony pod przyszłą budowę dróg]

1. Zarządca drogi sporządza i weryfikuje okresowo plany rozwoju sieci drogowej i przekazuje je, niezwłocznie po sporządzeniu, organom właściwym w sprawie sporządzania planu zagospodarowania przestrzennego.
2. W planach zagospodarowania przestrzennego województwa i miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego przewidziana jest pod przyszłą budowę dróg pas terenu o szerokości uwzględniającej ochronę użytkowników dróg i terenu przyległego przed wzajemnym niekorzystnym oddziaływaniem.
3. Zmianę zagospodarowania terenu przyległego do pasa drogowego, w szczególności polegającą na budowie obiektu budowlanego lub wykonaniu innych robót budowlanych, a także zmianę sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części, zarządca drogi uzgadnia w zakresie możliwości włączenia do drogi ruchu drogowego spowodowanego tą zmianą.
4. W pasie terenu, o którym mowa w ust. 2, mogą być wznoszone tylko tymczasowe-czasowe obiekty budowlane oraz urządzenia budowlane związane z obiektami budowlanymi. Ich usunięcie w wypadku budowy drogi następuje na koszt właściciela, bez odszkodowania.

Komentarz:

Treść porządkująca intencje ustawodawcy, bo jest różnica w pojęciu obiektu czasowego i tymczasowego.

5. Nieruchomości położone w pasie, o którym mowa w ust. 2, stanowiące własność Skarbu Państwa, przeznaczone pod przyszłą budowę drogi, nie mogą być zbyte bez zgody właściwego zarządcy drogi.

W art. 39 dodaje się ust 3e 3f 3g

Art. 39. [Ochrona pasa drogowego. Zezwolenie na umieszczenie w pasie drogowym urządzeń i infrastruktury. Kanał technologiczny w pasie drogowym]

1. Zabrania się dokonywania w pasie drogowym czynności, które mogłyby powodować niszczenie lub uszkodzenie drogi i jej urządzeń albo zmniejszenie jej trwałości oraz zagrażać bezpieczeństwu ruchu drogowego. W szczególności zabrania się:

- 1) lokalizacji obiektów budowlanych, umieszczania urządzeń, przedmiotów i materiałów niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego;
- 2) włóczenia po drogach oraz porzucania na nich przedmiotów lub używania pojazdów niszczących nawierzchnię drogi;
- 3) poruszania się po drogach pojazdów nienormatywnych bez wymaganego zezwolenia lub w sposób niezgodny z przepisami ruchu drogowego;
- 4) samowolnego ustawiania, zmieniania i uszkadzania znaków drogowych i urządzeń ostrzegawczo-zabezpieczających;
- 5) ²⁰ umieszczania reklam:
  - a) imitujących znaki i sygnały drogowe oraz urządzenia bezpieczeństwa ruchu drogowego,
  - b) poza obszarem zabudowanym, z wyłączeniem parkingów i miejsc obsługi podróżnych;
- 6) umieszczania urządzeń zastępujących obowiązujące znaki drogowe;
- 7) niszczenia rowów, skarp, nasypów i wykopów oraz samowolnego rozkopywania drogi;
- 8) zaorywania lub zwałowania w inny sposób pasa drogowego;
- 9) odprowadzania wody i ścieków z urządzeń melioracyjnych, gospodarskich lub zakładowych do rowów przydrożnych lub na jezdnię drogi;
- 10) wypasania zwierząt gospodarskich;
- 11) rozniecania ognisk w pobliżu drogowych obiektów inżynierskich i przepraw promowych oraz przejeżdżania przez nie z otwartym ogniem;
- 12) usuwania, niszczenia i uszkadzania zadrzewień przydrożnych.

1a. Przepisu ust. 1 pkt 1 nie stosuje się do umieszczania, konserwacji, przebudowy i naprawy infrastruktury telekomunikacyjnej w rozumieniu ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. - Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. z 2014 r. poz. 243, 827 i 1198) oraz urządzeń służących do doprowadzania lub odprowadzania płynów, pary, gazu, energii elektrycznej oraz urządzeń związanych z ich eksploatacją, a także do innych czynności związanych z eksploatacją tej infrastruktury i urządzeń, jeżeli warunki techniczne i wymogi bezpieczeństwa na to pozwalają.

2. (uchylony).

3. ²¹ W szczególnie uzasadnionych przypadkach lokalizowanie w pasie drogowym obiektów budowlanych lub urządzeń niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego oraz reklam, może nastąpić wyłącznie za zezwoleniem właściwego zarządcy drogi, wydawanym w drodze decyzji administracyjnej - zezwolenie nie jest wymagane w przypadku zawarcia umowy, o której mowa w ust. 7 lub w art. 22 ust. 2, 2a lub 2c. Jednakże właściwy zarządca drogi:

- 1) może odmówić wydania zezwolenia na umieszczenie w pasie drogowym urządzeń i infrastruktury, o których mowa w ust. 1a, wyłącznie, jeżeli ich umieszczenie spowodowałoby zagrożenie bezpieczeństwa ruchu drogowego, naruszenie wymagań wynikających z przepisów odrębnych lub miałoby doprowadzić do utraty uprawnień z tytułu gwarancji lub rękojmi w zakresie budowy, przebudowy lub remontu dróg;

2) odmawia wydania zezwolenia na umieszczenie w pasie drogowym reklam, jeżeli ich umieszczenie mogłoby powodować niszczenie lub uszkodzenie drogi i jej urządzeń, lub zmniejszenie jej trwałości, lub zagrażać bezpieczeństwu ruchu drogowego oraz w przypadkach, gdy reklamy nie spełniają warunków, o których mowa w art. 42a.

3a. W decyzji, o której mowa w ust. 3, określa się w szczególności: rodzaj inwestycji, sposób, miejsce i warunki jej umieszczenia w pasie drogowym oraz pouczenie inwestora, że przed rozpoczęciem robót budowlanych jest zobowiązany do:

- 1) uzyskania pozwolenia na budowę lub zgłoszenia budowy albo wykonywania robót budowlanych;
- 2) uzgodnienia z zarządcą drogi, przed uzyskaniem pozwolenia na budowę, projektu budowlanego obiektu lub urządzenia, o którym mowa w ust. 3;
- 3) uzyskania zezwolenia zarządcy drogi na zajęcie pasa drogowego, dotyczącego prowadzenia robót w pasie drogowym lub na umieszczenie w nim obiektu lub urządzenia.

3b. W przypadku gdy właściwy organ nie wyda decyzji, o której mowa w ust. 3, w terminie 65 dni od dnia złożenia wniosku, organ wyższego stopnia, a w przypadku braku takiego organu organ nadzorujący, wymierza temu organowi, w drodze postanowienia, na które przysługuje zażalenie, karę pieniężną w wysokości 500 zł za każdy dzień zwłoki. Wpływy z kar pieniężnych stanowią dochód budżetu państwa.

3c. Karę pieniężną uiszcza się w terminie 14 dni od dnia doręczenia postanowienia, o którym mowa w ust. 3b. W przypadku nieuiszczenia kary pieniężnej, o której mowa w ust. 3b, podlega ona ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

3d. Do terminu, o którym mowa w ust. 3b, nie wlicza się terminów przewidzianych w przepisach prawa do dokonania określonych czynności, okresów zawieszenia postępowania oraz okresów opóźnień spowodowanych z winy strony albo z przyczyn niezależnych od organu.

3e. Decyzja o zgodzie na lokalizację w pasie drogowym obiektów budowlanych lub urządzeń budowlanych niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego może być przeniesiona za zgodą zarządcy drogi na wniosek zainteresowanych stron pod warunkiem, że strona na którą będzie wdana (przeniesiona) decyzja przejmie wszelkie prawa i zobowiązania zawarte w decyzji (w tym kary z decyzji).

Komentarz:

Dotychczas decyzje o zgodzie na lokalizację w pasie drogowym obiektów niezwiązanych z drogą nie mogły być przeniesione.

3f. Decyzja, o której mowa wyciąga, jeżeli w ciągu roku od jej wydania nie zostało wydane pozwolenie na budowę lub dokonane zgłoszenie budowy albo rozpoczęcie wykonania robót budowlanych objętych decyzją lub jeśli w ciągu 3 lat od wydania decyzji roboty budowlane nie zostały wykonane. Za zgodą zarządcy drogi można dokonać zmian decyzji szczególnie jej przedłużenia, skrócenia lub wygaśnięcia na wniosek podmiotu, na który została wdana przedmiotowa decyzja.

3g. Decyzja o której mowa jest trybem do projektu na cele budowlane w rozumieniu art. 33 ust 2 pkt 2 ustawy prawo budowlane.

4. Utrzymanie obiektów i urządzeń, o których mowa w ust. 3, należy do ich posiadaczy.

5. Jeżeli budowa, przebudowa lub remont drogi wymaga przełożenia urządzenia lub obiektu, o którym mowa w ust. 3, koszt tego przełożenia ponosi jego właściciel.

6. Zarządca drogi w trakcie budowy lub przebudowy drogi jest obowiązany zlokalizować kanał technologiczny w pasie drogowym:

- 1) dróg krajowych;
- 2) pozostałych dróg publicznych, chyba że w terminie 60 dni od dnia ogłoszenia informacji, o której mowa w ust. 6a, nie zgłoszono zainteresowania udostępnieniem kanału technologicznego.

6a. Najpóźniej na 6 miesięcy przed dniem złożenia wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, o pozwoleniu na budowę albo dniem zgłoszenia przebudowy dróg, o których mowa w ust. 6 pkt 2, zarządca drogi zamieszcza na swojej stronie internetowej informację o zamiarze rozpoczęcia budowy lub przebudowy drogi i możliwości zgłaszania zainteresowania z udostępnieniem kanału technologicznego, jednocześnie zawiadamiając o tym Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej, zwanego dalej "Prezesem UKE".

6b. Podmiot, który zgłosi zainteresowanie udostępnieniem przez zarządcę drogi kanału technologicznego, a następnie po jego wybudowaniu nie złoży oferty, jest obowiązany zwrócić zarządcy drogi koszty wybudowania kanału technologicznego, o ile nie udostępniono tego kanału innym podmiotom.

6c. ²² Minister właściwy do spraw informatyzacji, na wniosek zarządcy drogi w drodze decyzji, zwalnia zarządcę z obowiązku budowy kanału technologicznego, jeżeli w pobliżu pasa drogowego istnieje już kanał technologiczny lub linia światłowodowa, posiadające wolne zasoby wystarczające do zaspokojenia potrzeb społecznych w zakresie dostępu do usług szerokopasmowych lub w sytuacji, gdy lokalizowanie kanału technologicznego byłoby ekonomicznie nieracjonalne lub technicznie niemożliwe. W odniesieniu do dróg, o których mowa w ust. 6 pkt 2, zwolnienie następuje przed ogłoszeniem, o którym mowa w ust. 6a.

6d. Niezwłocznie po wybudowaniu kanału technologicznego, a jeszcze przed jego udostępnieniem innym podmiotom, zarządca drogi przekazuje Prezesowi UKE informację o przebiegu nowo zlokalizowanego kanału technologicznego.

6e. Zarządca drogi, na wniosek Prezesa UKE lub przedsiębiorcy telekomunikacyjnego, udziela informacji o kanałach technologicznych zlokalizowanych w pasie drogowym na obszarze jego własności.

7. Zarządca drogi udostępnia kanały technologiczne za opłatą, w drodze umowy dzierżawy lub najmu, na zasadach określonych w ust. 7a-7f.

7a. Zarządca drogi zamieszcza w Biuletynie Informacji Publicznej na właściwej dla niego stronie podmiotowej informację o zamiarze udostępnienia kanału technologicznego, podając lokalizację kanału, zakres wolnych zasobów w kanale, jego podstawowe parametry techniczne, termin i miejsce składania ofert, wymagania formalne dotyczące ofert oraz kryteria wyboru w przypadku złożenia ofert przekraczających zakres wolnych zasobów, z uwzględnieniem ust. 7e.

7b. Informację, o której mowa w ust. 7a, zarządca drogi zamieszcza także w przypadku, gdy przed ogłoszeniem zamiaru udostępnienia kanału technologicznego wpłynie do niego wniosek o udostępnienie tego kanału. W przypadku gdy do zarządcy drogi wpłynie pierwszy wniosek o udostępnienie kanału technologicznego, ogłoszenie jest publikowane nie później niż w terminie 14 dni od dnia wpłynięcia tego wniosku.

7c. Zarządca drogi jednocześnie z zamieszczeniem informacji, o której mowa w ust. 7a i 7b, zawiadamia o tym fakcie Prezesa UKE. Prezes UKE niezwłocznie zamieszcza w Biuletynie Informacji Publicznej na swojej stronie podmiotowej informację o ogłoszeniu, wraz z odesłaniem do strony Biuletynu Informacji Publicznej, na której informacja została opublikowana. Termin składania ofert nie może być krótszy niż 14 dni od dnia zamieszczenia informacji przez zarządcę drogi.

7d. Zarządca drogi jest obowiązany zawrzeć umowę dzierżawy lub najmu kanału technologicznego najpóźniej w terminie 21 dni od dnia, w którym upłynął termin składania ofert.

7e. W przypadku gdy z powodu braku wolnych zasobów w kanale technologicznym jest niemożliwe uwzględnienie wszystkich ofert na udostępnianie tego kanału, zarządca drogi dokonuje wyboru podmiotu, któremu udostępnia kanał technologiczny, stosując kryteria wyboru określone w informacji, o której mowa w ust. 7a, przestrzegając zasad przejrzystości, równego traktowania zainteresowanych podmiotów, a także pierwszeństwa dla umieszczenia w kanale technologicznym linii światłowodowych przeznaczonych na potrzeby dostępu do telekomunikacyjnych usług szerokopasmowych.

7f. Za udostępnienie kanału technologicznego pobiera się opłaty w wysokości określonej w umowie, przy czym opłaty te są ustalane na poziomie kosztów budowy i utrzymania kanału. Przepisu art. 40 ust. 3 nie stosuje się do linii telekomunikacyjnych i elektroenergetycznych oraz innych urządzeń umieszczanych w kanale technologicznym.

8. Wykonywanie zadań związanych z zarządzaniem i utrzymywaniem kanałów technologicznych, o których mowa w ust. 6, zarządca drogi może powierzyć, w drodze umowy, podmiotowi wyłonionemu w drodze przetargu, z zachowaniem przepisów o zamówieniach publicznych lub w trybie określonym w ustawie z dnia 9 stycznia 2009 r. o koncesji na roboty budowlane lub usługi.

W ustawie z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych wprowadza się następujące zmiany:

W art. 7 zmienia się treść ust 1 oraz dodaje ust 2b

Art. 7. [Przeznaczenie gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne]

1. Przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, wymagającego zgody, o której mowa w ust. 2, dokonuje się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego lub w decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego, sporządzonych na podstawie przepisów ustawowych w trybie określonym w przepisach o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Komentarz:

To rozwiązanie powoduje wymóg uzyskania wszelkich zgód i opinii dla wydania decyzji lokalizacji celu publicznego, tak jak uzyskiwanych w trybie sporządzania planu miejscowego.

Można ewentualnie ten tryb uprościć tj. zmienić wymóg dokonania uzgodnień dotyczących zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze patrz propozycja nowy ust.2b.

2. Przeznaczenie na cele nierolnicze i nieleśne:

1) ³ gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klas I-III - wymaga uzyskania zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi, z zastrzeżeniem ust. 2a,

2) gruntów leśnych stanowiących własność Skarbu Państwa - wymaga uzyskania zgody *Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa* ⁴ lub upoważnionej przez niego osoby,

3) (uchylony)

4) (uchylony)

5) pozostałych gruntów leśnych

- wymaga uzyskania zgody marszałka województwa wyrażanej po uzyskaniu opinii izby rolniczej.

2a. ⁵ Nie wymaga uzyskania zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi przeznaczenie na cele nierolnicze i nieleśne gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klas I-III, jeżeli grunty te spełniają łącznie następujące warunki:

1) co najmniej połowa powierzchni każdej zwartej części gruntu zawiera się w obszarze zwartej zabudowy;

2) położone są w odległości nie większej niż 50 m od granicy najbliższej działki budowlanej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2015 r. poz. 782, z późn. zm.);

3) położone są w odległości nie większej niż 50 metrów od drogi publicznej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 460, 774 i 870);

4) ich powierzchnia nie przekracza 0,5 ha, bez względu na to, czy stanowią jedną całość, czy stanowią kilka odrębnych części.

2b. Nie wymaga uzyskania zgody, o której mowa w ust 2 przeznaczenie gruntów rolnych na cele nierolnicze i leśnych na cele nieleśne przeznaczone na cele publiczne określone w art. 6

ustawy o gospodarce nieruchomościami w granicach określonych w decyzji lokalizacji celu publicznego wydanej na podstawie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym).

Komentarz:

Powyższe rozwiązanie jest dość radykalne „wyprowadza” część (rodzajów) użytków chronionych poza system ustawy. Ale to rozwiązanie dalece upraszcza proces inwestycyjny. Do rozważenia jest o graniczenie rodzajów celów publicznych realizowanych w ten sposób np. do infrastruktury medialnej, o której mowa w ustawie o gospodarce nieruchomościami np.:

W art. 6 pkt 2 cyt. 2) budowa i utrzymywanie ciągów drenażowych, przewodów i urządzeń służących do przeswłania lub dystrybucji płynów, par, gazów i energii elektrycznej, a także innych obiektów i urządzeń niezbędnych do korzystania z tych przewodów i urządzeń:

W art. 6 pkt 3 cyt. 3) budowa i utrzymywanie publicznych urządzeń służących do zaopatrzenia ludności w wodę, gromadzenia, przeswłania, oczyszczania i odprowadzania ścieków oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym ich składowania:

W art. 6 pkt 1 cyt. 1) wydzielanie gruntów pod drogi publiczne, drogi rowerowe i drogi wodne, budowa, utrzymywanie oraz wykonywanie robót budowlanych tych dróg, obiektów i urządzeń transportu publicznego a także łączności publicznej i sygnalizacji:

3. Wyrażenie zgody, o której mowa w ust. 2 pkt 1, 2 i 5, następuje na wniosek wójta (burmistrza, prezydenta miasta). Do wniosku dotyczącego gruntów leśnych stanowiących własność Skarbu Państwa wójt (burmistrz, prezydent miasta) dołącza opinię dyrektora regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych, a w odniesieniu do gruntów parków narodowych - opinię dyrektora parku.

3a. Stroną w postępowaniu, o którym mowa w ust. 2, jest wójt (burmistrz, prezydent miasta).

4. Do wniosku dotyczącego gruntów, o których mowa w ust. 2 pkt 1 i 2, marszałek województwa dołącza swoją opinię i przekazuje wniosek odpowiedniemu ministrowi w terminie do 30 dni od chwili złożenia wniosku przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta).

5. Organ wyrażający zgodę, o którym mowa w ust. 2, może żądać złożenia wniosku w kilku wariantach, przedstawiających różne kierunki projektowanego przestrzennego rozwoju zabudowy.

6. (uchylony)

W art. 9 dodaje się treść w ust 2:

Art. 9. [Lasy ochronne]

1. Zasady zaliczania lasów do lasów ochronnych określają przepisy o lasach.

2. W lasach ochronnych mogą być wznoszone budynki i budowle służące gospodarce leśnej, obronności lub bezpieczeństwu państwa, oznakowaniu nawigacyjnemu, geodezyjnemu, ochronie zdrowia oraz urządzenia służące turystyce, a także urządzenia służące inwestycjom celu publicznego.

3. W przypadkach uzasadnionych ważnymi względami społecznymi i brakiem innych gruntów lasy ochronne mogą być przeznaczone na inne cele niż określone w ust. 2, po uzyskaniu zgody właściwego organu wymienionego w art. 7 ust. 2.

Komentarz:

Treść zmiany ma charakter porządkujący.

W ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami wprowadza się następujące zmiany:

W art. 6 dodaje się pkt 3a oraz zmienia treść pkt 8.

Art. 6. [Cele publiczne]

Celami publicznymi w rozumieniu ustawy są:

- 1) wydzielanie gruntów pod drogi publiczne, drogi rowerowe i drogi wodne, budowa, utrzymywanie oraz wykonywanie robót budowlanych tych dróg, obiektów i urządzeń transportu publicznego, a także łączności publicznej i sygnalizacji;
- 1a) wydzielenie gruntów pod linie kolejowe oraz ich budowa i utrzymanie;
- 1b) wydzielanie gruntów pod lotniska, urządzenia i obiekty do obsługi ruchu lotniczego, w tym rejonów podejść, oraz budowa i eksploatacja tych lotnisk i urządzeń;
- 2) budowa i utrzymywanie ciągów drenażowych, przewodów i urządzeń służących do przesyłania lub dystrybucji płynów, pary, gazów i energii elektrycznej, a także innych obiektów i urządzeń niezbędnych do korzystania z tych przewodów i urządzeń;
- 2a) budowa i utrzymywanie sieci transportowej dwutlenku węgla;
- 3) budowa i utrzymywanie publicznych urządzeń służących do zaopatrzenia ludności w wodę, gromadzenia, przesyłania, oczyszczania i odprowadzania ścieków oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym ich składowania;
- 3a) budowa, w tym wydziałanie gruntów pod budowę oraz utrzymanie obiektów i urządzeń służących wytwarzaniu energii elektrycznej i ciepłej odprowadzanej do sieci dystrybucji publicznej przez podmioty koncesjonowane;

Komentarz:

Wprowadzono nowy cel publiczny – produkcje energii elektrycznej i ciepłej.

To jest najważniejszy element podarki państwa.

- 4) budowa oraz utrzymywanie obiektów i urządzeń służących ochronie środowiska, zbiorników i innych urządzeń wodnych służących zaopatrzeniu w wodę, regulacji przepływów i ochronie przed powodzią, a także regulacja i utrzymywanie wód oraz urządzeń melioracji wodnych, będących własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego;
- 5) opieka nad nieruchomościami stanowiącymi zabytki w rozumieniu przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami;
- 5a) ochrona Pomników Zagłady w rozumieniu przepisów o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady oraz miejsc i pomników upamiętniających ofiary terroru komunistycznego;
- 6) ¹ budowa i utrzymywanie pomieszczeń dla urzędów organów władzy, administracji, sądów i prokuratur, państwowych szkół wyższych, szkół publicznych, państwowych lub samorządowych instytucji kultury w rozumieniu przepisów o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, a także publicznych: obiektów ochrony zdrowia, przedszkoli, domów opieki społecznej, placówek opiekuńczo-wychowawczych, obiektów sportowych;

6a) budowa i utrzymywanie obiektów oraz pomieszczeń niezbędnych do realizacji obowiązków w zakresie świadczenia usług powazecznych przez operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe (Dz. U. poz. 1529), a także innych obiektów i pomieszczeń związanych ze świadczeniem tych usług;

7) budowa i utrzymywanie obiektów oraz urządzeń niezbędnych na potrzeby obronności państwa i ochrony granicy państwowej, a także do zapewnienia bezpieczeństwa publicznego, w tym budowa i utrzymywanie aresztów śledczych, zakładów karnych oraz zakładów dla nieletnich;

8) budowa, w tym wydziałanie gruntów pod budowę oraz utrzymanie obiektów i urządzeń służących poszukiwaniu, rozpoznawaniu, wydobywaniu złóż kopalni objętych własnością górnictw;

Komentarz:

Zapis porządkujący – doprecyzowujący co w istocie jest celem publicznym – jakiej czynności w rozumieniu ustawy.

8a) poszukiwanie lub rozpoznawanie kompleksu podziemnego składowania dwutlenku węgla oraz podziemne składowanie dwutlenku węgla;

9) zakładanie i utrzymywanie cmentarzy;

9a) ustanawianie i ochrona miejsc pamięci narodowej;

9b) ochrona zagrożonych wyginięciem gatunków roślin i zwierząt lub siedlisk przyrody;

9c) ² wydziałanie gruntów pod publicznie dostępne samorządowe: ciągi piaszczy, place, parki, promenady lub bulwary, a także ich urządzenie, w tym budowa lub przebudowa;

10) inne cele publiczne określone w odrębnych ustawach.

Komentarz:

Generalnie należałoby uporządkować treść art. 6. bo raz wydziałanie gruntów pod określone cele jest wymienione a raz nie. Podobnie jest z budową i eksploatacją obiektów służących realizacji celu publicznego. Raz jest, raz jej nie ma, a co do części celów publicznych nie wiadomo, na czym polegają patrz pkt 5, 9a, 9b.

W art. 34 dodaje się ust. 9.

Art. 34. [Pierwszeństwo w nabyciu]

1. W przypadku zbywania nieruchomości osobom fizycznym i prawnym pierwszeństwo w ich nabyciu, z zastrzeżeniem art. 216a, przysługuje osobie, która spełnia jeden z następujących warunków:

1) przysługuje jej roszczenie o nabycie nieruchomości z mocy niniejszej ustawy lub odrębnych przepisów, jeżeli złoży wniosek o nabycie przed upływem terminu określonego w wykazie, o którym mowa w art. 35 ust. 1; termin złożenia wniosku nie może być krótszy niż 6 tygodni, licząc od dnia wywieszenia wykazu;

2) jest poprzednim właścicielem zbywanej nieruchomości pozbawionym prawa własności tej nieruchomości przed dniem 5 grudnia 1990 r. albo jego spadkobiercą, jeżeli złoży wniosek o nabycie przed upływem terminu określonego w wykazie, o którym mowa w art. 35 ust. 1; termin złożenia wniosku nie może być krótszy niż 6 tygodni, licząc od dnia wywieszenia wykazu;

- 3) jest najemcą lokalu mieszkalnego, a najem został nawiązany na czas nieoznaczony.
2. W przypadku zbiegu uprawnień do pierwszeństwa w nabyciu, stosuje się kolejność wymienioną w ust. 1.
3. Zbycie nieruchomości nie może nastąpić, jeżeli toczy się postępowanie administracyjne dotyczące prawidłowości nabycia nieruchomości przez Skarb Państwa lub jednostkę samorządu terytorialnego.
4. Osoby, o których mowa w ust. 1 pkt 3, zawiadamia się na piśmie o przeznaczeniu nieruchomości do zbycia oraz przyśługującym im pierwszeństwie w nabyciu tej nieruchomości, pod warunkiem złożenia wniosków o nabycie w terminie określonym w zawiadomieniu. Termin ten nie może być krótszy niż 21 dni od dnia otrzymania zawiadomienia. Przy doręczaniu zawiadomień stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.
5. Osoby, o których mowa w ust. 1 i ust. 6, korzystają z pierwszeństwa w nabyciu nieruchomości, jeżeli złożą oświadczenie, że wyrażają zgodę na cenę ustaloną w sposób określony w ustawie.
6. Wojewoda w odniesieniu do nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa, a odpowiednia rada lub sejmik w odniesieniu do nieruchomości stanowiących własność jednostki samorządu terytorialnego, mogą przyznać, odpowiednio w drodze zarządzenia lub uchwały, pierwszeństwo w nabywaniu lokali ich najemcom lub dzierżawcom, z wyłączeniem nieruchomości, o których mowa w art. 57 ust. 1, art. 60 ust. 1 i art. 60a ust. 1.
- 6a. Przepis ust. 6 stosuje się do budynków mieszkalnych lub użytkowych, stanowiących w całości przedmiot najmu lub dzierżawy.
- 6b. W przypadku realizacji pierwszeństwa, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, ust. 6 lub ust. 6a, przedmiotem zbycia powinna być nieruchomość wraz z gruntem niezbędnym do racjonalnego korzystania z budynku.
7. Zbycie nieruchomości zabudowanej domem wielolokalowym na rzecz innych osób niż wymienione w ust. 1 pkt 1 i 2 nie może nastąpić z pominięciem pierwszeństwa w nabyciu lokali mieszkalnych przysługującego najemcom tych lokali.
8. Przepisów ust. 1 i 7 nie stosuje się, jeżeli zbycie następuje między Skarbem Państwa a jednostką samorządu terytorialnego albo między tymi jednostkami dla realizacji celów publicznych.
9. Przepisów ust. 1 nie stosuje się jeżeli zbycie praw do nieruchomości następuje w związku z art. 37 ust. 3 pkt 17.

Komentarz:

Wprowadzona zmiana w związku z wprowadzeniem treści art. 37 ust. 3 pkt 17.

W art. 37 dodaje się nowy pkt 17.

Art. 37. [Tryb przetargowy i bez przetargu]

1. Z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, nieruchomości są sprzedawane lub oddawane w użytkowanie wieczyste w drodze przetargu.

2. Nieruchomość jest zbywana w drodze bezprzetargowej, jeżeli:

- 1) jest zbywana na rzecz osoby, której przysługuje pierwszeństwo w jej nabyciu, stosownie do art. 34;
- 2) zbycie następuje między Skarbem Państwa a jednostką samorządu terytorialnego oraz między tymi jednostkami;
- 3) jest zbywana na rzecz osób, o których mowa w art. 68 ust. 1 pkt 2;
- 4) zbycie następuje w drodze zamiany lub darowizny;
- 5) sprzedaż nieruchomości następuje na rzecz jej użytkownika wieczystego;
- 6) przedmiotem zbycia jest nieruchomość lub jej części, jeśli mogą poprawić warunki zagospodarowania nieruchomości przyległej, stanowiącej własność lub oddanej w użytkowanie wieczyste osobie, która zamierza tę nieruchomość lub jej części nabyć, jeżeli nie mogą być zagospodarowane jako odrębne nieruchomości;
- 7) ma stanowić wkład niepieniężny (aport) do spółki albo wyposażenie nowo tworzonej państwowej lub samorządowej osoby prawnej, lub majątek tworzonej fundacji;
- 8) jest zbywana na rzecz zarządzającego specjalną strefą ekonomiczną, na której terenie jest położona;
- 9) przedmiotem zbycia jest udział w nieruchomości, a zbycie następuje na rzecz innych współwłaścicieli nieruchomości;
- 10) jest zbywana na rzecz kościołów i związków wyznaniowych, mających uregulowane stosunki z państwem, na cele działalności sakralnej;
- 11) jest sprzedawana partnerowi prywatnemu lub spółce, o której mowa w art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym, jeżeli sprzedaż stanowi wniesienie wkładu własnego podmiotu publicznego, a wybór partnera prywatnego nastąpił w trybie przewidzianym w art. 4 ust. 1 lub 2 powołanej ustawy;
- 12) jest zbywana na rzecz podmiotów, o których mowa w art. 61 ust. 1;
- 13) jest zbywana na rzecz spółki celowej utworzonej na podstawie przepisów ustawy z dnia 7 września 2007 r. o przygotowaniu finałowego turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012 (Dz. U. z 2010 r. Nr 26, poz. 133, z późn. zm.) lub właściwych podmiotów wymienionych w art. 17 ust. 2 tej ustawy, realizujących przedsięwzięcia Euro 2012, w celu ich wykonania, w sytuacji gdy jej nabycie przez Skarb Państwa lub jednostkę samorządu terytorialnego nastąpiło w trybie przepisów ustawy z dnia 7 września 2007 r. o przygotowaniu finałowego turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012;
- 14) jest zbywana na rzecz inwestora realizującego inwestycję w zakresie budowy obiektu energetyki jądrowej zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 czerwca 2011 r. o przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie obiektów energetyki jądrowej oraz inwestycji towarzyszących (Dz. U. Nr 135, poz. 789, z późn. zm.);
- 15) jest zbywana na rzecz inwestora realizującego inwestycję w zakresie terminalu lub inwestycji towarzyszącej zgodnie z przepisami ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu (Dz. U. z 2014 r. poz. 1501 oraz z 2015 r. poz. 1045);
- 16) jest zbywana na rzecz inwestora realizującego strategiczną inwestycję w zakresie sieci przesyłowej zgodnie z przepisami ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych (Dz. U. poz. 1265);

17) jest zbywana lub oddawana w użytkowanie wieczyste na rzecz inwestora realizującego przedsięwzięcie celu publicznego na podstawie koncesji wydaných na podstawie stosownych przepisów, a wyłączone z praw do nieruchomości za środki finansowe inwestora przekazane organowi na podstawie stosownej umowy/ porozumienia o nabyciu tych praw w związku z koncesją i decyzją lokalizacji celu publicznego, o której mowa w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Komentarz:

Wprowadzona zmiana umożliwia przekazywanie bezprzetargowo gruntów pod cel publiczny inwestorowi celu publicznego (koncesjonowanym), w tym wyłączonych za jego środki.

3. Wojewoda - w odniesieniu do nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa, a odpowiednia rada lub sejmik - w odniesieniu do nieruchomości stanowiących własność jednostki samorządu terytorialnego, odpowiednio w drodze zarządzenia lub uchwały, mogą zwolnić z obowiązku zbycia w drodze przetargu nieruchomości przeznaczone pod budownictwo mieszkaniowe lub na realizację urządzeń infrastruktury technicznej albo innych celów publicznych, jeżeli cele te będą realizowane przez podmioty, dla których są to cele statutowe i których dochody przeznacza się w całości na działalność statutową. Przepis ten stosuje się również, gdy sprzedaż nieruchomości następuje na rzecz osoby, która dzierżawi nieruchomość na podstawie umowy zawartej co najmniej na 10 lat, jeżeli nieruchomość ta została zabudowana na podstawie zezwolenia na budowę. Przepisu tego nie stosuje się, w przypadku gdy o nabycie nieruchomości ubiega się więcej niż jeden podmiot spełniający powyższe warunki.

4. Zawarcie umów użytkowania, najmu lub dzierżawy na czas oznaczony dłuższy niż 3 lata lub na czas nieoznaczony następuje w drodze przetargu. Wojewoda albo odpowiednia rada lub sejmik mogą wyrazić zgodę na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia tych umów.

4a. Umowy użytkowania, najmu lub dzierżawy na czas oznaczony dłuższy niż 3 lata lub na czas nieoznaczony zawiera się w drodze bezprzetargowej, jeżeli użytkownikiem, najemcą lub dzierżawcą nieruchomości jest organizacja pożytku publicznego lub użytkownikiem nieruchomości jest stowarzyszenie ogrodowe w rozumieniu ustawy z dnia 13 grudnia 2013 r. o rodzinnych ogrodach działkowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 40 oraz z 2015 r. poz. 528).

5. Minister właściwy do spraw Skarbu Państwa może odstąpić od obowiązku przetargowego trybu zawarcia umów, o których mowa w ust. 3 i 4, w odniesieniu do nieruchomości, o których mowa w art. 57 ust. 1, oraz do nieruchomości ujętych w ewidencji, o której mowa w art. 60a ust. 2 pkt 1, bez konieczności odpowiednio zwolnienia z obowiązku lub wyrażenia zgody przez wojewodę.

W art. 67 zmienia się treść pkt 3a.

Art. 67. [Ustalenie ceny nieruchomości]

1. Cenę nieruchomości ustala się na podstawie jej wartości.

1a. Cena lokalu, oznaczonego jako przedmiot odrębnej własności, obejmuje lokal wraz z pomieszczeniami przynależnymi, w rozumieniu ustawy o własności lokali oraz udział w nieruchomości wspólnej.

2. Przy sprzedaży nieruchomości w drodze przetargu stosuje się następujące zasady ustalania cen:

- 1) cenę wywoławczą w pierwszym przetargu ustala się w wysokości nie niższej niż wartość nieruchomości;
  - 2) cenę wywoławczą w drugim przetargu można ustalić w wysokości niższej niż wartość nieruchomości, jednak nie niższej niż 50% tej wartości;
  - 3) cenę nieruchomości, którą jest obowiązany zapłacić jej nabywca, ustala się w wysokości ceny uzyskanej w wyniku przetargu;
  - 4) jeżeli drugi przetarg zakończył się wynikiem negatywnym, cenę nieruchomości ustala się w rokowaniach z nabywcą w wysokości nie niższej niż 40% jej wartości.
3. Przy sprzedaży nieruchomości w drodze bezprzetargowej, o której mowa w art. 37 ust. 2 i 3, cenę nieruchomości ustala się w wysokości nie niższej niż jej wartość, z zastrzeżeniem ust. 3a.
- 3a. Jeżeli nieruchomość jest sprzedawana w drodze bezprzetargowej w celu realizacji roszczeń przysługujących na mocy niniejszej ustawy lub odrębnych przepisów, cenę nieruchomości ustala się w wysokości równej jej wartości, a cenę nieruchomości pozyskana w związku z art. 37 ust 3 ustala się w wysokości kwoty wydatkowanej na jej pozyskanie zgodnie z umową zawartą z inwestorem.

Komentarz:

Treść o charakterze porządkującym w związku z wprowadzeniem treści art. 37 ust. 3 pkt 13.

4. Przepisów ust. 2-3a nie stosuje się przy zbyciu nieruchomości na rzecz podmiotów, o których mowa w art. 61 ust. 1.

W ustawie z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych wprowadza się następujące zmiany:

W art. 1 dodaje się ust. 1a o treści:

Art. 1.

1. Ustawa określa zasady i warunki przygotowania inwestycji w zakresie dróg publicznych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 460, z późn. zm.), zwanych dalej "drogami", a także organy właściwe w tych sprawach.

1a. Przepisy niniejszej ustawy stosuje się odpowiednio do realizacji wraz z drogą obiektów niedrogowych w liniach rozgraniczających drogi realizowanej na zasadach niniejszej ustawy z uwzględnieniem przepisów ustawy o drogach publicznych.

2. W odniesieniu do dróg innych niż zarządzane przez Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad uprawnienia, obowiązki i zadania Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad wynikające z niniejszej ustawy wykonuje właściwy zarządca drogi.

3. Uprawnienia, obowiązki i zadania Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad lub Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad stosuje się odpowiednio do drogowej spółki specjalnego przeznaczenia, z tym że spółce tej przysługuje prawo nieodpłatnego użytkowania w stosunku do nieruchomości nabytych w trybie ustawy lub przejętych od Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

Komentarz:

Zmiana umożliwi obejmowanie tzw. decyzja ZRID pozwolenia na budowę w pasie drogowym niezbędnych obiektów niedrogowych, szczególnie o charakterze infrastruktury typu sieć wod.-kan., elektroenergetyczna, ciepłownicza czy gazowa. Jest taka potrzeba społeczna.

Dzisiaj wraz z drogą realizowaną w trybie ZRID może być realizowana tylko sieć a w zasadzie kanalizacja, telekomunikacyjna która nie jest obiektem drogowym.

W ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane wprowadza się następujące zmiany:

W art. 33 w ust 1 dodaje treść, a w ust 2 pkt 4 następuje wykreślenie:

Art. 33. [Zakres przedmiotowy pozwolenia na budowę; załączniki do wniosku o pozwolenie na budowę; załączniki do wniosku o pozwolenie na budowę obiektów budowlanych; załączniki do wniosku o pozwolenie na rozbiórkę]

1. Pozwolenie na budowę dotyczy całego zamierzenia budowlanego. W przypadku zamierzenia budowlanego obejmującego więcej niż jeden obiekt, pozwolenie na budowę może, na wniosek inwestora, dotyczyć wybranych obiektów lub zespołu obiektów, mogących samodzielnie funkcjonować zgodnie z przeznaczeniem. Jeżeli pozwolenie na budowę dotyczy wybranych obiektów lub zespołu obiektów, inwestor jest obowiązany przedstawić projekt zagospodarowania działki lub terenu, o którym mowa w art. 34 ust. 3 pkt 1, dla całego zamierzenia budowlanego lub dla etapu zamierzenia budowlanego, które może samodzielnie funkcjonować.

Dopuszcza się ograniczenie przedsięwzięcia, w tym realizację przedsięwzięcia w obszarze mniejszym niż określony w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięcia i na obszarze mniejszym niż określony w decyzji o warunkach zabudowy lub decyzji lokalizacji celu publicznego, pod warunkiem zachowania dopuszczalnych parametrów - wskaźników określonych w tych decyzjach.

Komentarz:

Treść zmiany wychodzi naprzeciwą wątpliwościom, czy można realizować inwestycje na terenie mniejszym niż kiedyś zakładano wnioskując o warunki zabudowy.

2. Do wniosku o pozwolenie na budowę należy dołączyć:

- 1) cztery egzemplarze projektu budowlanego wraz z opiniami, uzgodnieniami, pozwoleniami i innymi dokumentami wymaganymi przepisami szczególnymi oraz zaświadczeniem, o którym mowa w art. 12 ust. 7, aktualnym na dzień opracowania projektu; nie dotyczy to uzgodnienia i opiniowania przeprowadzanego w ramach oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko albo oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000;
- 2) oświadczenie o posiadaniu prawa do dysponowania nieruchomością na cele budowlane;
- 3) decyzję o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, jeżeli jest ona wymagana zgodnie z przepisami o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;
- 3a) pozwolenia, o których mowa w art. 23 ust. 1 i art. 26 ust. 1, oraz decyzję, o której mowa w art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej, jeżeli są one wymagane;
- 4) w przypadku obiektów zakładów górniczych oraz obiektów usytuowanych na terenach zamkniętych i terenach, o których mowa w art. 82 ust. 3 pkt 1, postanowienie o uzgodnieniu z organem administracji architektoniczno-budowlanej, o którym mowa w art. 82 ust. 2, projektowanych rozwiązań w zakresie:
  - a) linii zabudowy oraz elewacji obiektów budowlanych projektowanych od strony dróg, ulic, placów i innych miejsc publicznych,
  - b) przebiegu i charakterystyki technicznej dróg, linii komunikacyjnych oraz sieci uzbrojenia terenu, wyprowadzonych poza granice terenu zamkniętego, portów

morskich i przystani morskich, a także podłączeń tych obiektów do sieci użytku publicznego;

- 5) (uchylony);
- 6) (uchylony);
- 7) w przypadku drogi w transeuropejskiej sieci drogowej:
  - a) wynik audytu bezpieczeństwa ruchu drogowego, o którym mowa w art. 241 ust. 1 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych,
  - b) uzasadnienie zarządcy drogi, o którym mowa w art. 241 ust. 4 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych;
- 8) umowę urbanistyczną, jeżeli jej zawarcie jest wymagane zgodnie z miejscowym planem rewitalizacji.

2a. Na postanowienie, o którym mowa w ust. 2 pkt 4, nie przysługuje zażalenie.

3. Do wniosku o pozwolenie na budowę obiektów budowlanych:

- 1) których wykonanie lub użytkowanie może stwarzać poważne zagrożenie dla użytkowników, takich jak: obiekty energetyki jądrowej, rafinerie, zakłady chemiczne, zapory wodne lub
- 2) których projekty budowlane zawierają nowe, niesprawdzone w krajowej praktyce, rozwiązania techniczne, niezajdujące podstaw w przepisach i Polskich Normach,

należy dołączyć specjalistyczną opinię wydaną przez osobę fizyczną lub jednostkę organizacyjną wskazaną przez właściwego ministra.

4. Do wniosku o pozwolenie na rozbiórkę należy dołączyć:

- 1) zgodę właściciela obiektu;
- 2) szkic usytuowania obiektu budowlanego;
- 3) opis zakresu i sposobu prowadzenia robót rozbiórkowych;
- 4) opis sposobu zapewnienia bezpieczeństwa ludzi i mienia;
- 5) pozwolenia, uzgodnienia lub opinie innych organów, a także inne dokumenty, wymagane przepisami szczególnymi; nie dotyczy to uzgodnienia i opinii uzyskiwanych w ramach oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko albo oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000;
- 6) w zależności od potrzeb, projekt rozbiórki obiektu.

5. Projekt budowlany i inne dokumenty, o których mowa w ust. 2-4, zawierające informacje niejawnie mogą być za zgodą właściwego organu przechowywane przez inwestora.

6. W przypadku wezwania do usunięcia braków innych niż braki, o których mowa w art. 35 ust. 1, stosuje się art. 64 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego, z tym że wezwanie wnoszącego do usunięcia braków nie powinno nastąpić później niż po upływie 14 dni od dnia wpływu wniosku.

W ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska wprowadza się następujące zmiany:

W art 82 wprowadza się nowy ust 3 i 4

Art. 82. [Sposoby realizowania ochrony zasobów środowiska]

Ochrona zasobów środowiska jest realizowana w szczególności poprzez:

- 1) określenie standardów jakości środowiska oraz kontrolę ich osiągnięcia, a także podejmowanie działań służących ich nieprzekraczaniu lub przywracaniu;
- 2) ograniczanie emisji, na zasadach określonych w tytule III;
- 3) prowadzenie uzgodnień oraz kontroli i nadzoru nad ustaleniami planu miejscowego o studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy w zakresie zapewnienia ochrony zasobów środowiska;
- 4) w celu, o którym wyżej mowa Minister Środowiska może zaskarżyć ww. plan i studium do sądu administracyjnego w trybie art. 101 ustawy o samorządzie gminnym w zakresie ich niezgodności z prawem lub wystąpić do właściwego terytorialnie dla sprawy wojewody lub Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska by to uczynili odpowiednio z urzędu bądź w jego imieniu.

Komentarz:

Proponowane zapisy uproszczą postępowania, które mają na celu likwidację bezprawia w zakresie braku ochrony złóż kopalnych.

Alternatywą dla pkt 4 może być wprowadzenie stosownej treści kompetencji dla Ministra Środowiska w ustawie Prawo geologiczne i górnicze ale może proponowane rozwiązanie wydać się być lepsze, bo ma charakter generalny – systemowy celem ochrony wszelkich zasobów środowiska.

W art 130 wprowadza się pkt 4 w ust 1.

Art. 130. [Podstawy ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości]

1. Ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości w związku z ochroną zasobów środowiska może nastąpić przez:

- 1) poddanie ochronie obszarów lub obiektów na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody;
- 2) ustalenie warunków korzystania z wód regionu wodnego lub zlewni oraz ustanowienie obszarów ochronnych zbiorników wód śródładowych na podstawie przepisów ustawy - Prawo wodne;
- 3) wyznaczenie obszarów cichych w aglomeracji oraz obszarów cichych poza aglomeracją;

4) wyznaczenie obszarów cichych w aglomeracji oraz obszarów cichych poza aglomeracją na podstawie ustawy Prawo wodne

2. Przepis ust. 1 nie wyklucza możliwości ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości w celu ochrony zasobów środowiska na podstawie przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

W art. 134 dodaje się ust 4.

Art. 134. [Podmioty zobowiązane do wypłaty odszkodowania lub wykupu nieruchomości]

Obowiązanymi do wypłaty odszkodowania lub wykupu nieruchomości są:

- 1) właściwa jednostka samorządu terytorialnego - jeżeli ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości nastąpiło w wyniku uchwalenia aktu prawa miejscowego przez organ samorządu terytorialnego;
- 2) reprezentowany przez wojewodę Skarb Państwa - jeżeli ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości nastąpiło w wyniku wydania rozporządzenia Rady Ministrów, właściwego ministra albo wojewody;
- 3) reprezentowany przez dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej Skarb Państwa - jeżeli ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości nastąpiło w wyniku wydania przez niego rozporządzenia;
- 4) podmiot, który uzyskał koncesję na eksploatację złoża kopaliny, jeśli uniemożliwienie lub ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości nastąpiło w wyniku wydania koncesji na eksploatację złoża kopaliny.

Komentarz:

Porządkowanie sfery prawnej i uzupełnienie katalogu zobowiązań do pokrycia szkód o tych, którzy je wywołują.

W ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko wprowadza się następujące zmiany:

W art. 72 zmienia się treść ustępu 1 i dodaje ust 3

Art. 72a. [Przeniesienie decyzji na rzecz innego podmiotu]

1. Organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest obowiązany, za zgodą strony, na rzecz której decyzja została wydana, do przeniesienia tej decyzji w całości lub w części na rzecz innego podmiotu, jeżeli przyjmuje on warunki zawarte w tej decyzji a przedsięwzięcie może być realizowane etapowo oraz każdy etap może funkcjonować samodzielnie jeśli etapowość inwestycji została określona w decyzji lub można ją określić w sposób jednoznaczny.

2. Stronami w postępowaniu o przeniesienie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach są podmioty, między którymi ma być dokonane przeniesienie decyzji.

3. Inwestor może zrezygnować z realizacji części przedsięwzięcia objętego decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach jeśli pozostała część przedsięwzięcia będąca przedmiotem realizacji może samodzielnie funkcjonować.

Komentarz:

Wprowadza się ustalenia pragmatyczne w związku z wątpliwościami, czy można przemieścić zakres przedsięwzięcia objętego decyzją środowiskową bez wpływu na oddziaływanie przedsięwzięcia.

W art. 80 zmienia się brzmienie ust 3 i dodaje nowy ust 4.

Art. 80. [Wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach]

1. Jeżeli była przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, właściwy organ wydaje decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, biorąc pod uwagę:

- 1) wyniki uzgodnień i opinii, o których mowa w art. 77 ust. 1;
- 2) ustalenia zawarte w raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko;
- 3) wyniki postępowania z udziałem społeczeństwa;
- 4) wyniki postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone.

2. Właściwy organ wydaje decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach po stwierdzeniu zgodności lokalizacji przedsięwzięcia z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, jeżeli plan ten został uchwalony. Nie dotyczy to decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wydawanej dla drogi publicznej, dla linii kolejowej, dla przedsięwzięć Euro 2012, dla przedsięwzięć wymagających koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż kopalin, dla inwestycji w zakresie terminalu, dla inwestycji związanych z regionalnymi sieciami szerokopasmowymi, dla budowy przeciwpowodziowych realizowanych na podstawie ustawy z dnia 8 lipca 2010 r. o szczególnych zasadach przygotowania do realizacji inwestycji w zakresie budowy przeciwpowodziowych, dla inwestycji w zakresie budowy obiektów energetyki jądrowej lub inwestycji towarzyszących oraz dla strategicznej inwestycji

w zakresie sieci przesyłowej realizowanej na podstawie ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych.

3. W przypadku działalności określonej ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. - Prawo geologiczne i górnicze, ~~inne niż przedsięwzięcia wymagające koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż kopalin,~~ kryterium oceny lokalizacji przedsięwzięcia jest nienaruszanie zamierzona działalności, przeznaczenia nieruchomości określone w miejscowym planie ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, z tym że dla przedsięwzięć dotyczących wydobycia kopaliny metoda otworowa lub podziemna ocena lokalizacji przedsięwzięcia dotyczy tylko zakładu górniczego z zastrzeżeniem ust 4, jeżeli plan ten został uchwalony.